

Sieć szkół prowadzonych przez powiat jarosławski

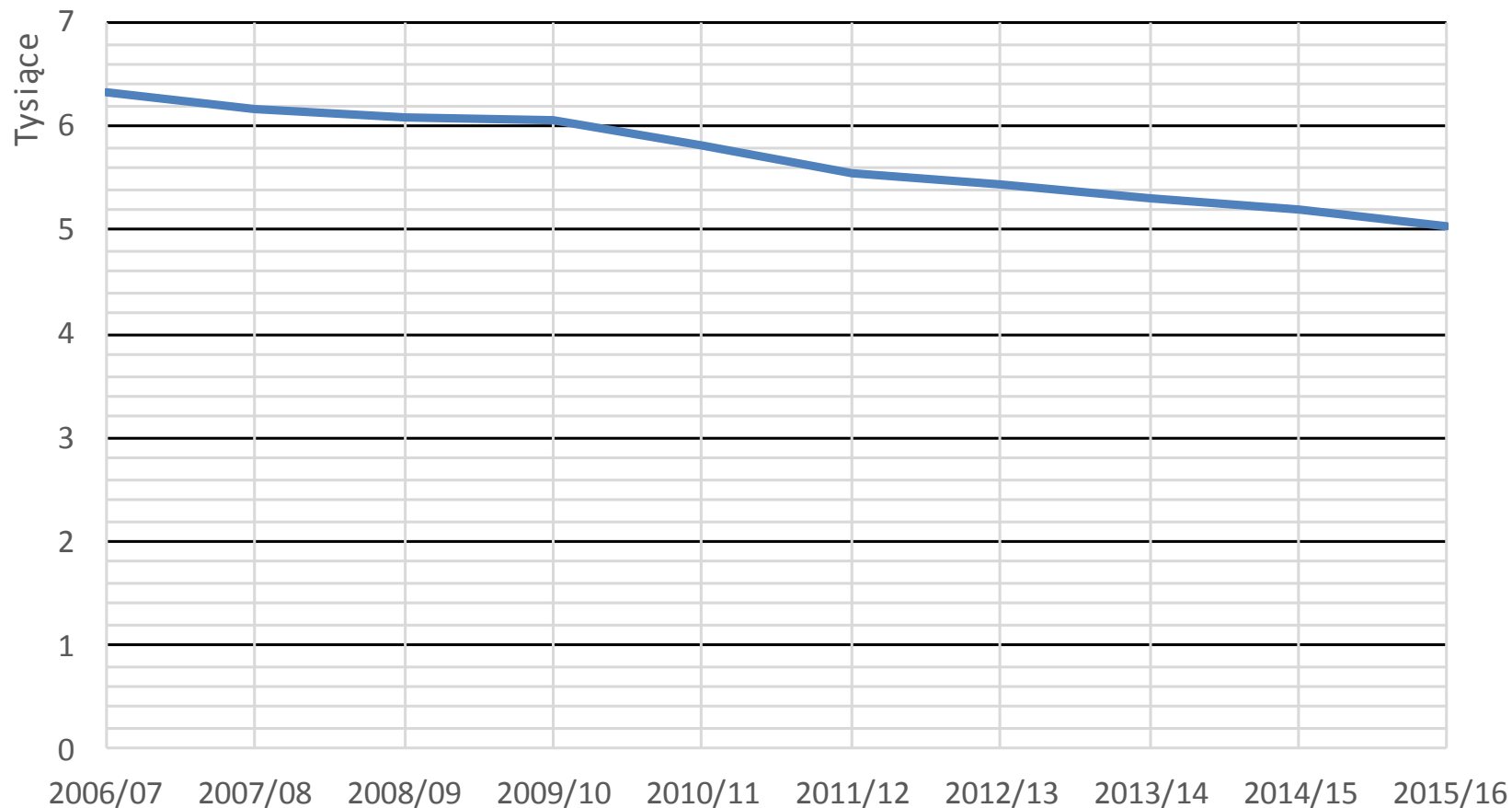
Zewnętrzne i lokalne uwarunkowania
funkcjonowania

Mariusz Tobor

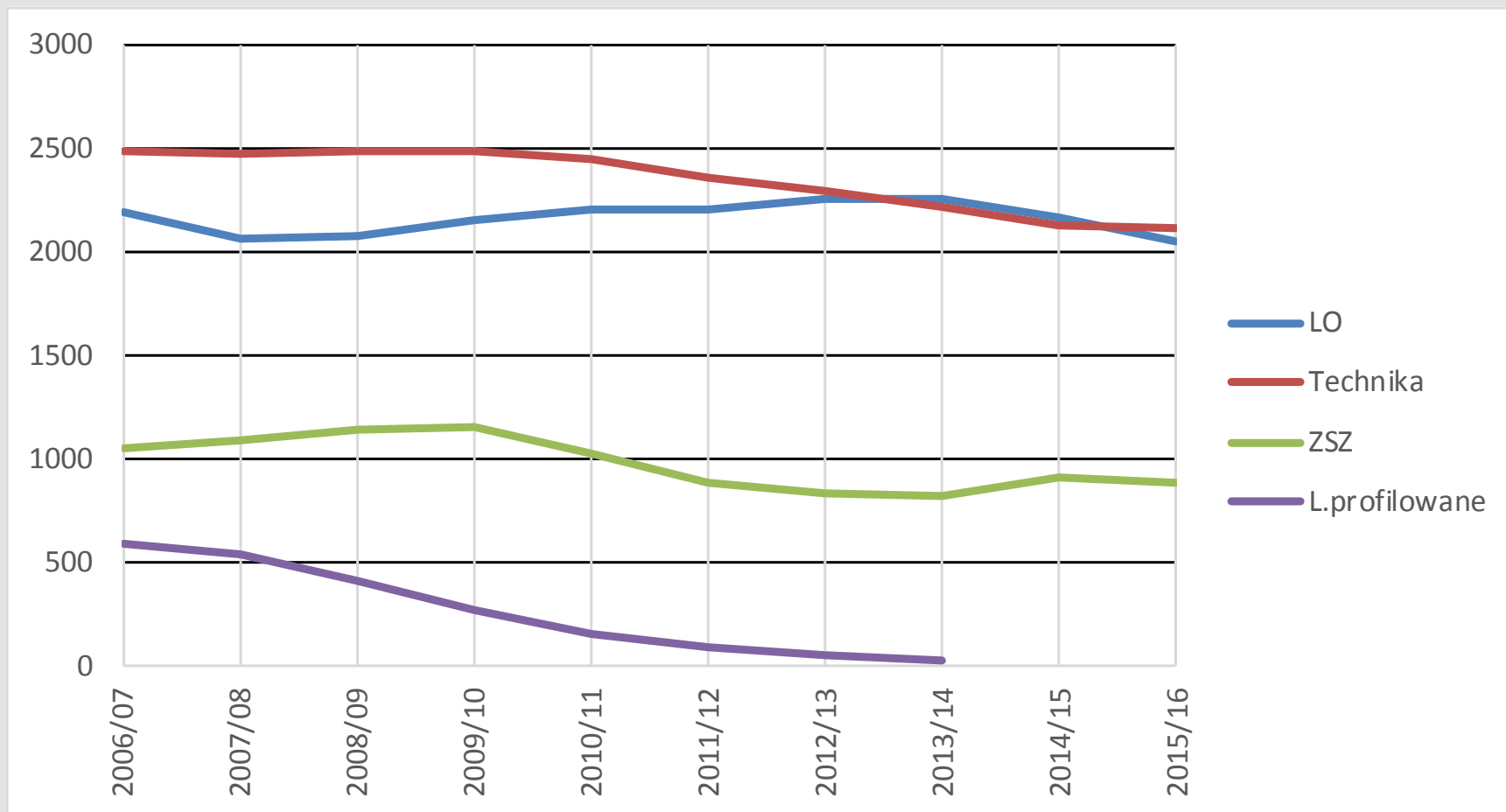
Uczniowie, szkoły i oddziały

Stan z roku 2015/16

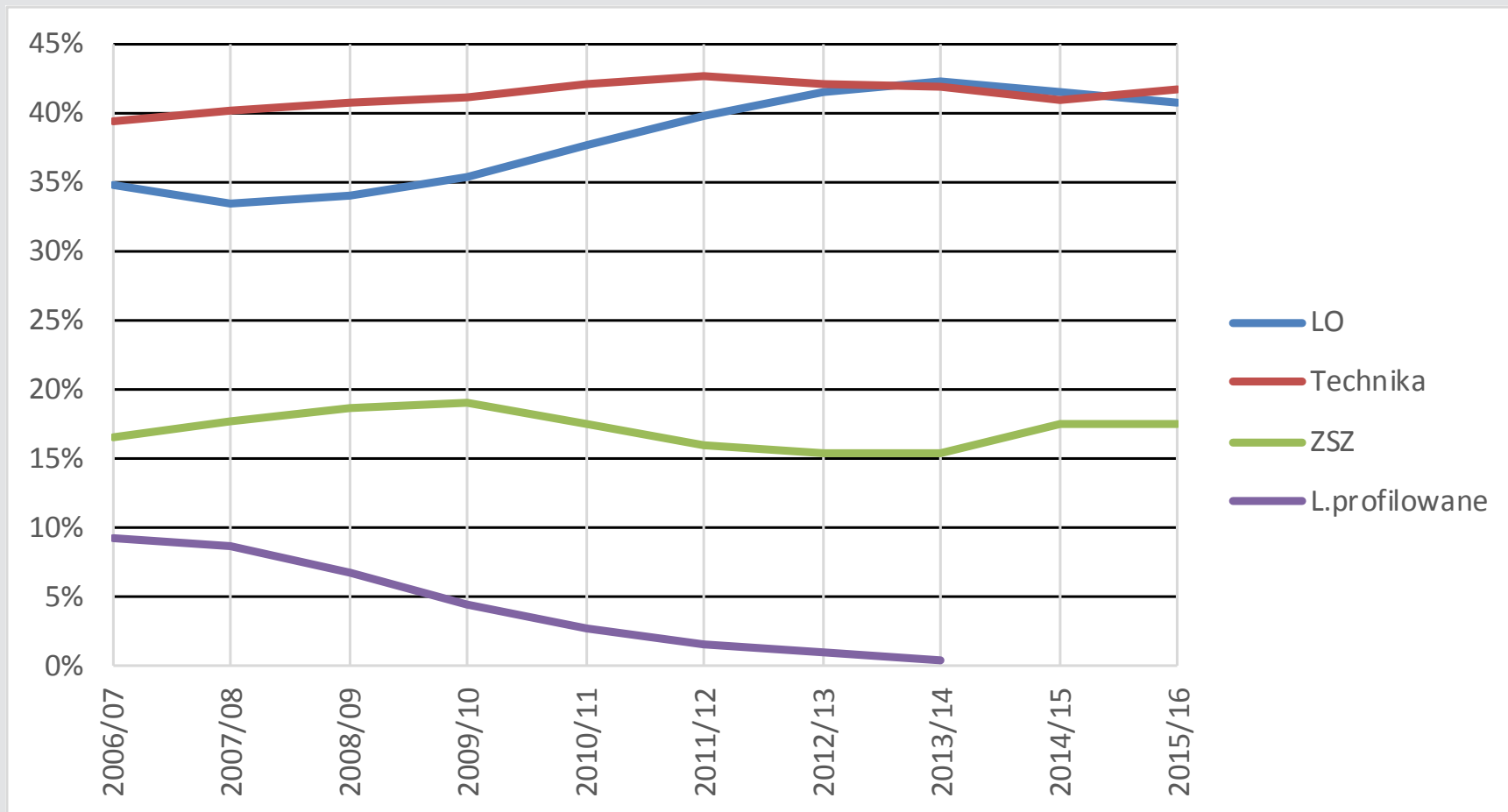
Zmiany łącznej liczby uczniów szkół dla młodzieży prowadzonych przez powiat jarosławski

Zmiany liczb uczniów w poszczególnych typach szkół dla młodzieży prowadzonych przez powiat jarosławski

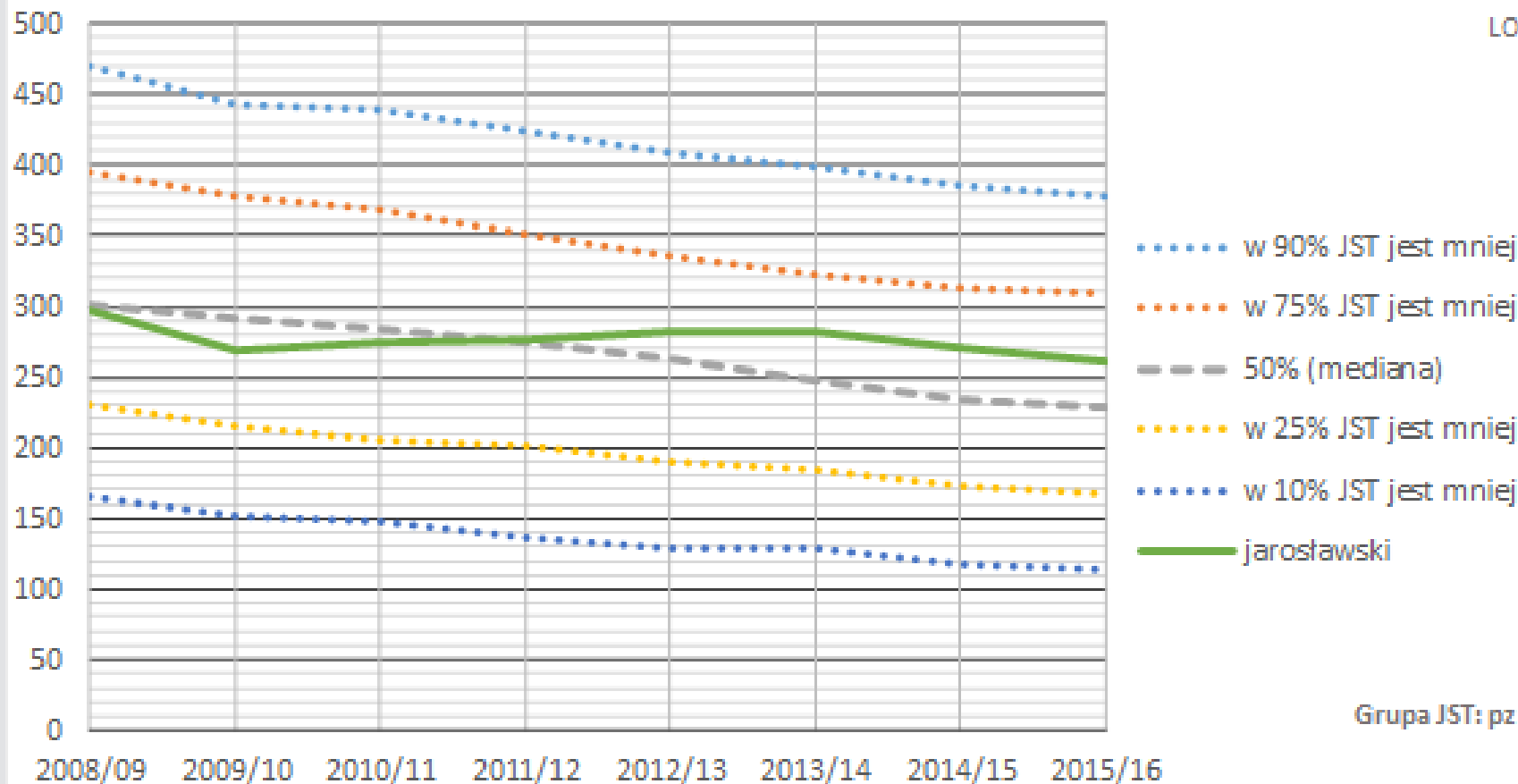

Zmiany udziałów szkół poszczególnych typów w ogólnej liczbie ogólnodostępnych szkół dla młodzieży prowadzonych przez powiat jarosławski

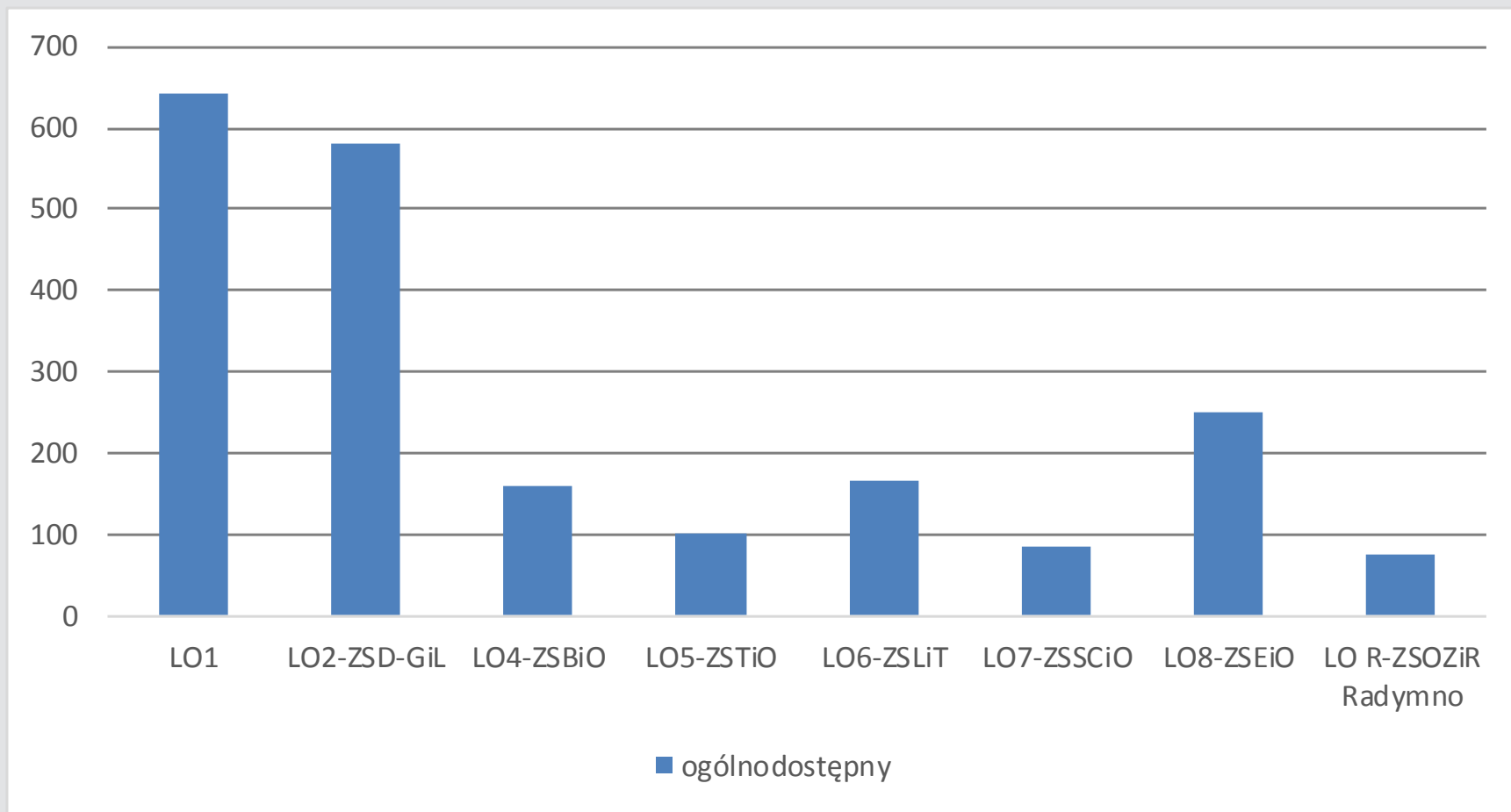

Wielkości szkół

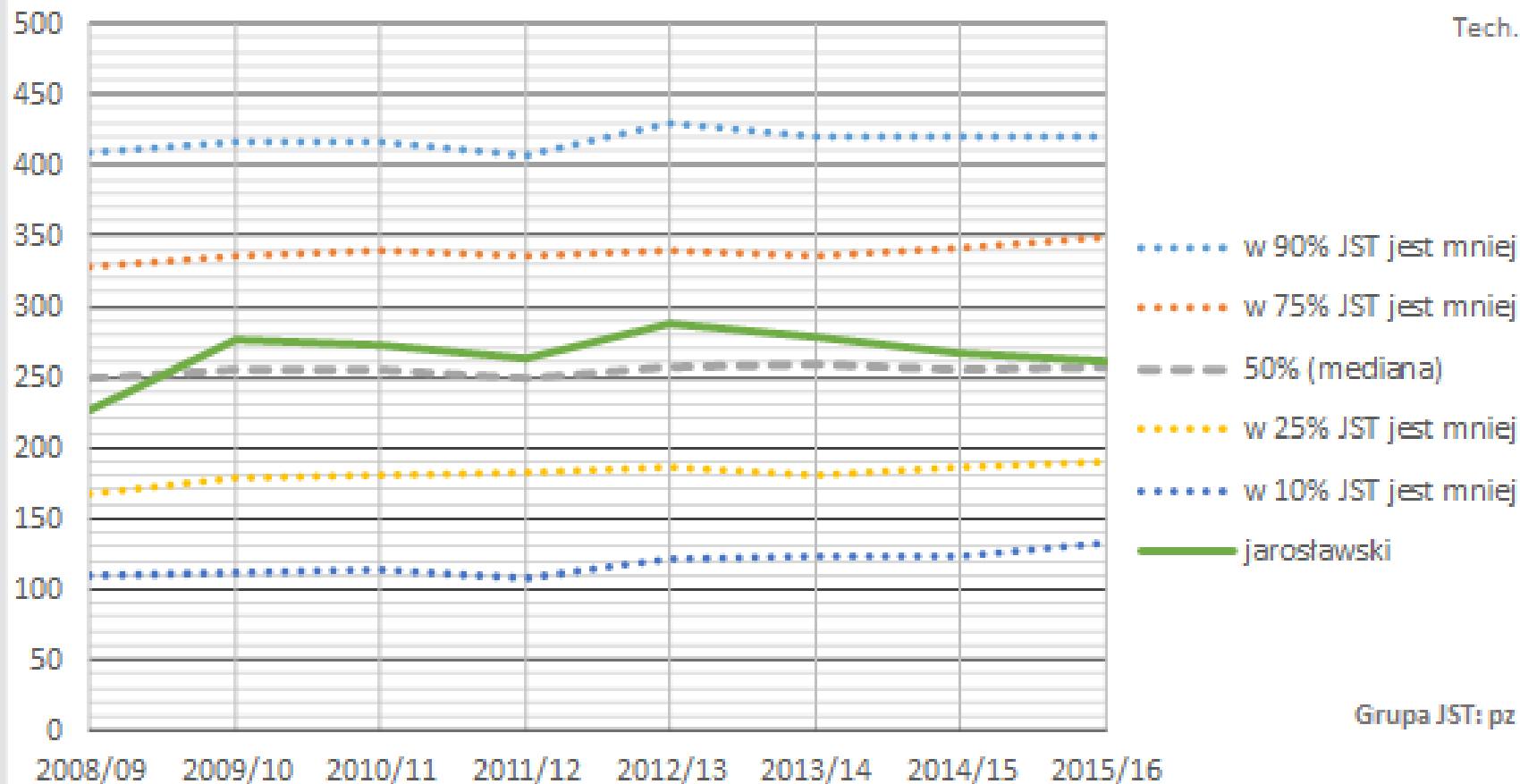
Średnie wielkości liceów ogólnokształcących

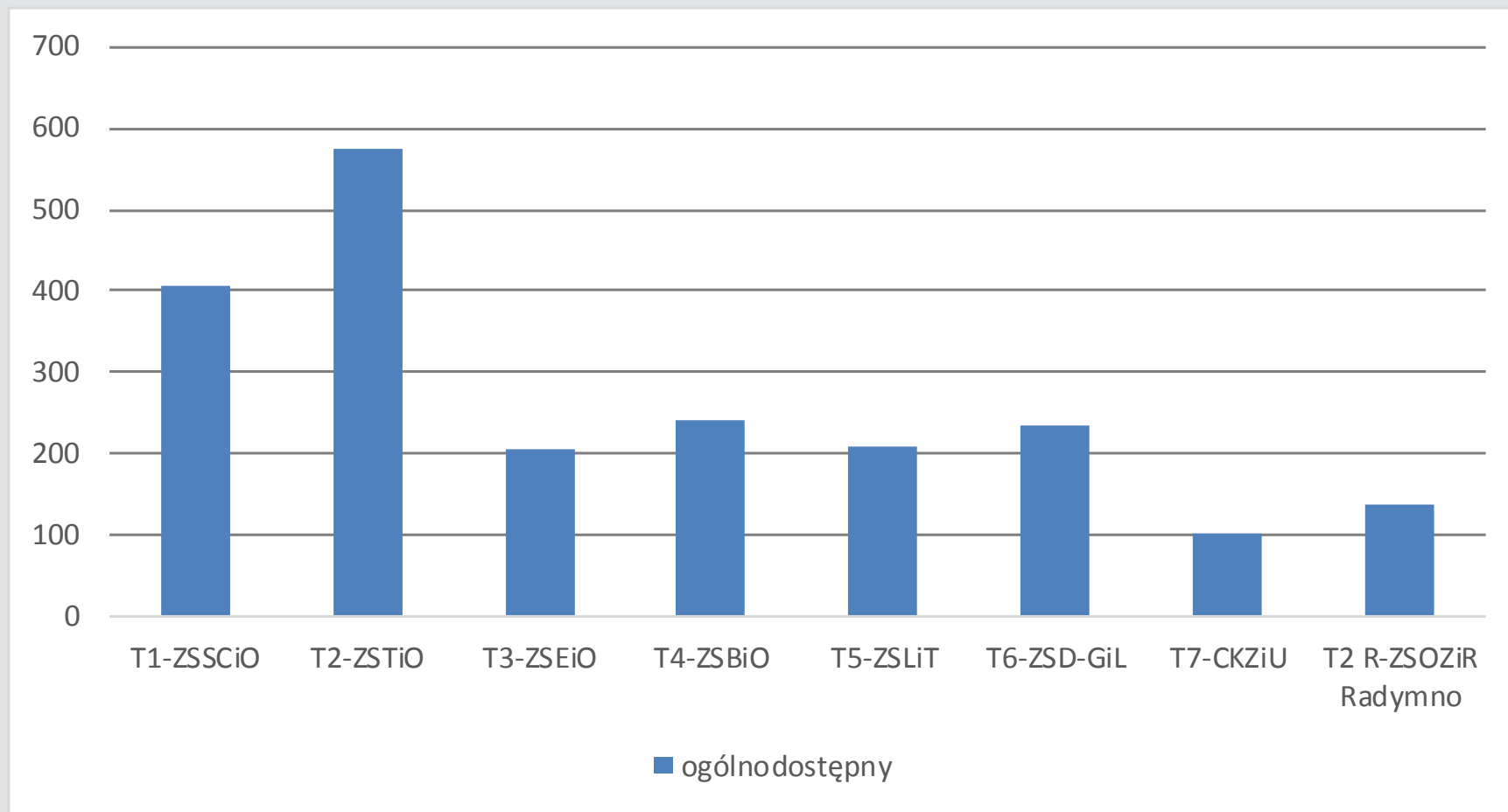
Liczby uczniów w liceach ogólnokształcących

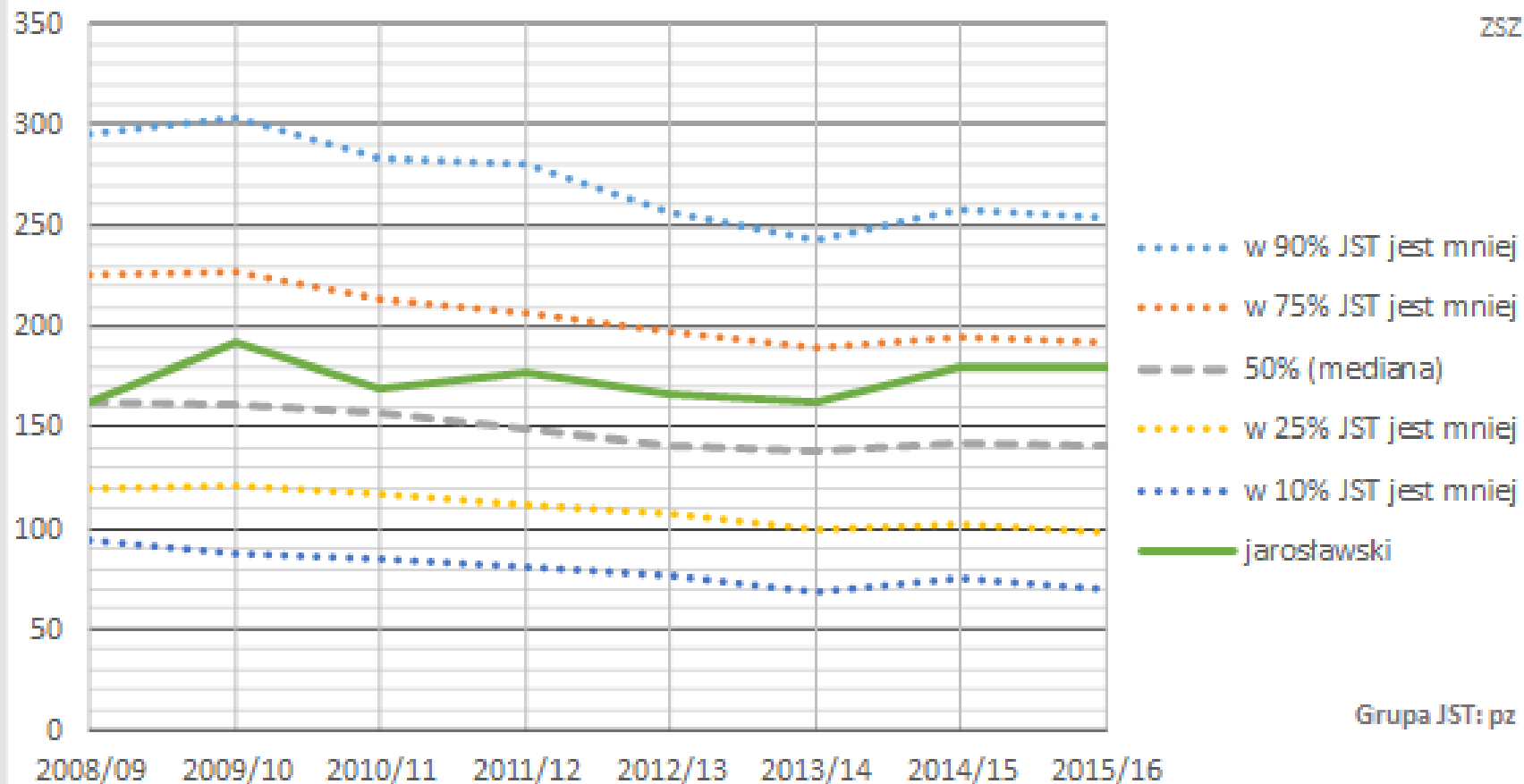
Średnie wielkości techników

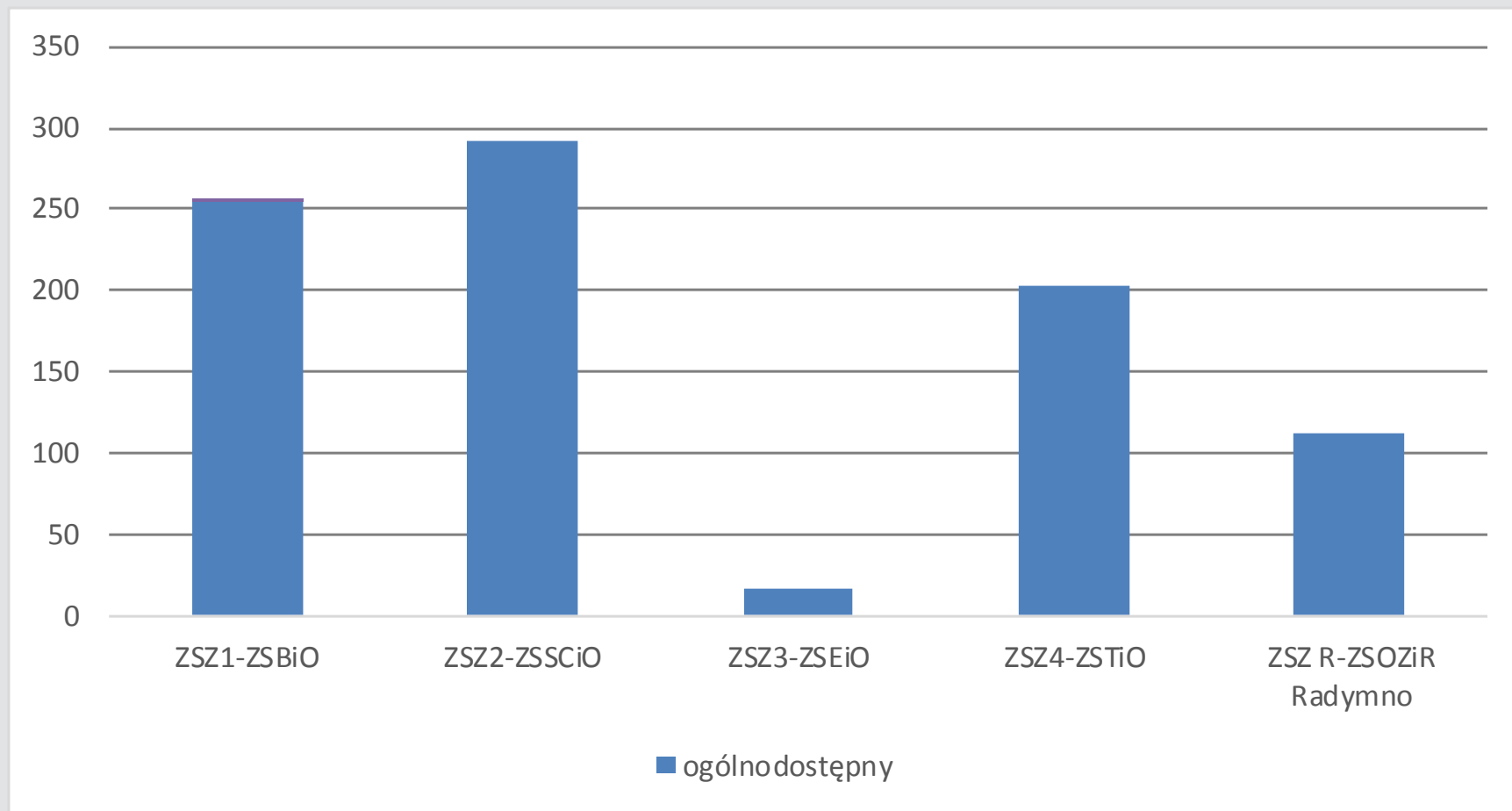
Liczby uczniów w technikach

Średnie wielkości ZSZ

Liczby uczniów w zasadniczych szkołach zawodowych

Dużo szkół dla młodzieży

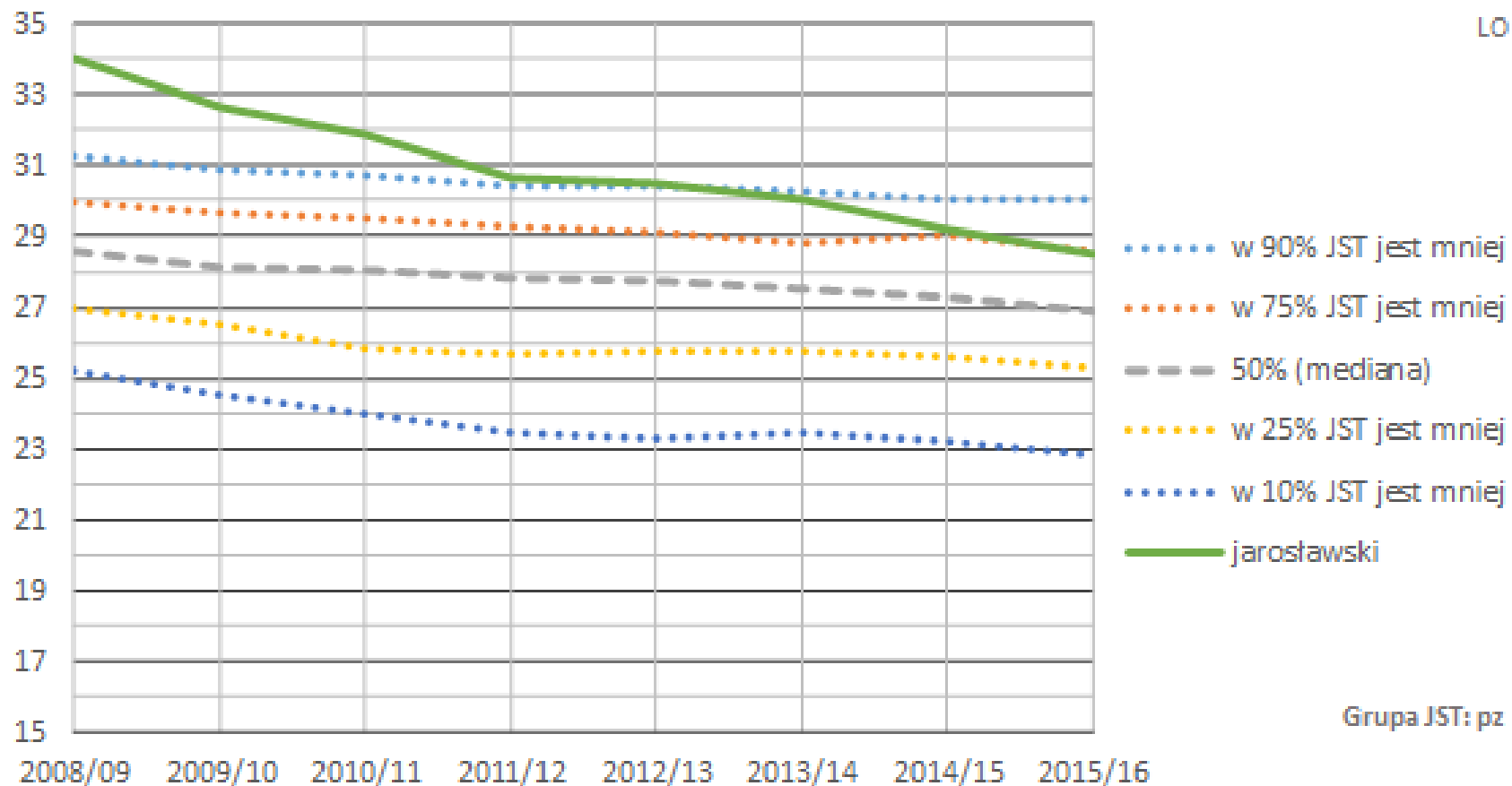
Pod względem liczby ludności powiat jarosławski zajmuje 45 miejsce na 314 powiatów ziemskich (jest większy niż 85% powiatów)

W roku 2015/15 powiat jarosławski prowadził

- > 8 liceów ogólnokształcących (w roku 2008/09 – było 7)
 - > 90% powiatów ma nie więcej niż 5
- > 8 techników (w roku 2008/09 – było 11)
 - > 90% powiatów ma nie więcej niż 5
- > 5 ZSZ (w roku 2008/09 – było 7)
 - > 90% powiatów ma nie więcej niż 4

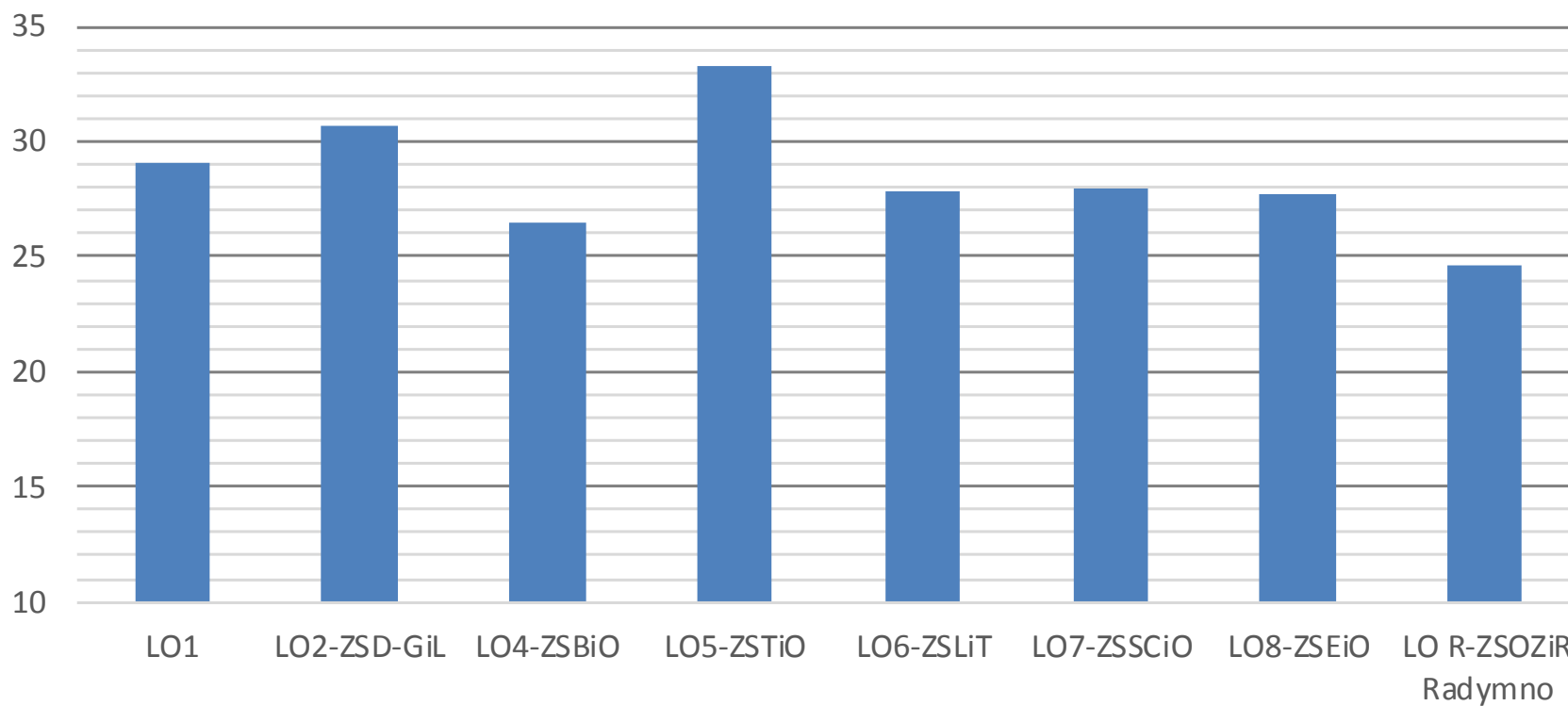
Wielkości oddziałów

Średnie wielkości oddziałów LO

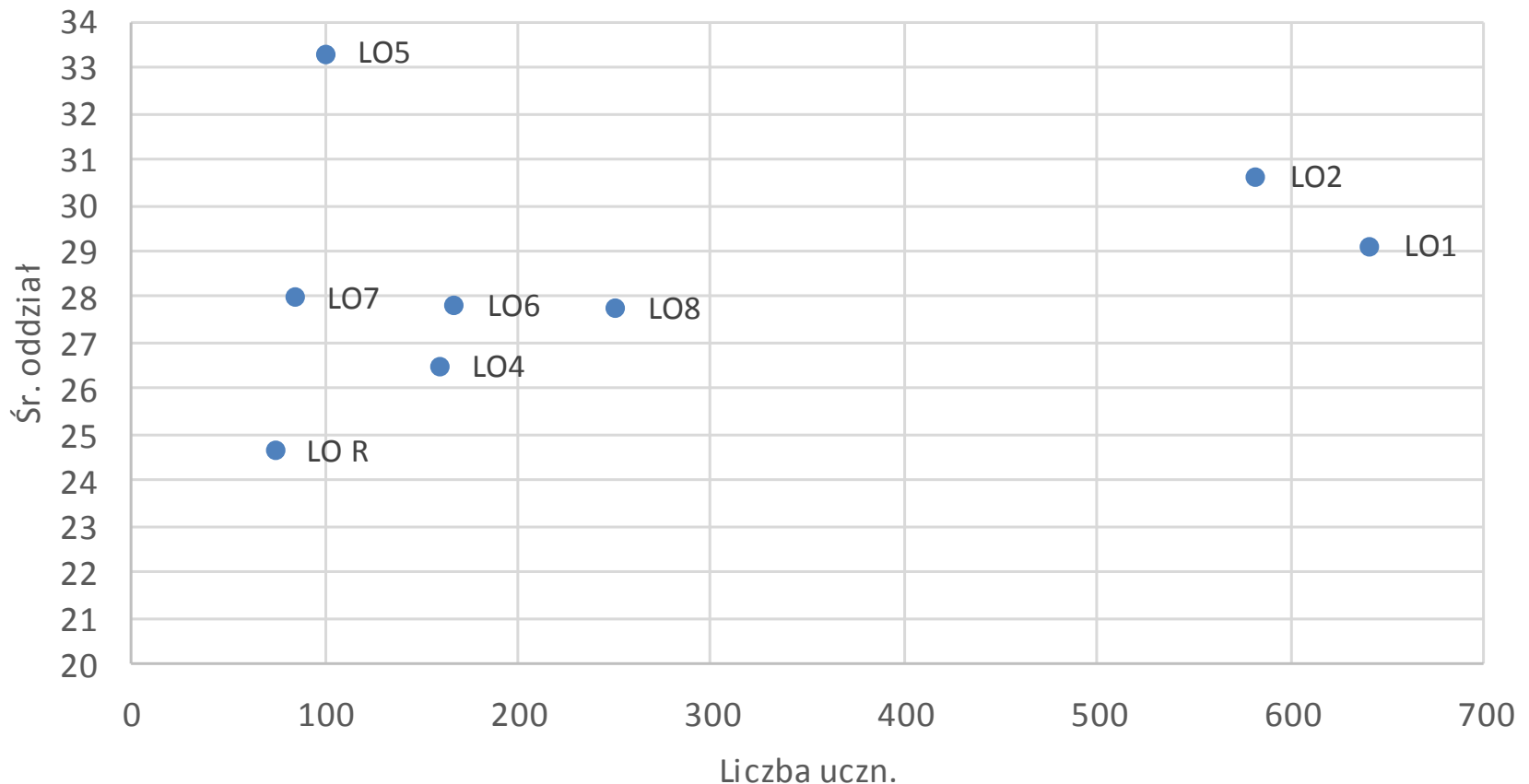

Średnie wielkości oddziałów LO

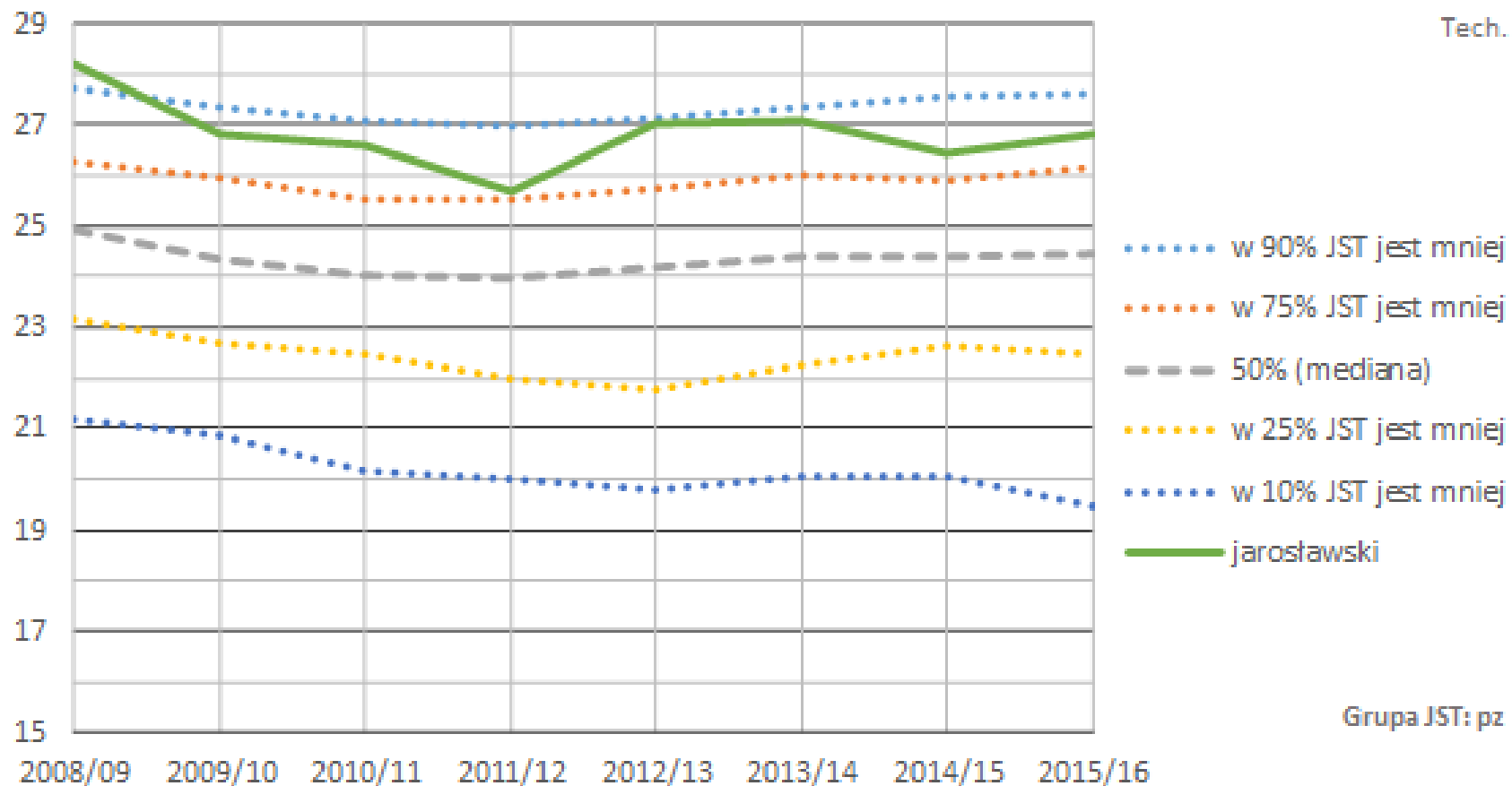
Średnie wielkości oddziałów ogólnodostępnych

Rozrzut średnich wielkości oddziałów względem liczb uczniów w liceach ogólnokształcących

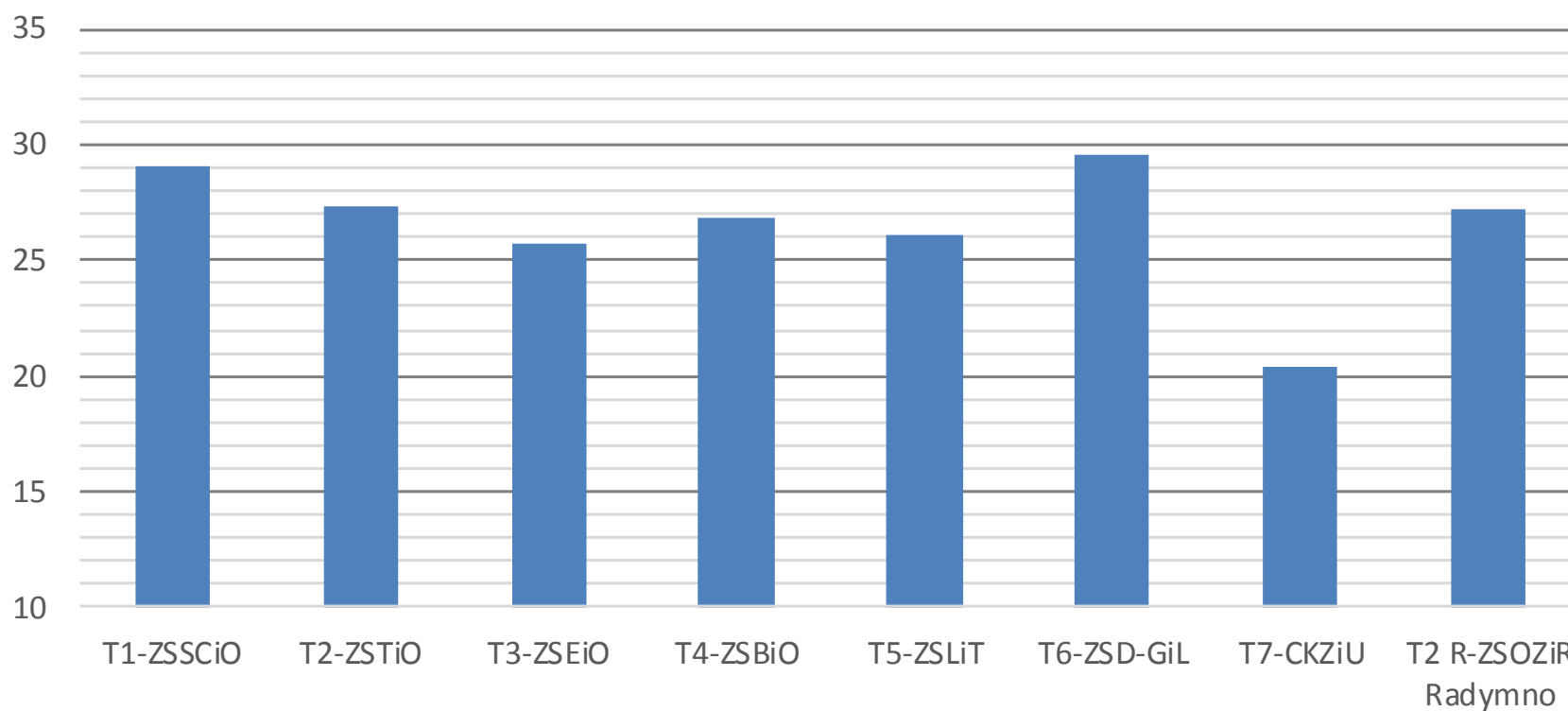

Średnie wielkości oddziałów techników

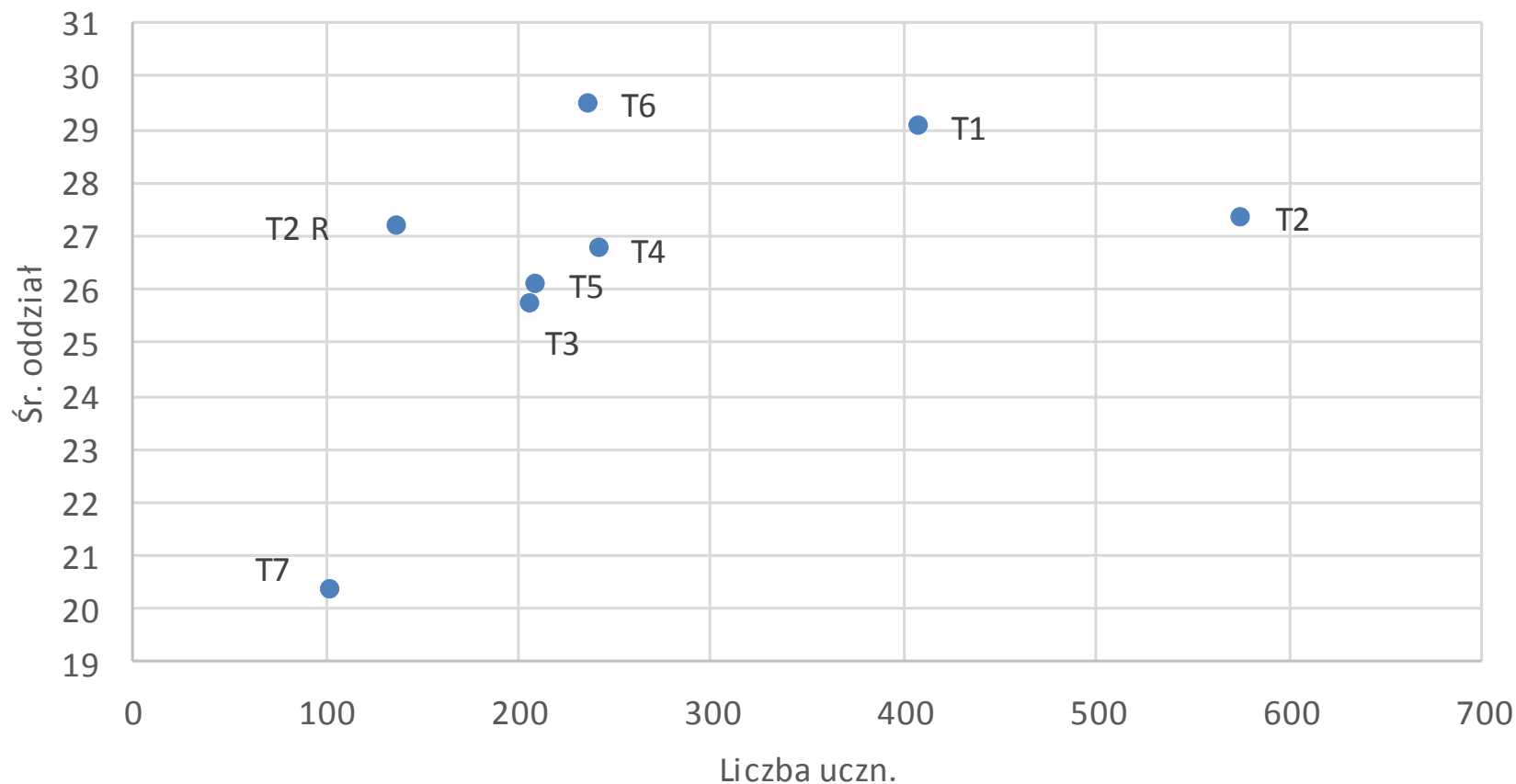

Średnie wielkości oddziałów techników

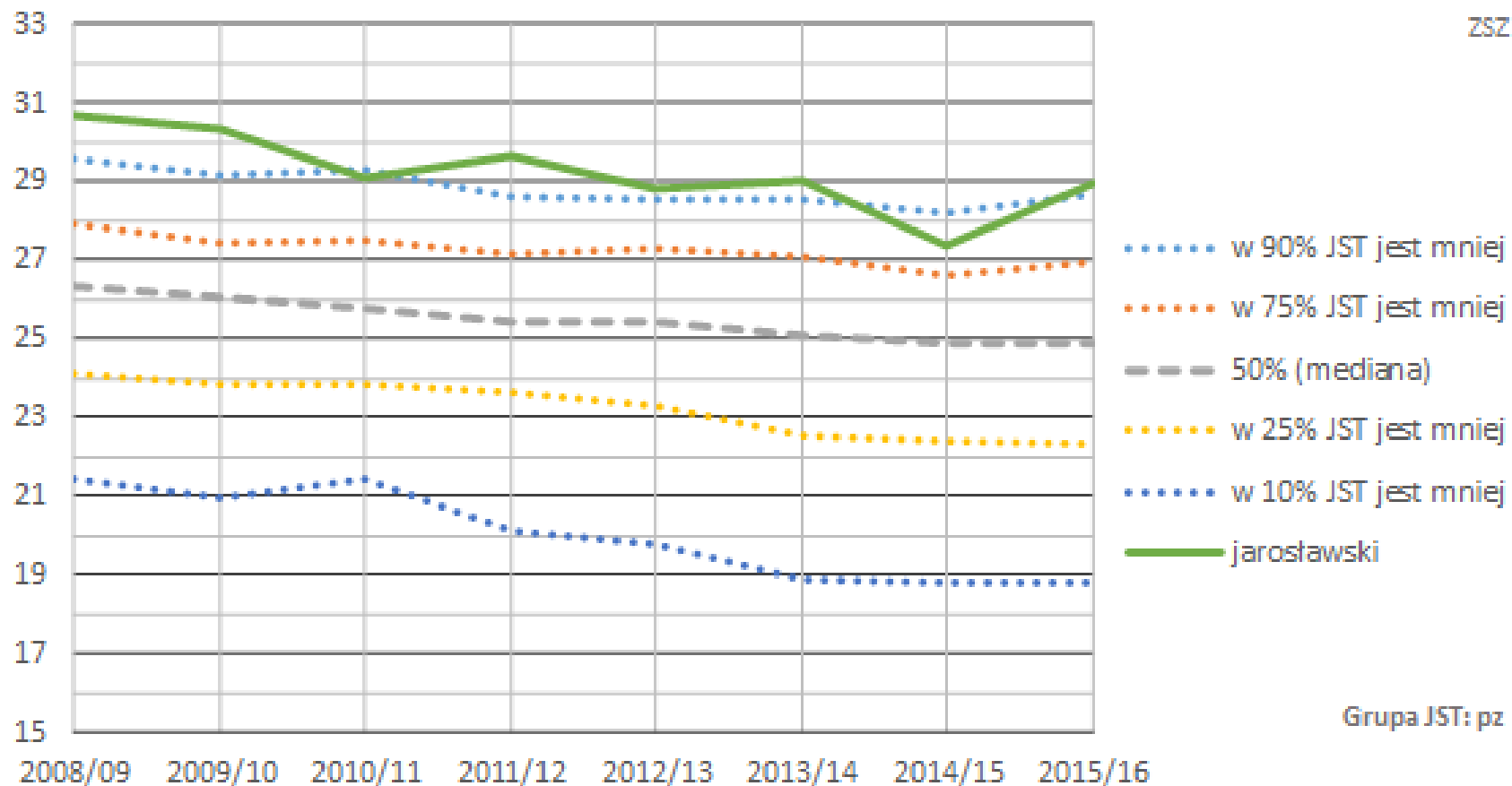
Średnie wielkości oddziałów ogólnodostępnych

Rozrzut średnich wielkości oddziałów względem liczb uczniów w technikach

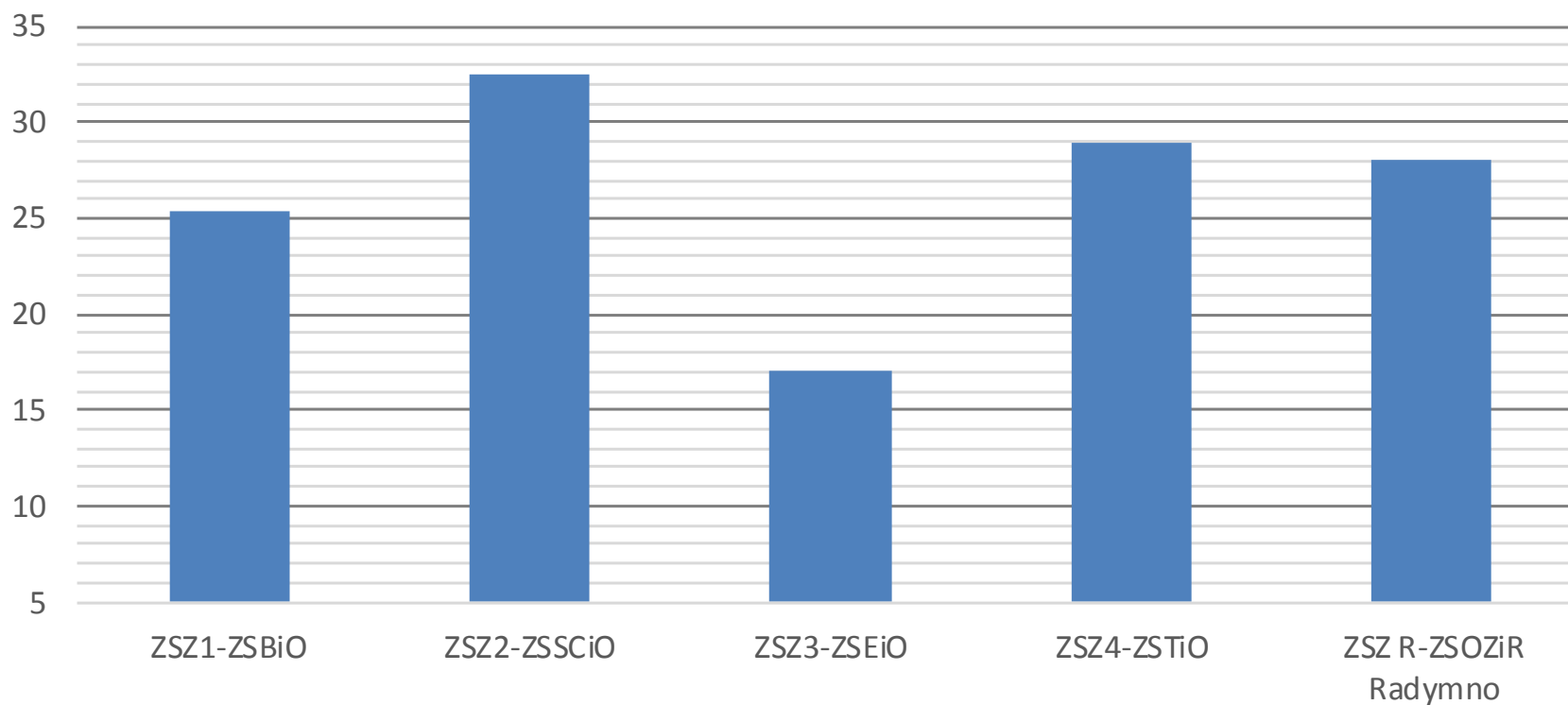

Średnie wielkości oddziałów ZSZ

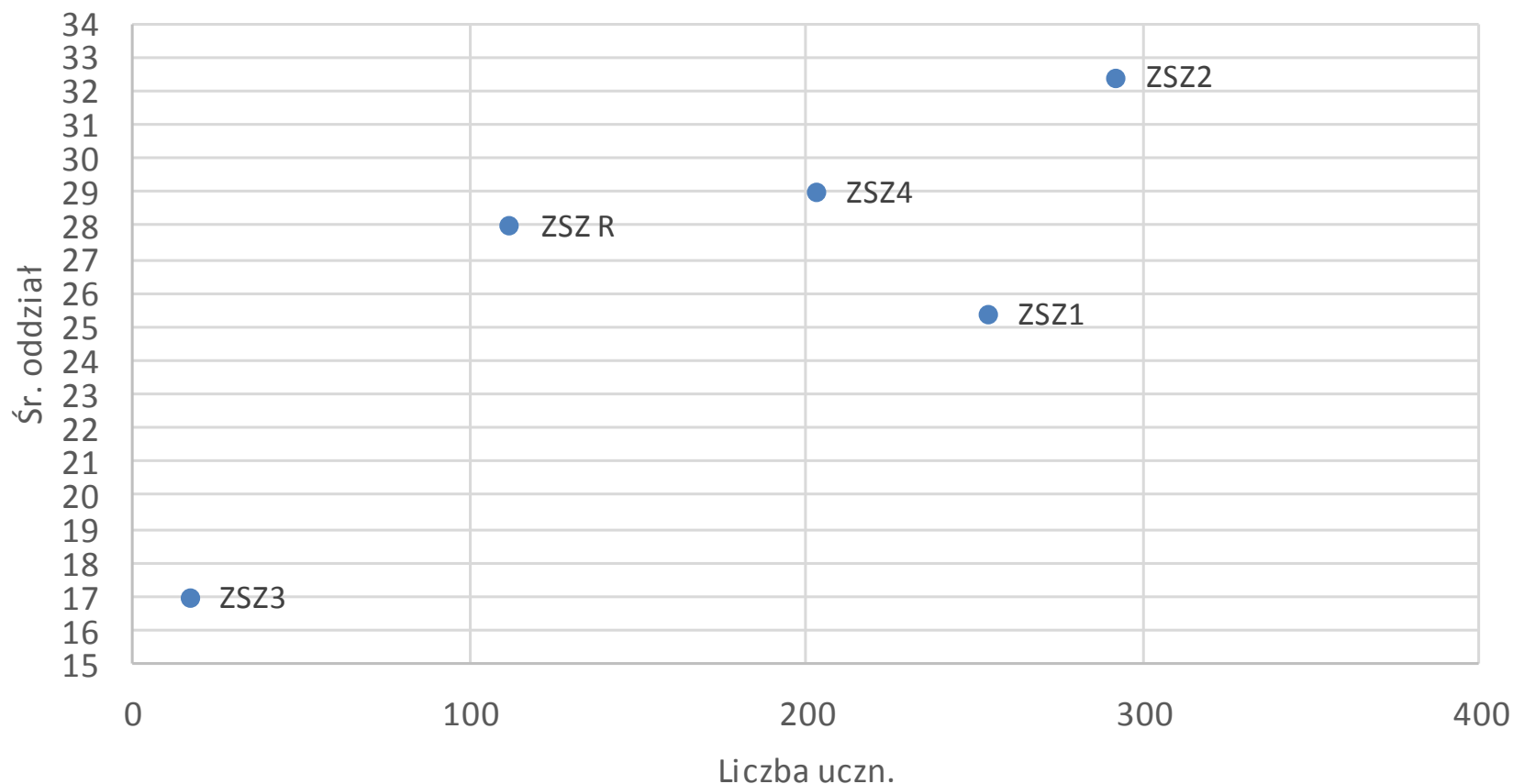

Średnie wielkości oddziałów ZSZ

Średnie wielkości oddziałów ogólnodostępnych

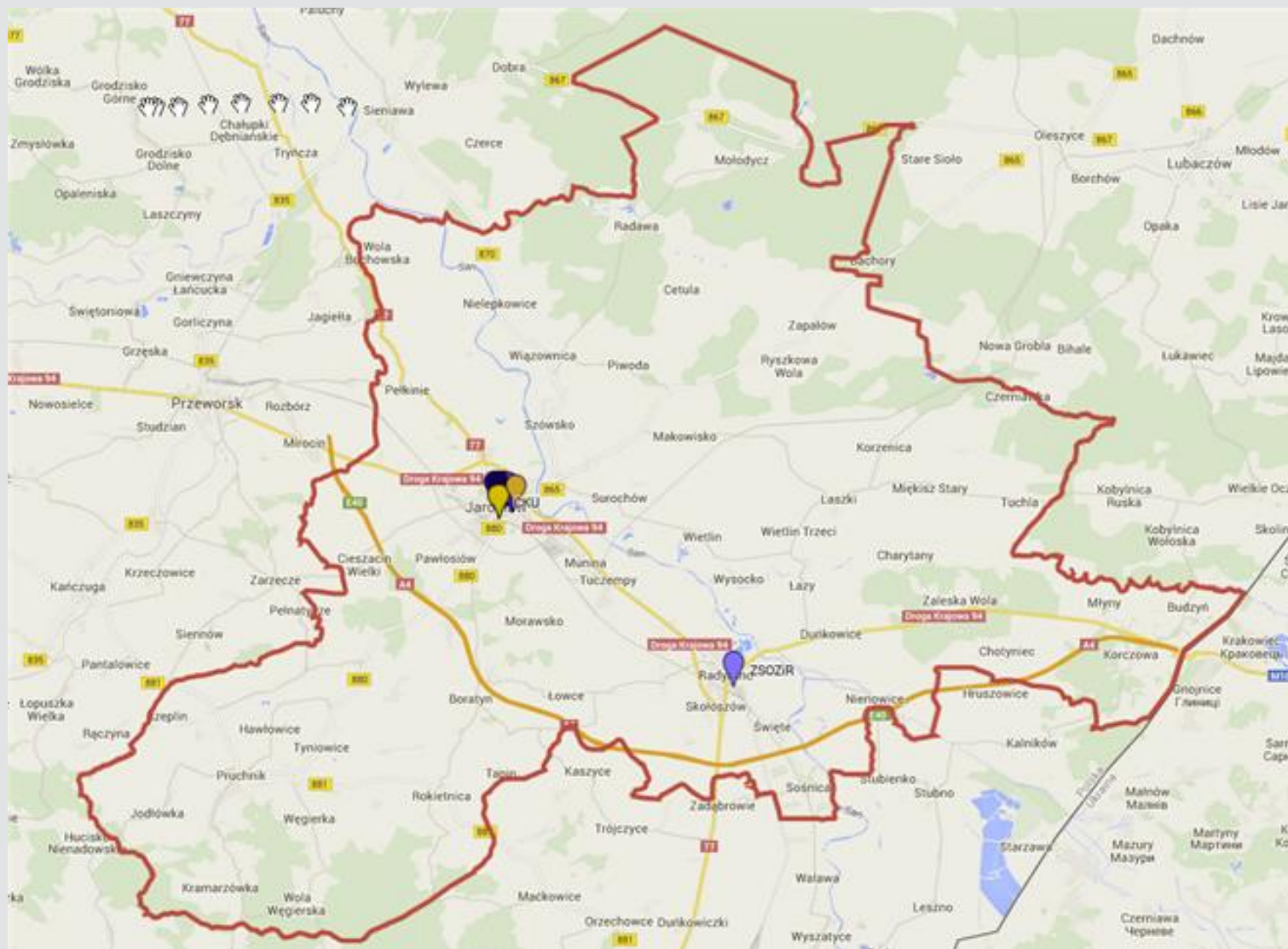

Rozrzut średnich wielkości oddziałów względem liczb uczniów w zasadniczych szkołach zawodowych

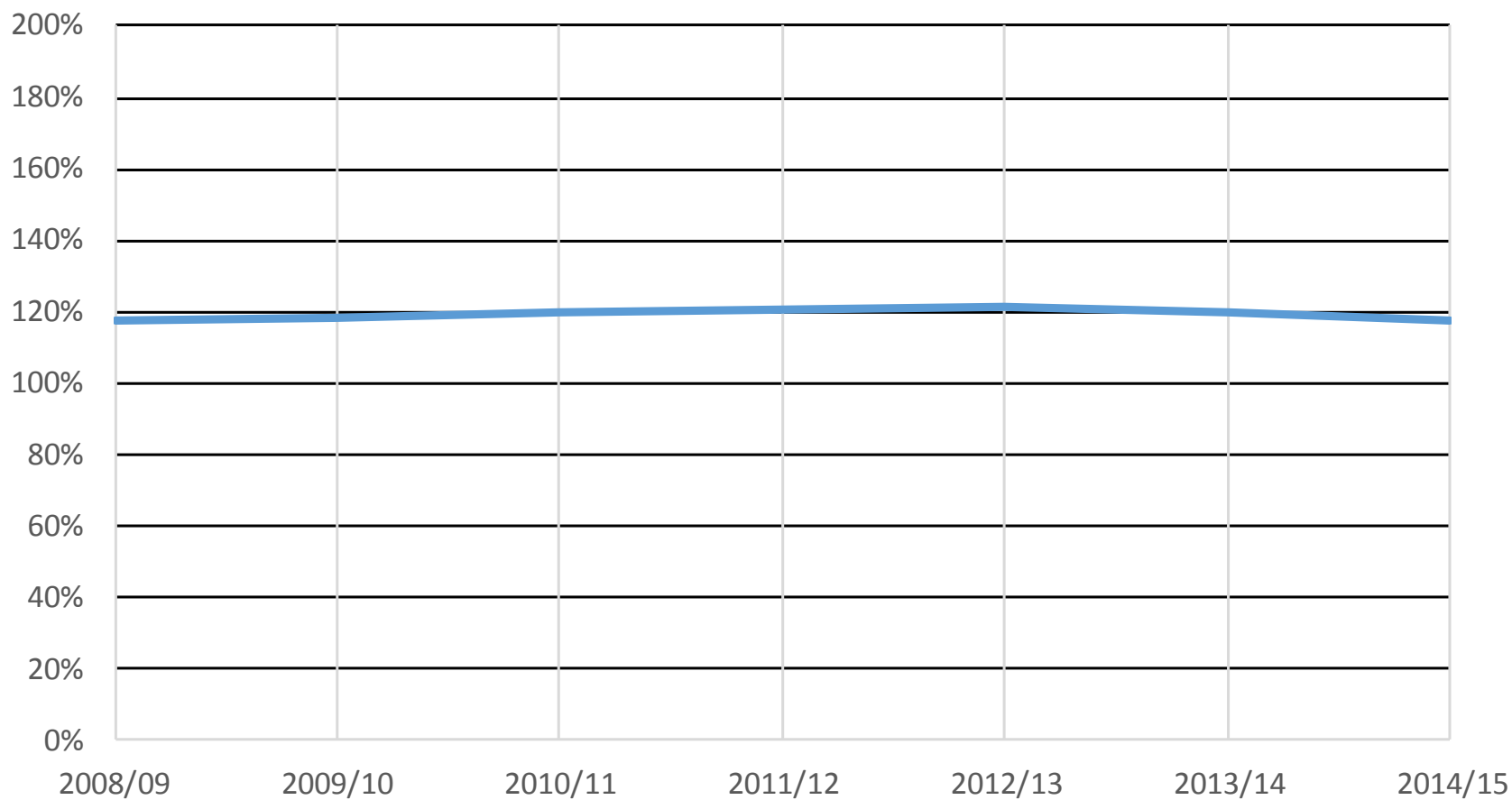

Uczniowie spoza powiatu

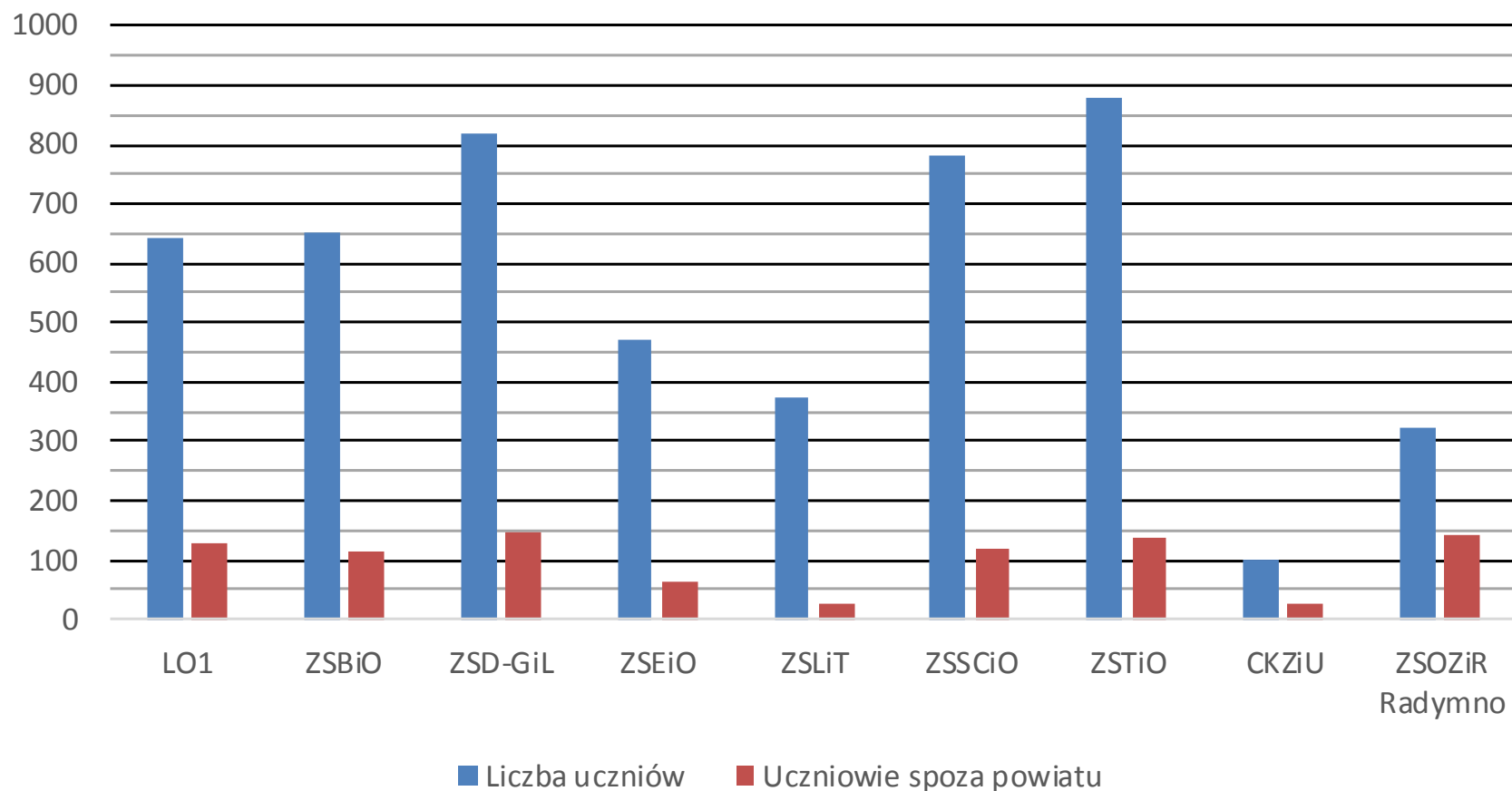
Rozmieszczenie szkół ponadgimnazjalnych na terenie powiatu jarosławskiego

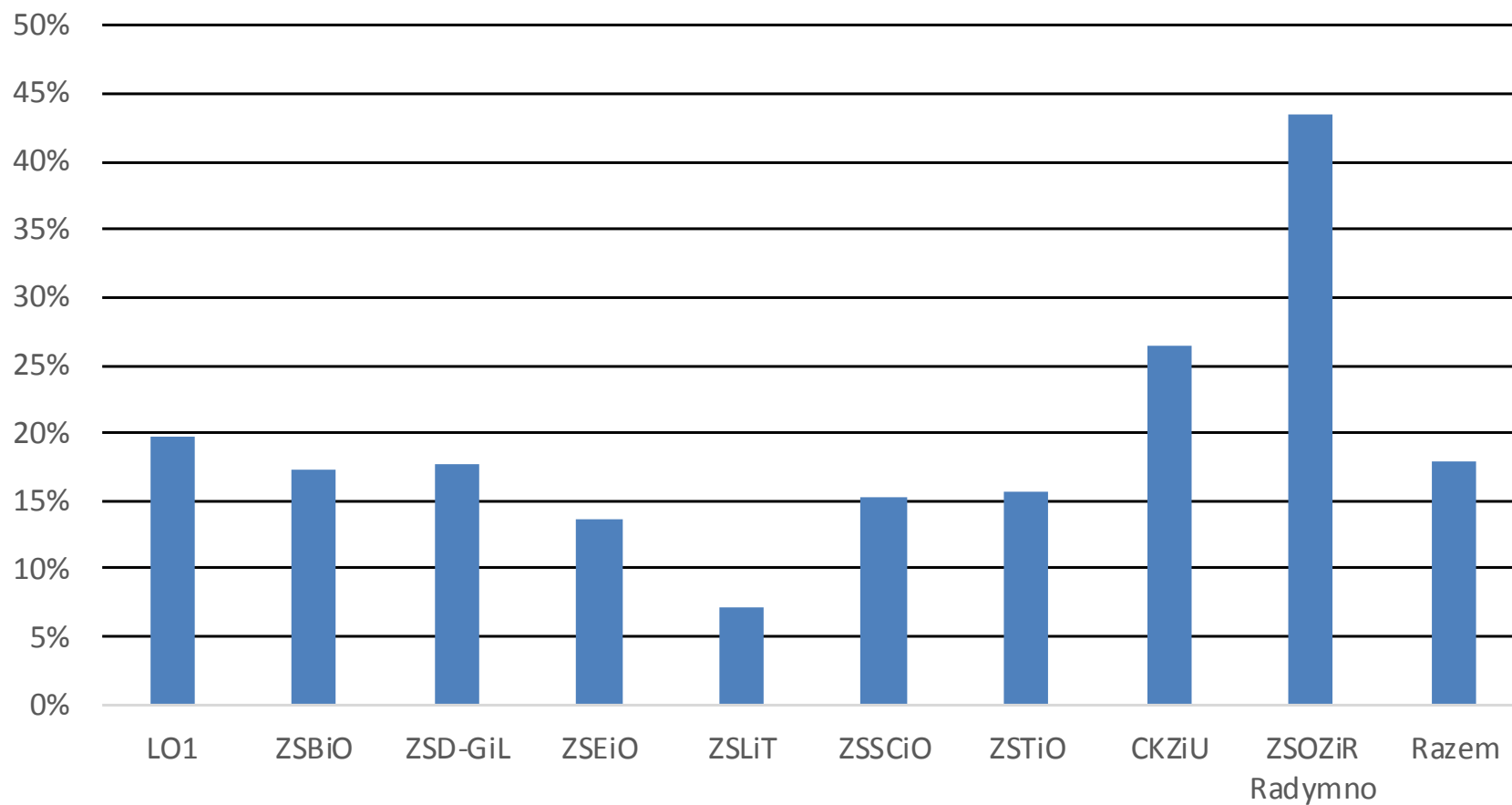
Stosunek liczby uczniów klas pierwszych szkół ponadgimnazjalnych na terenie powiatu jarosławskiego do liczby uczniów klas trzecich gimnazjów (bez specjalnych) działających na terenie tego powiatu w poprzednich latach szkolnych

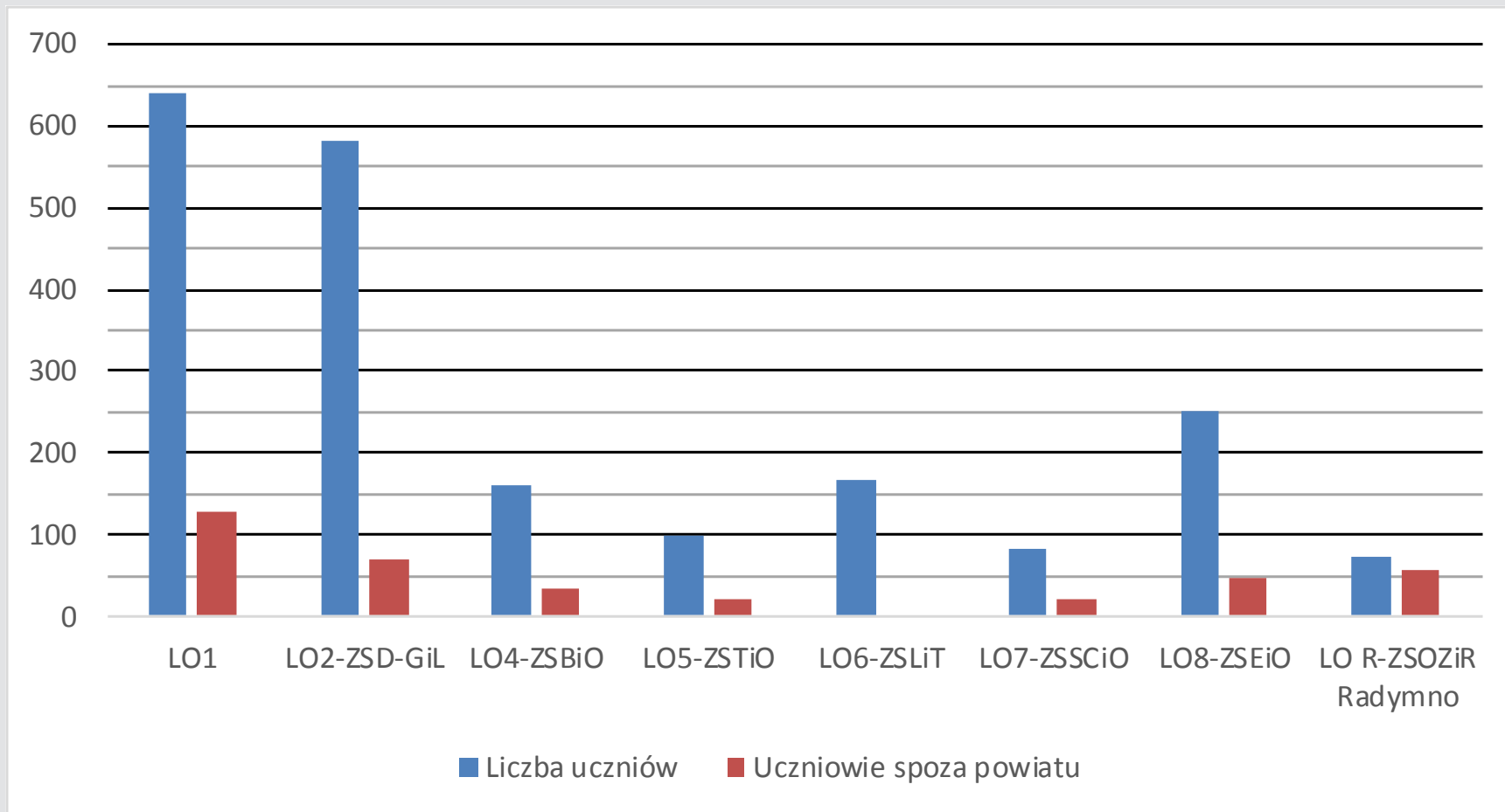
Porównanie liczb uczniów i uczniów spoza powiatu w poszczególnych zespołach szkół (szkoły dla młodzieży)

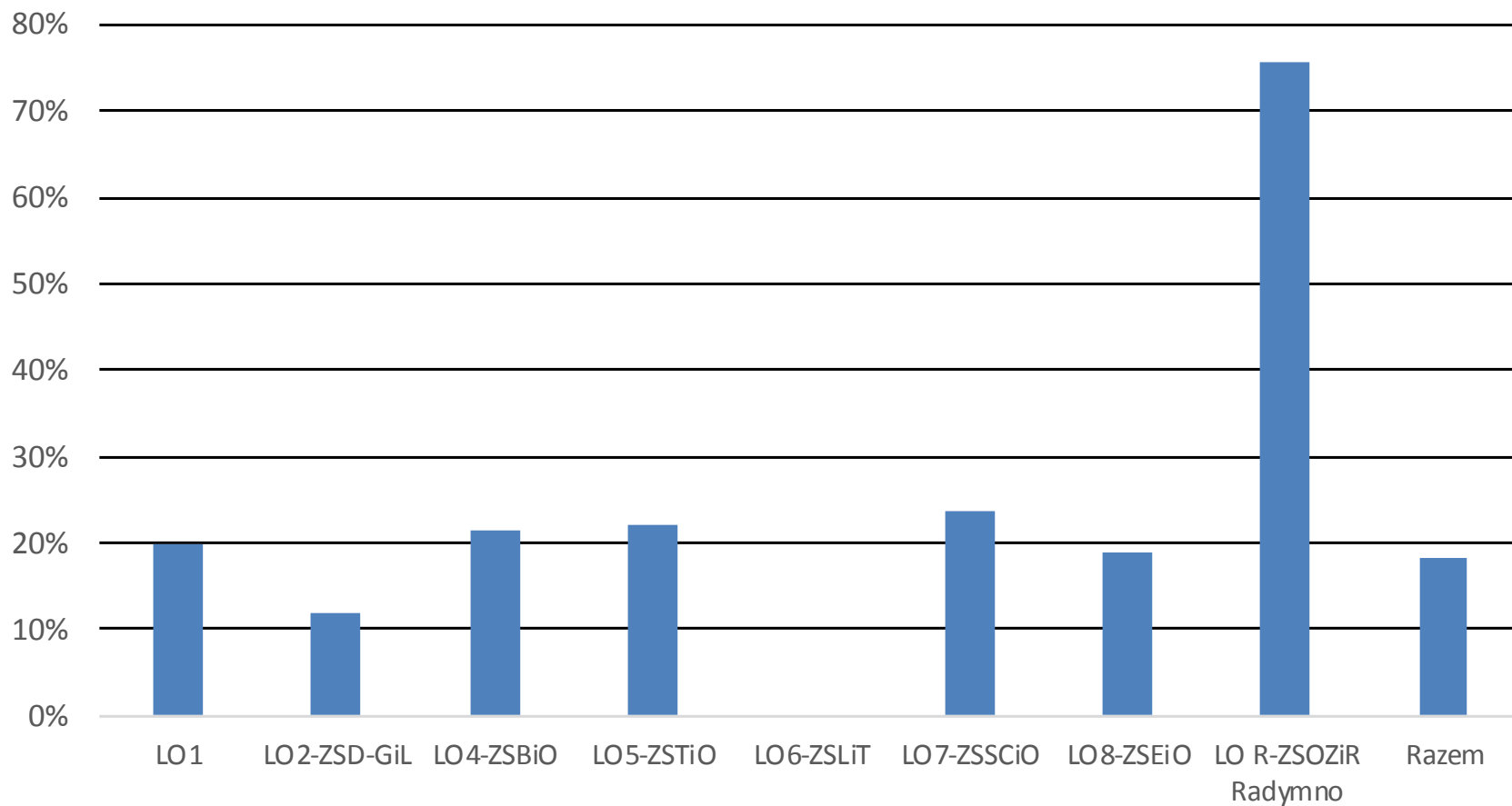
Procenty uczniów spoza powiatu w poszczególnych zespołach szkół (szkoły dla młodzieży)

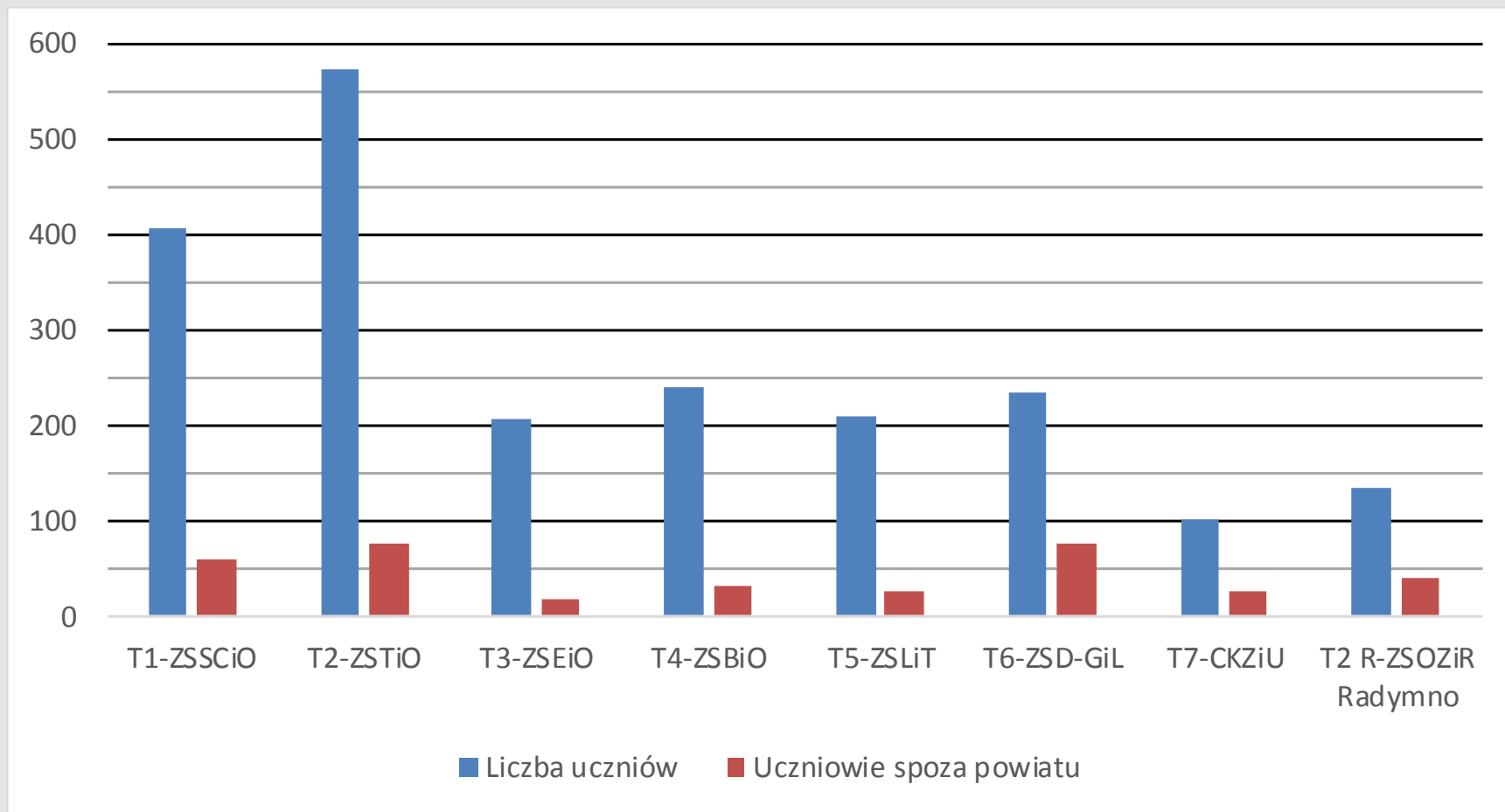
Porównanie liczb uczniów i uczniów spoza powiatu w liceach ogólnokształcących

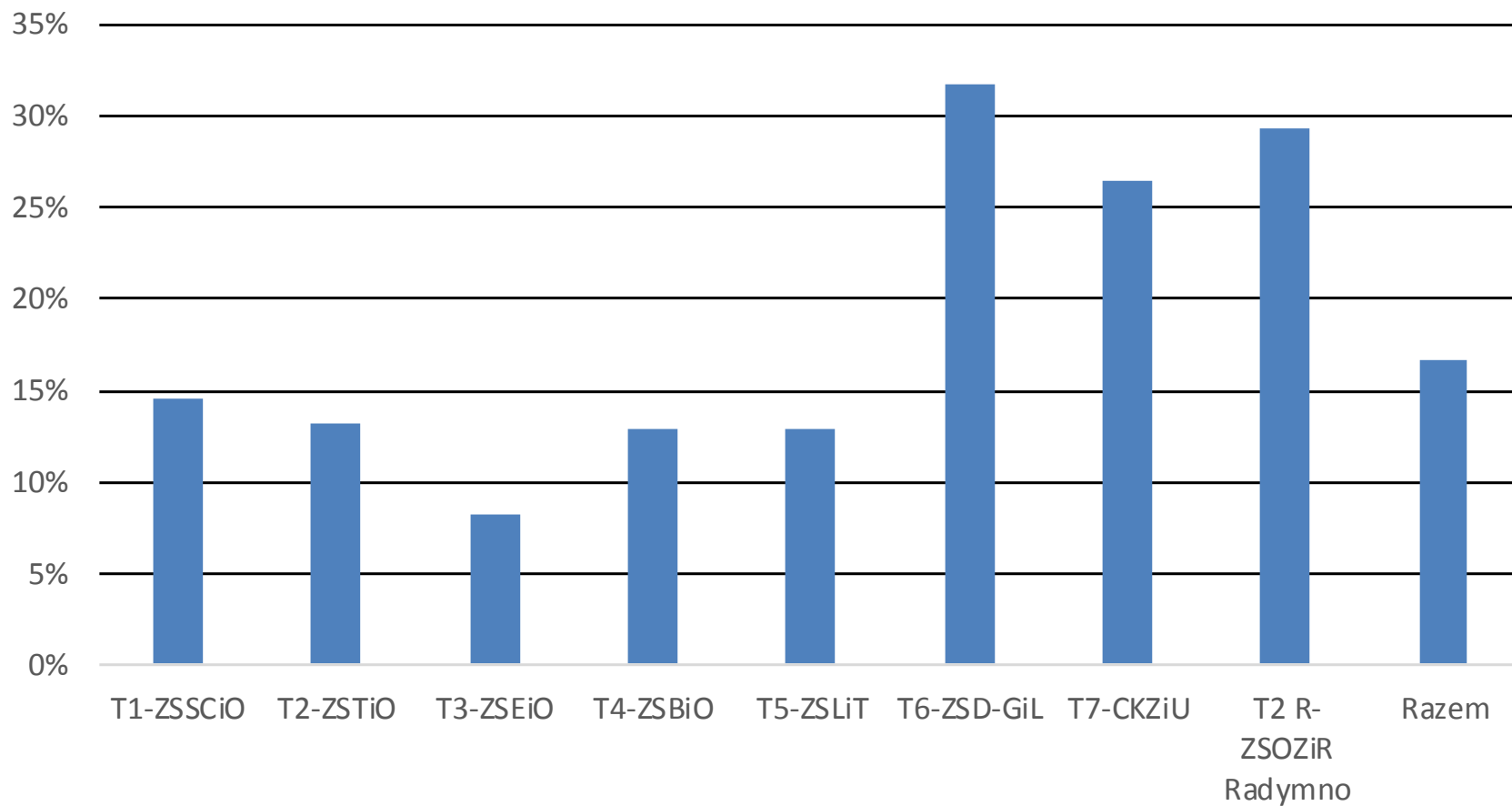
Procenty uczniów oraz uczniów spoza powiatu w liceach ogólnokształcących

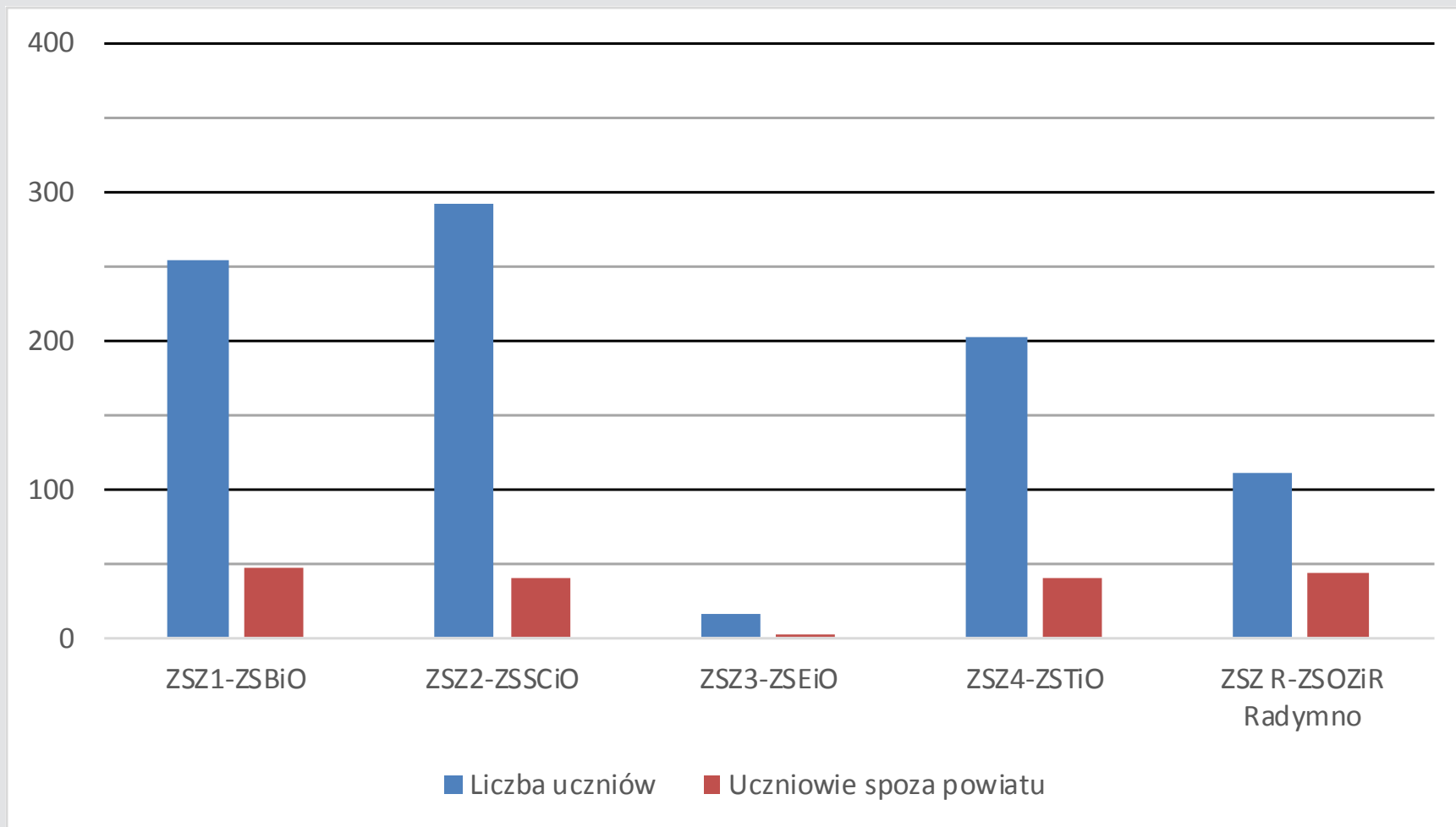
Porównanie liczb uczniów i uczniów spoza powiatu w technikach

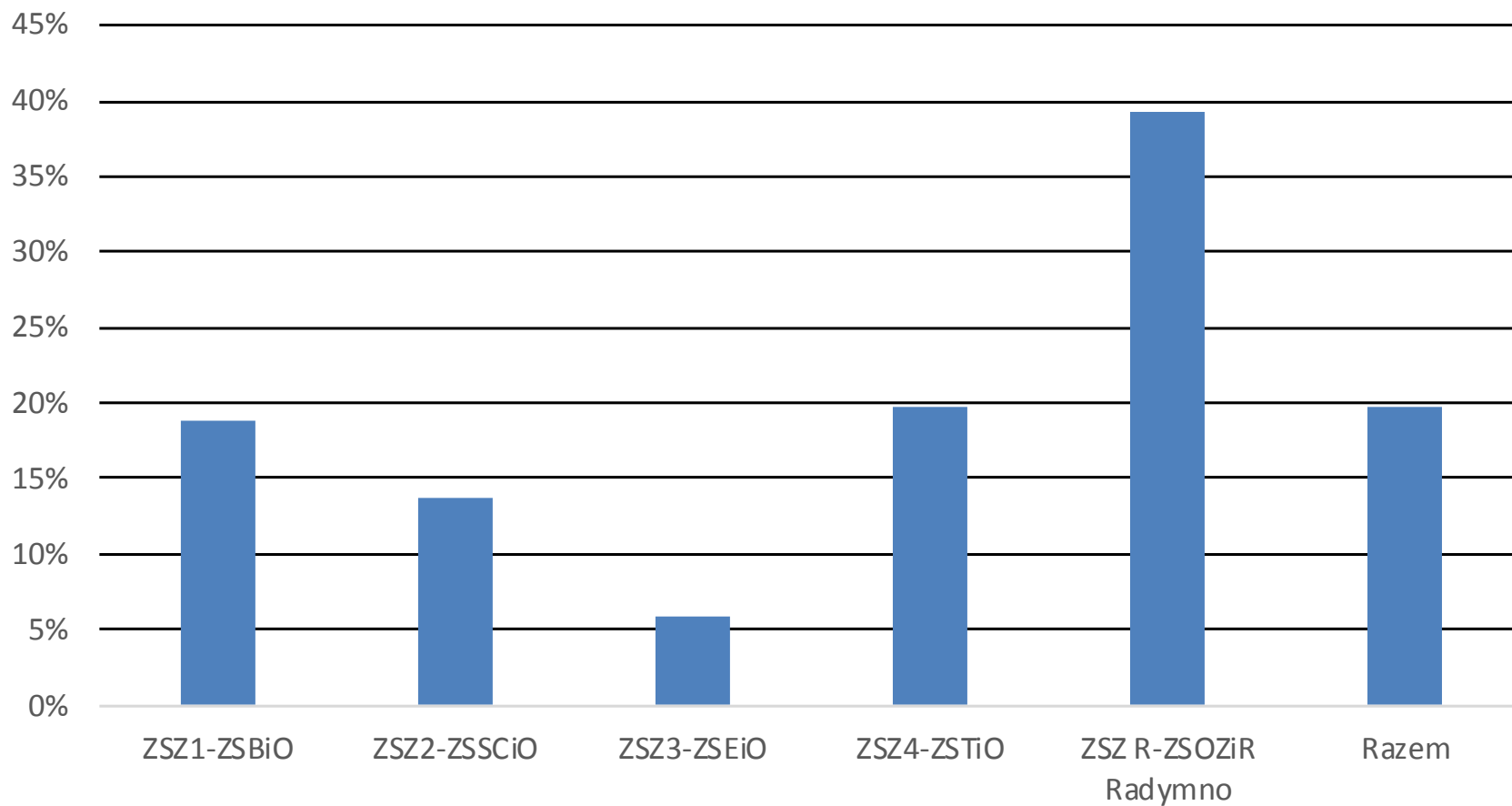
Procenty uczniów oraz uczniów spoza powiatu w technikach

Porównanie liczb uczniów i uczniów spoza powiatu w zasadniczych szkołach zawodowych

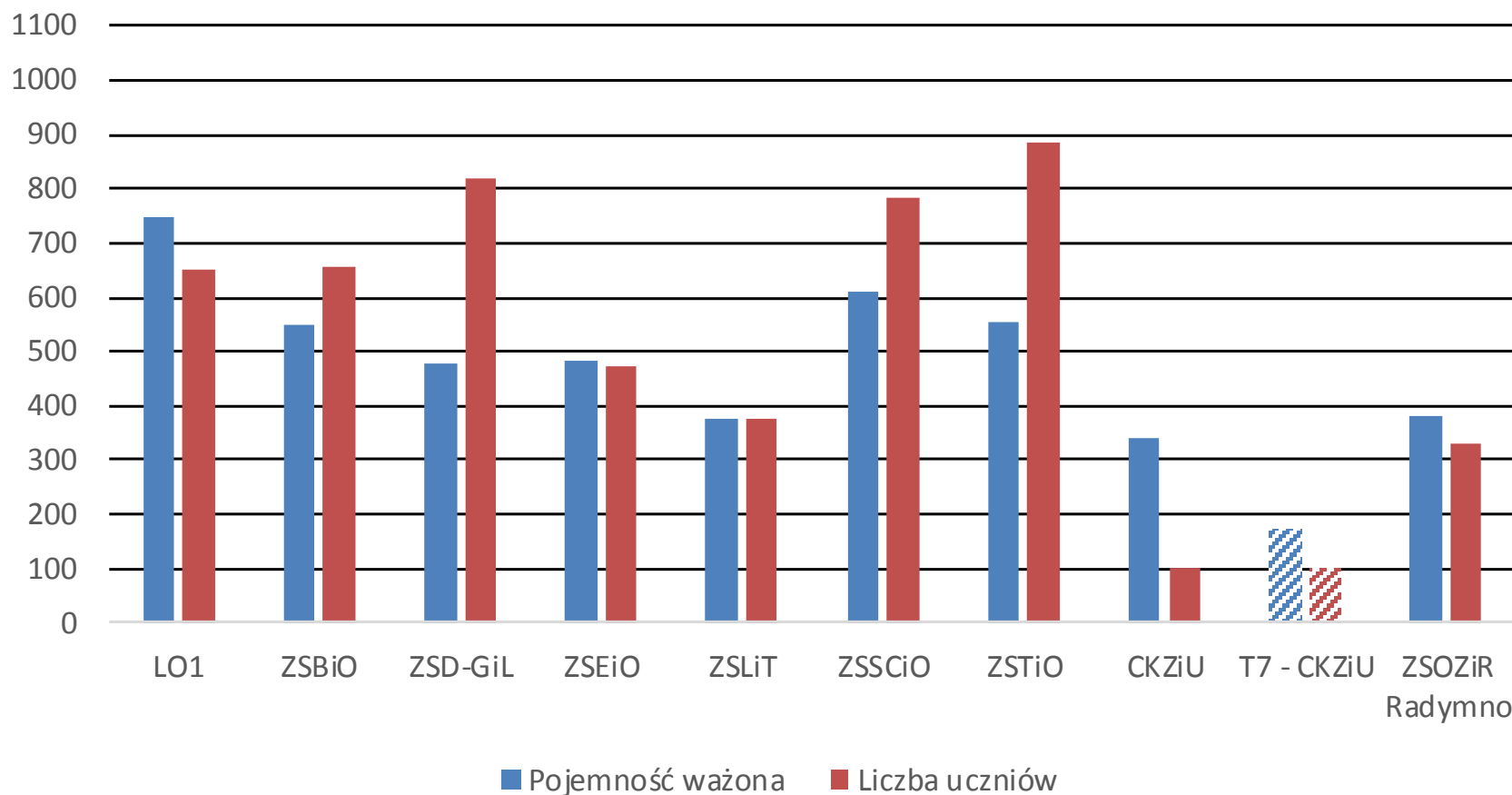

Procenty uczniów oraz uczniów spoza powiatu w zasadniczych szkołach zawodowych

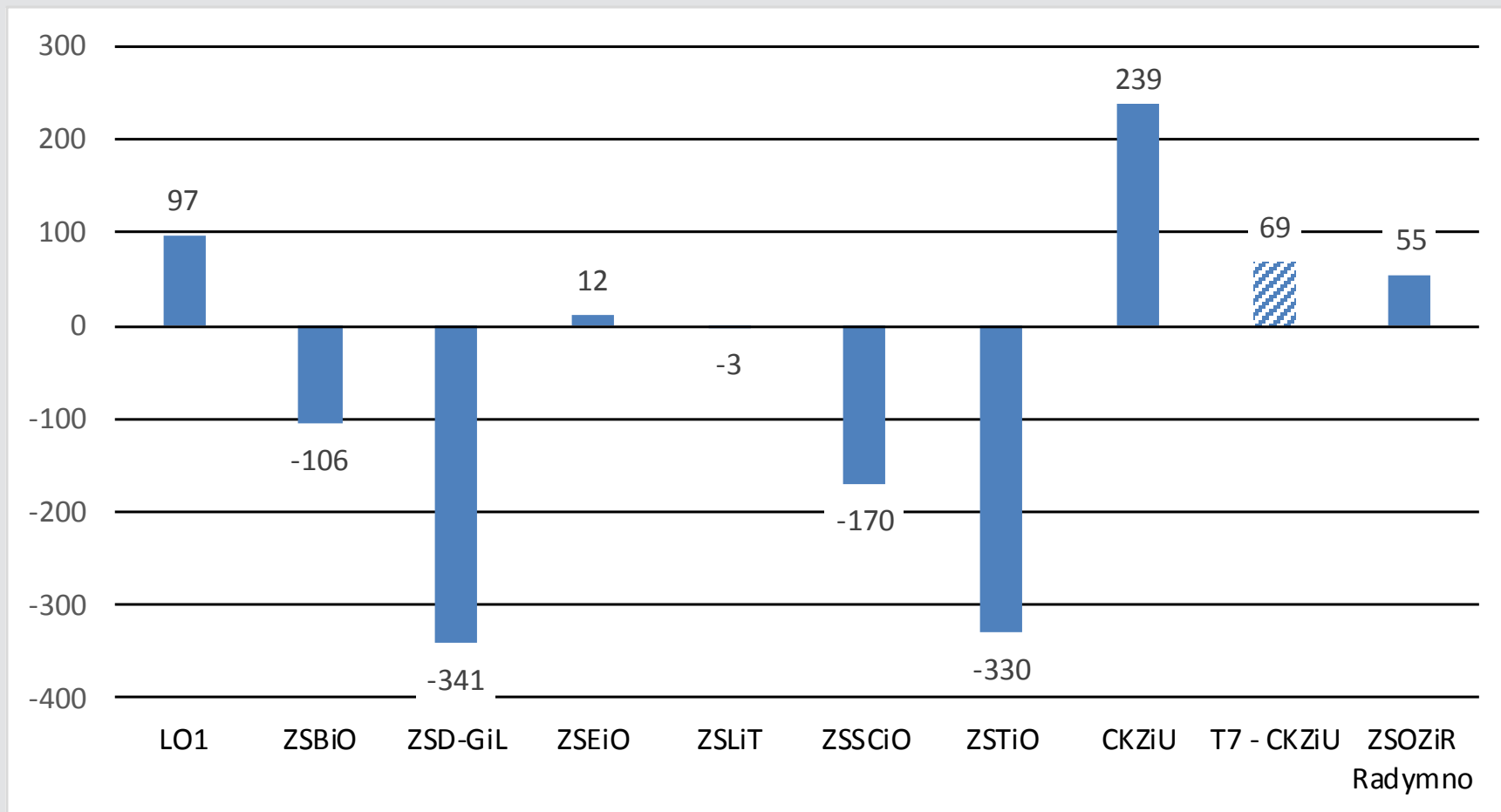

Pojemności obiektów szkolnych

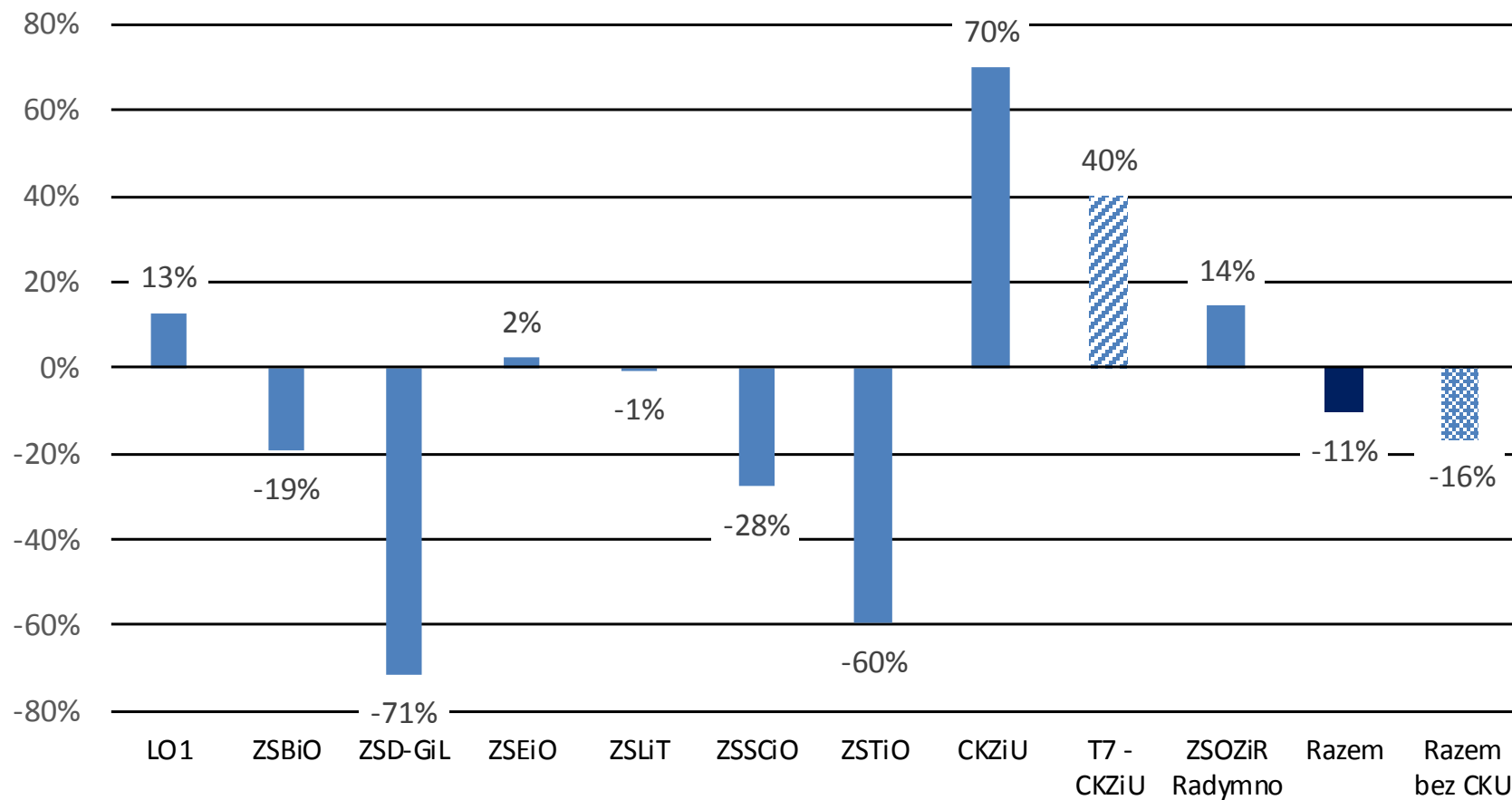
Pojemności obiektów a liczby uczniów

Nadwyżki i deficyty pojemności obiektów na jednej zmianie

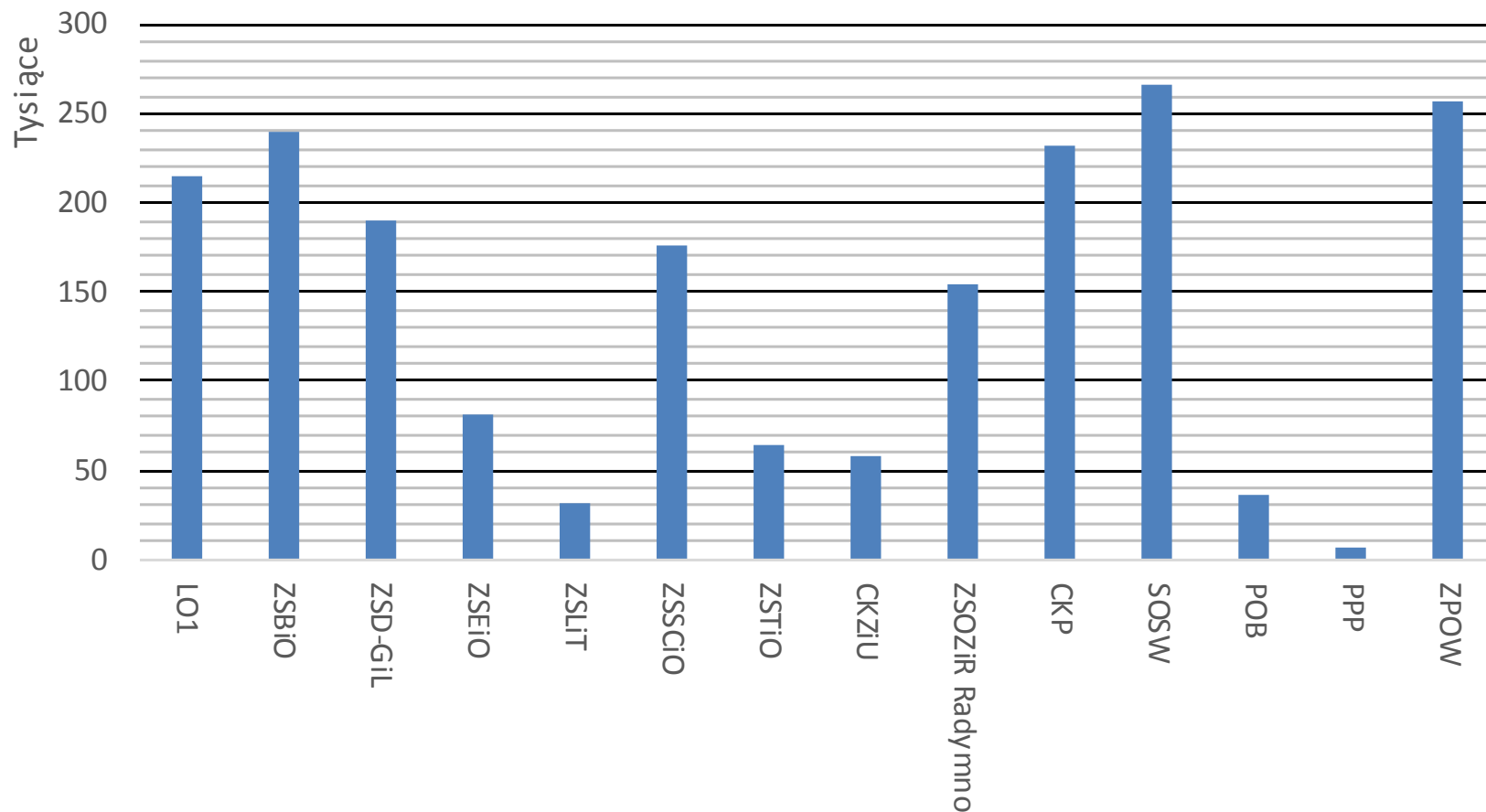

Nadwyżki i deficyty pojemności obiektów w procentach

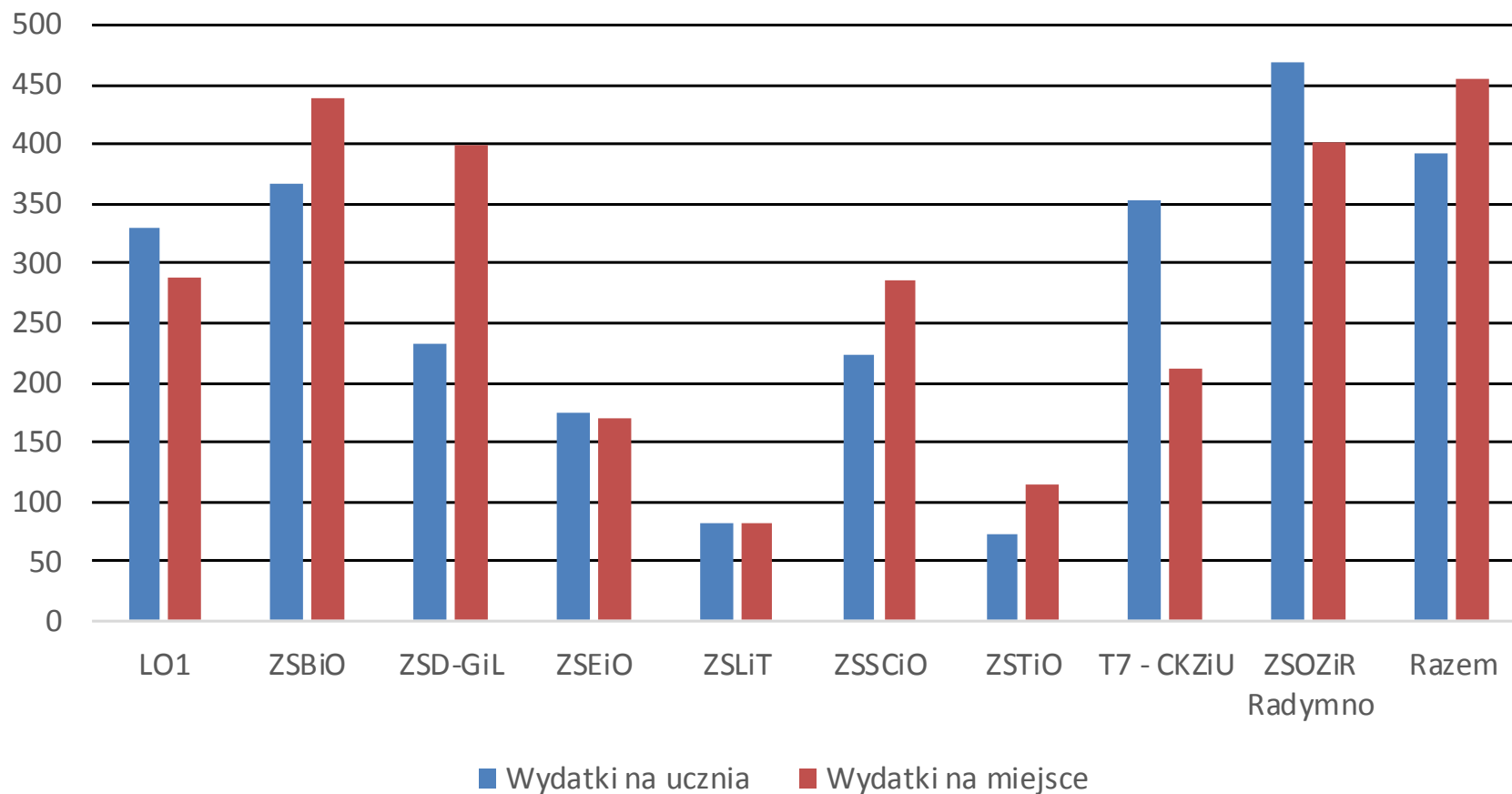

Koszty utrzymania obiektów

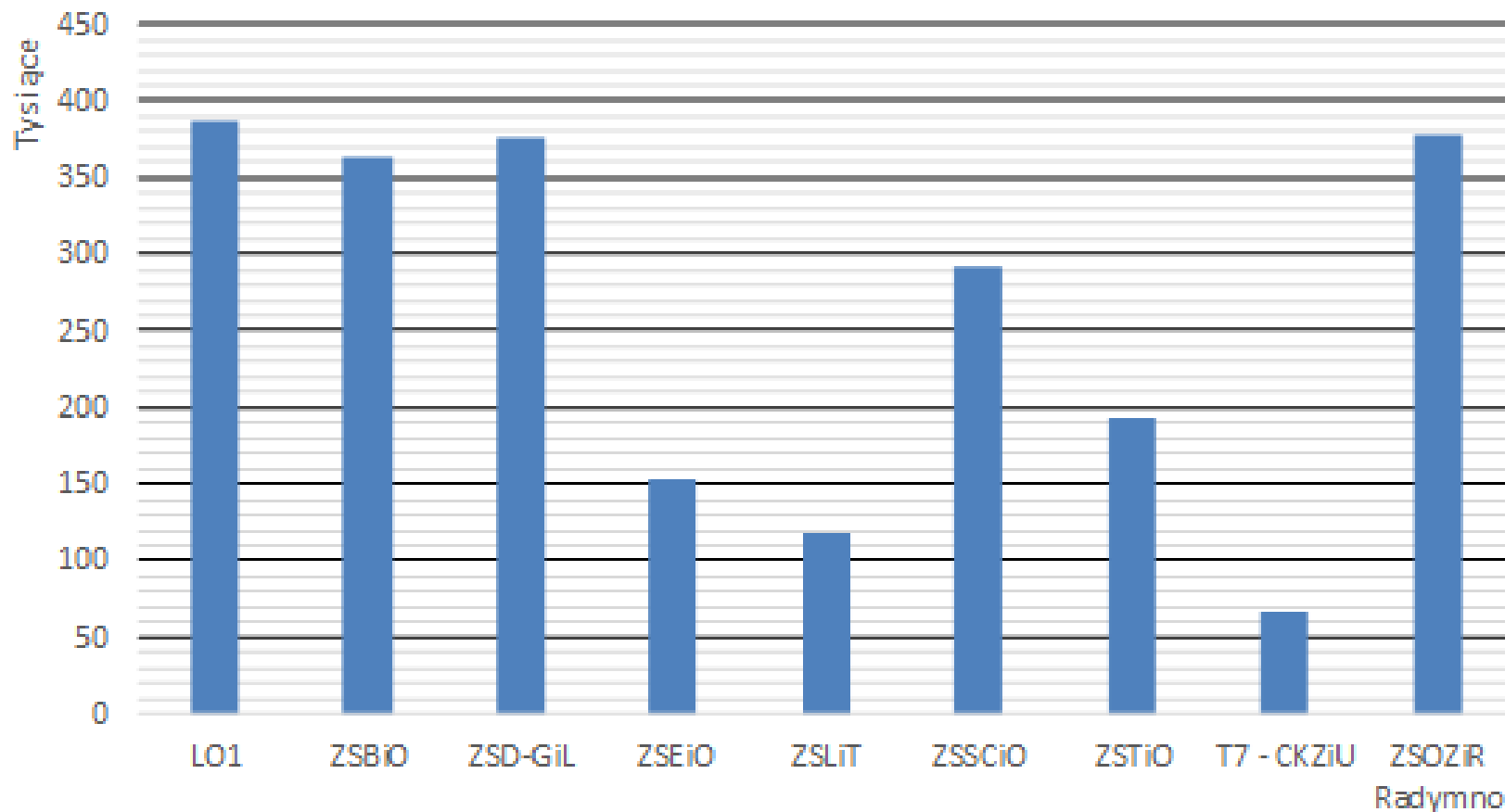
Wydatki rzeczowe na bieżące utrzymanie obiektów w 2015 r.

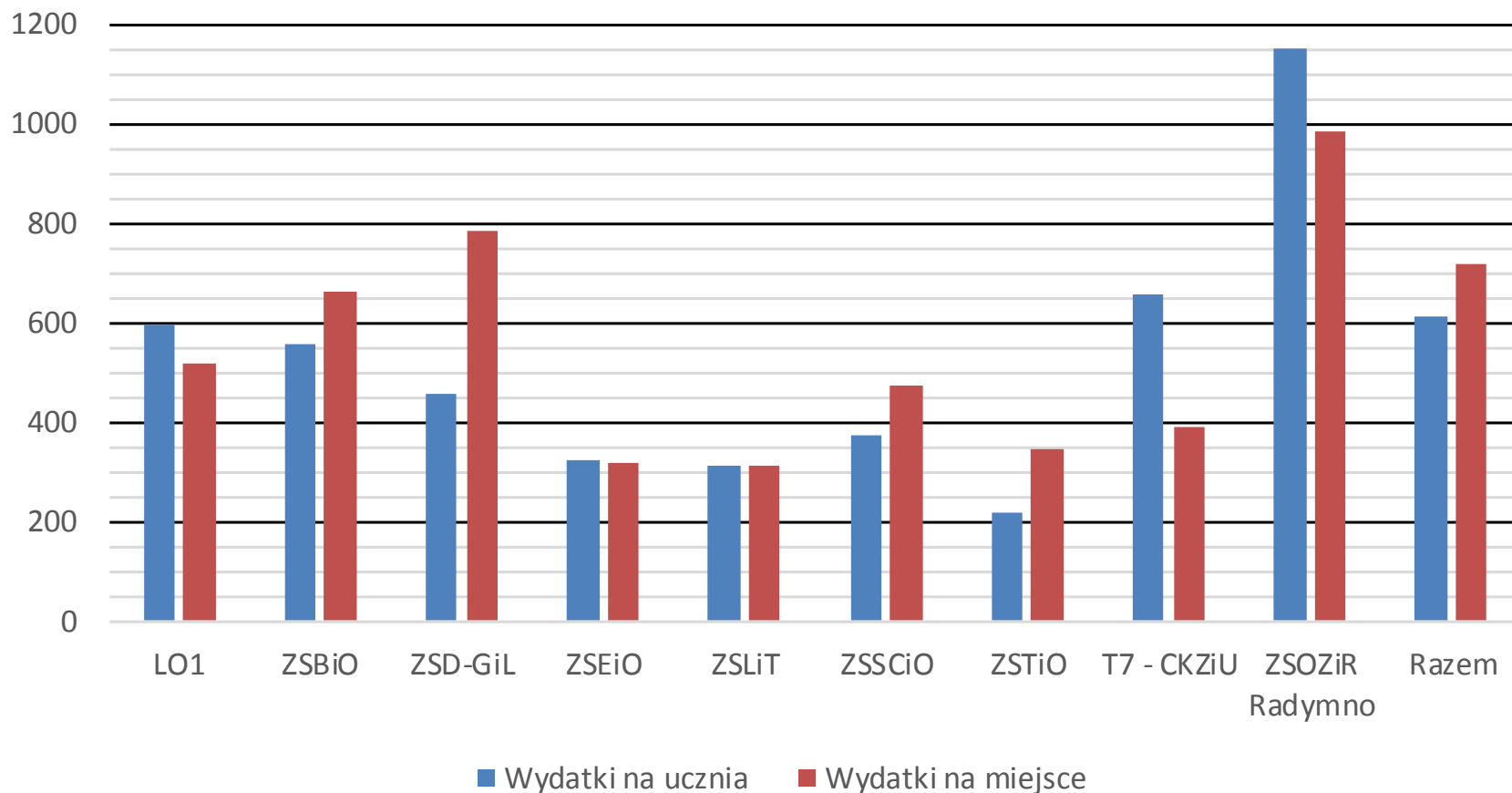
Wydatki na bieżące utrzymanie obiektu z 2015 r. w przeliczeniu na jednego ucznia z roku 2015/16 oraz jedno miejsce na jednej zmianie

Wydatki na bieżące utrzymanie obiektów z uwzględnieniem etatów obsługi

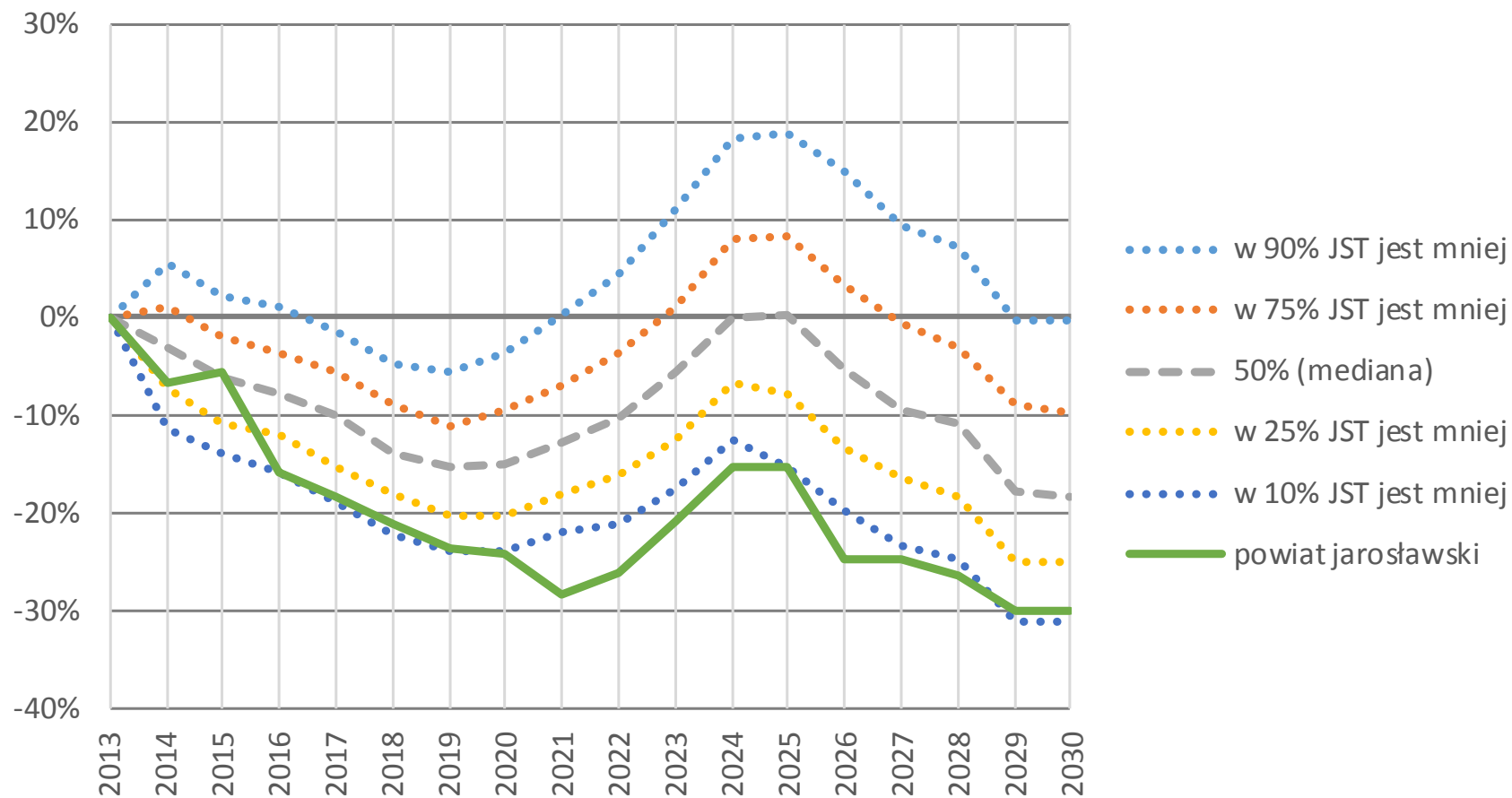

Wydatki na bieżące utrzymanie obiektów z uwzględnieniem etatów obsługi w przeliczeniu na jednego ucznia i jedno miejsce

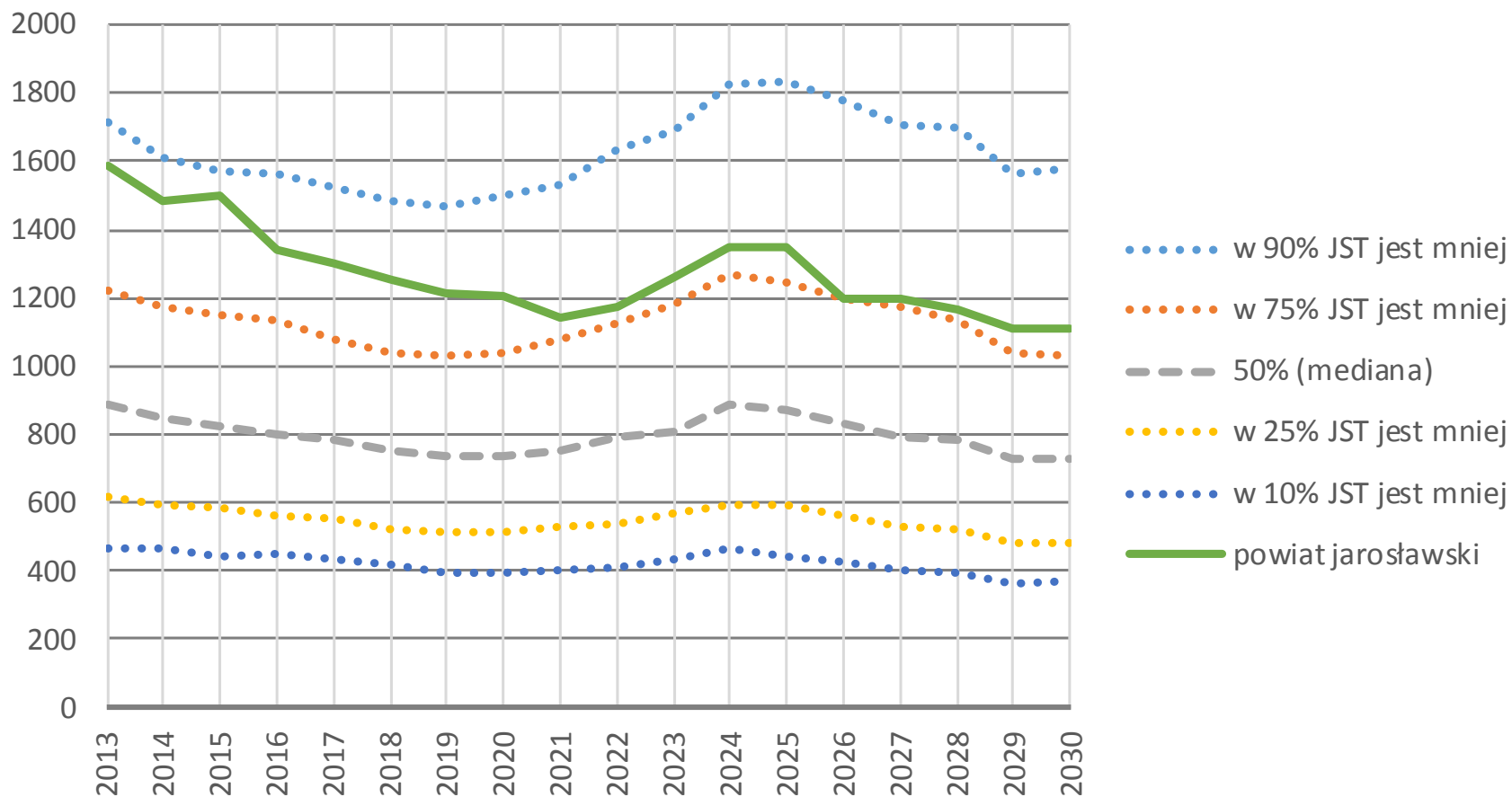

Prognoza liczb uczniów

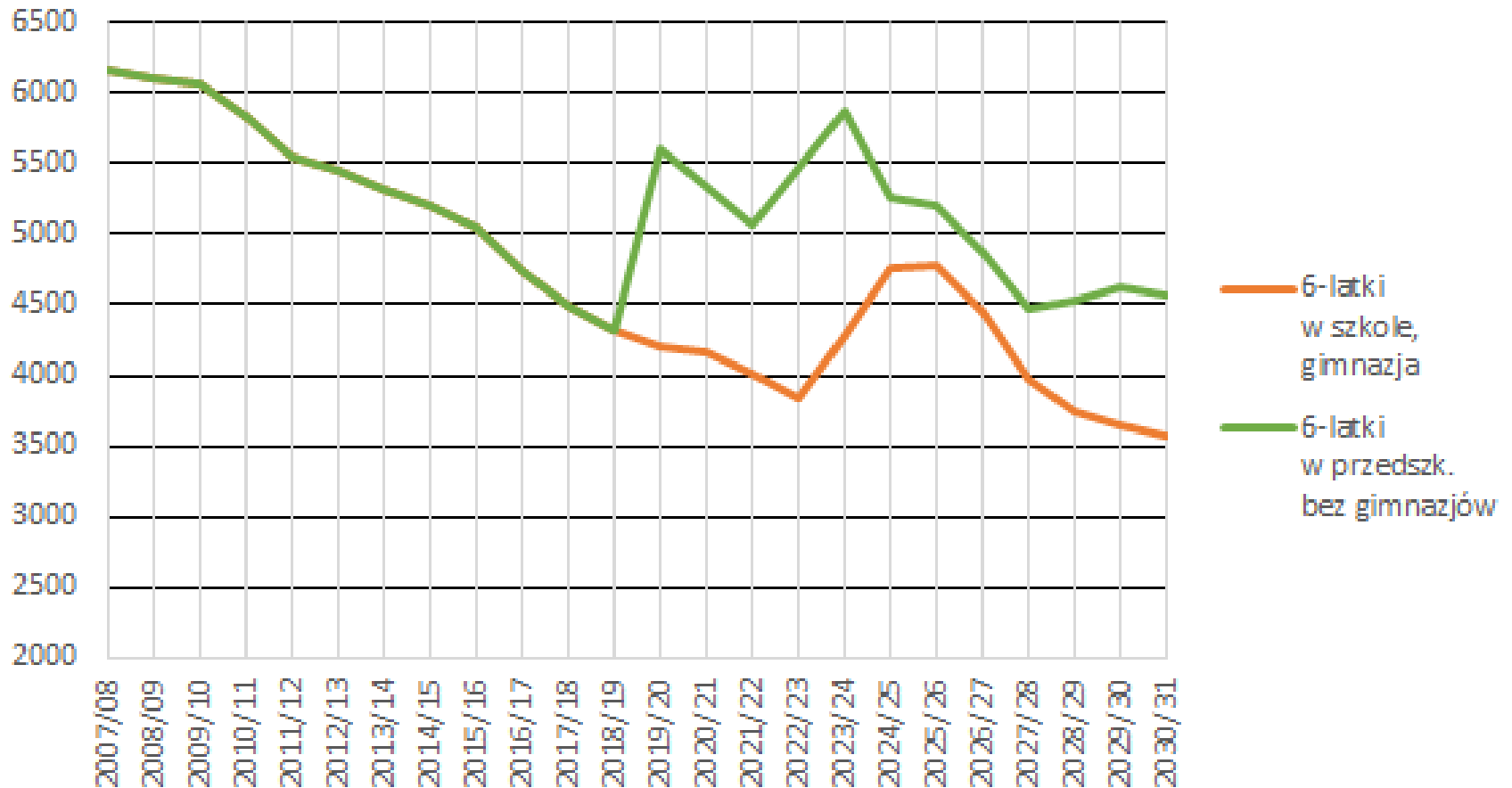
Prognoza zmian liczb szesnastolatków w odniesieniu do 2013 r. – powiat jarosławski na tle powiatów ziemskich i miast na prawach powiatu

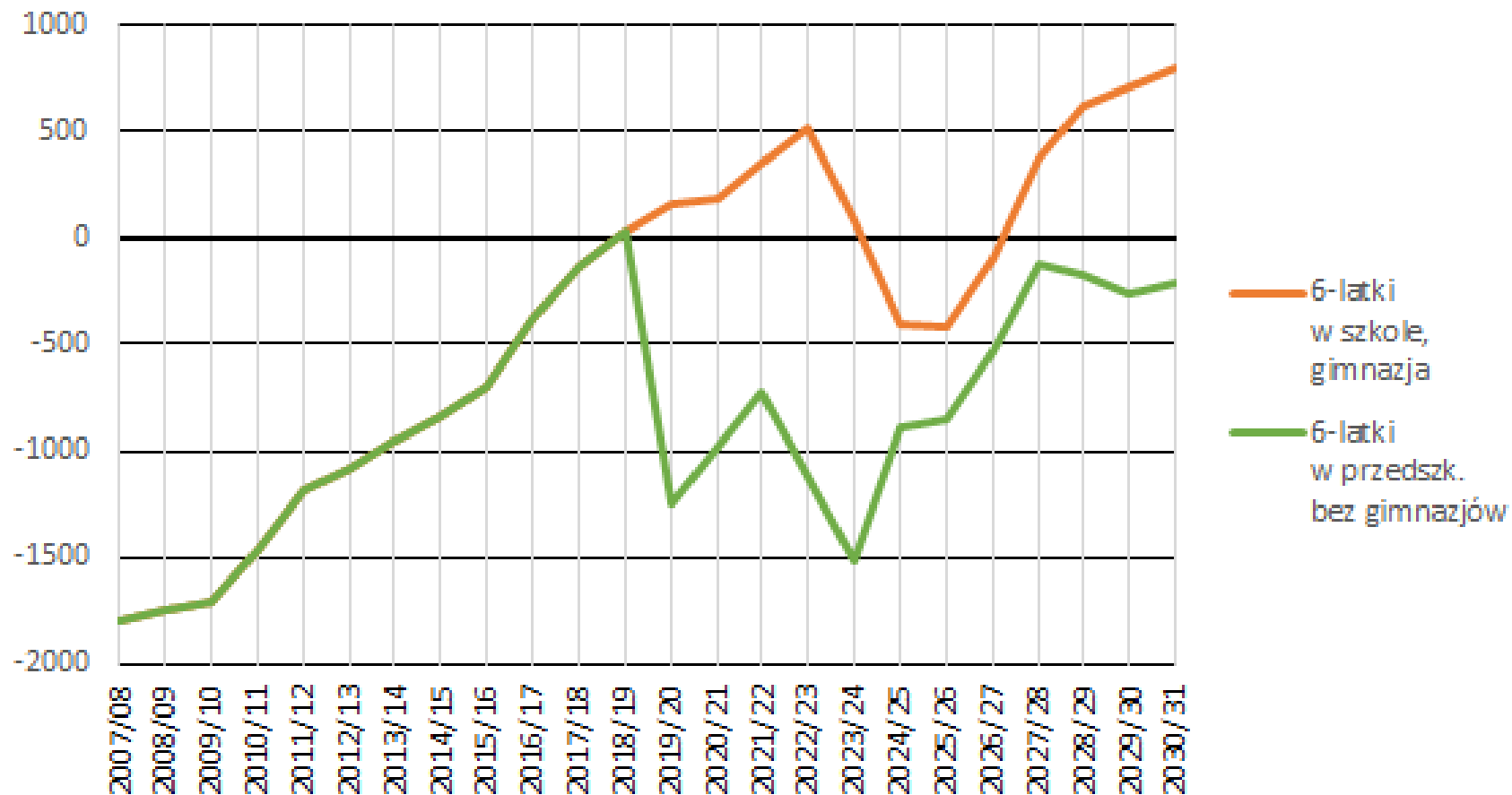
Prognoza zmian (bezwzględnych) liczb szesnastolatków

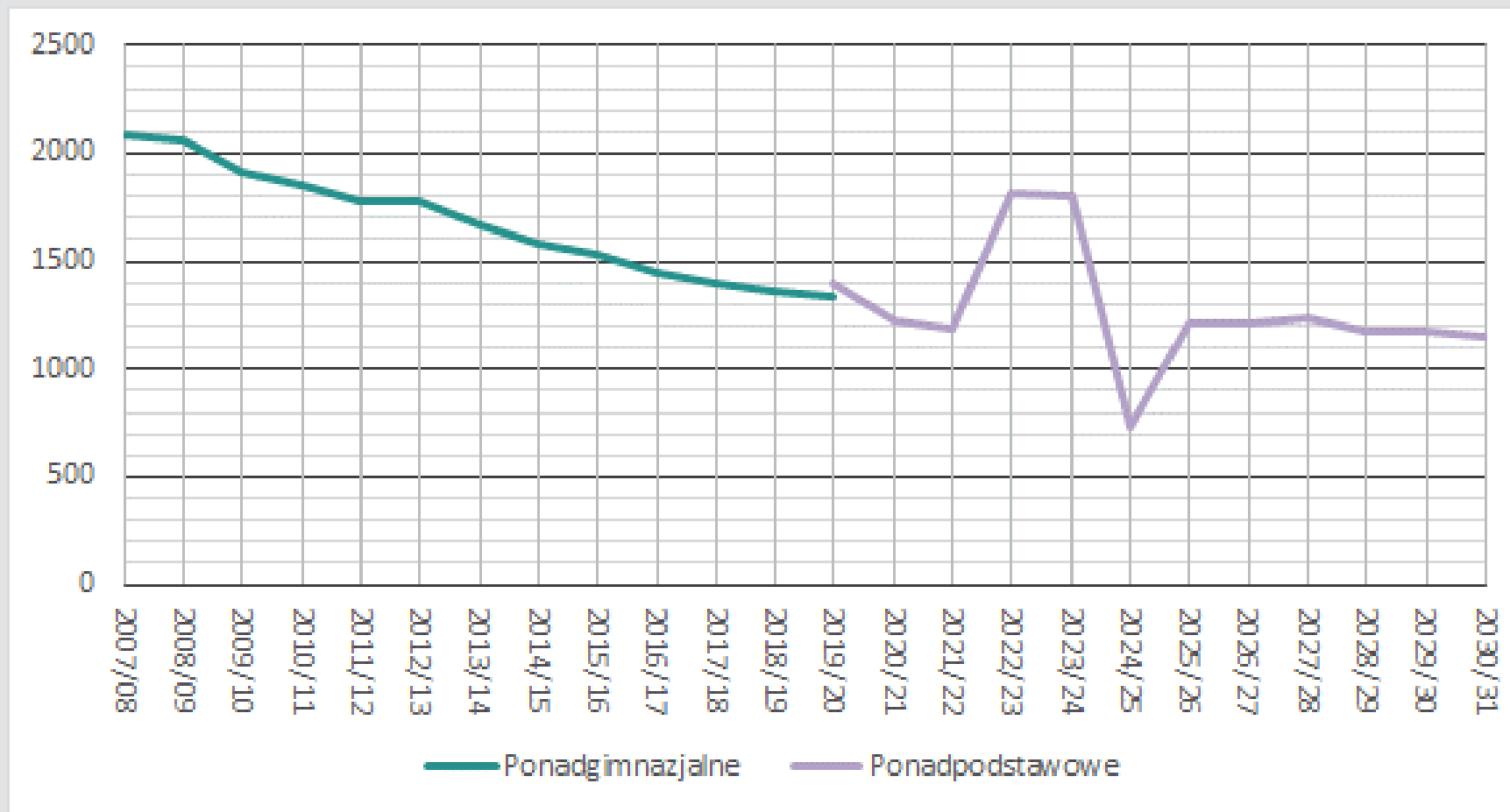
Porównanie wariantów prognozy liczby uczniów szkół ponadgimnazjalnych (do roku 2015/16 dane rzeczywiste)

Prognoza bilansu liczby uczniów i łącznej pojemności obiektów na jednej zmianie

Prognoza liczb uczniów klas pierwszych

Finanse oświaty

W oświacie samorządowej

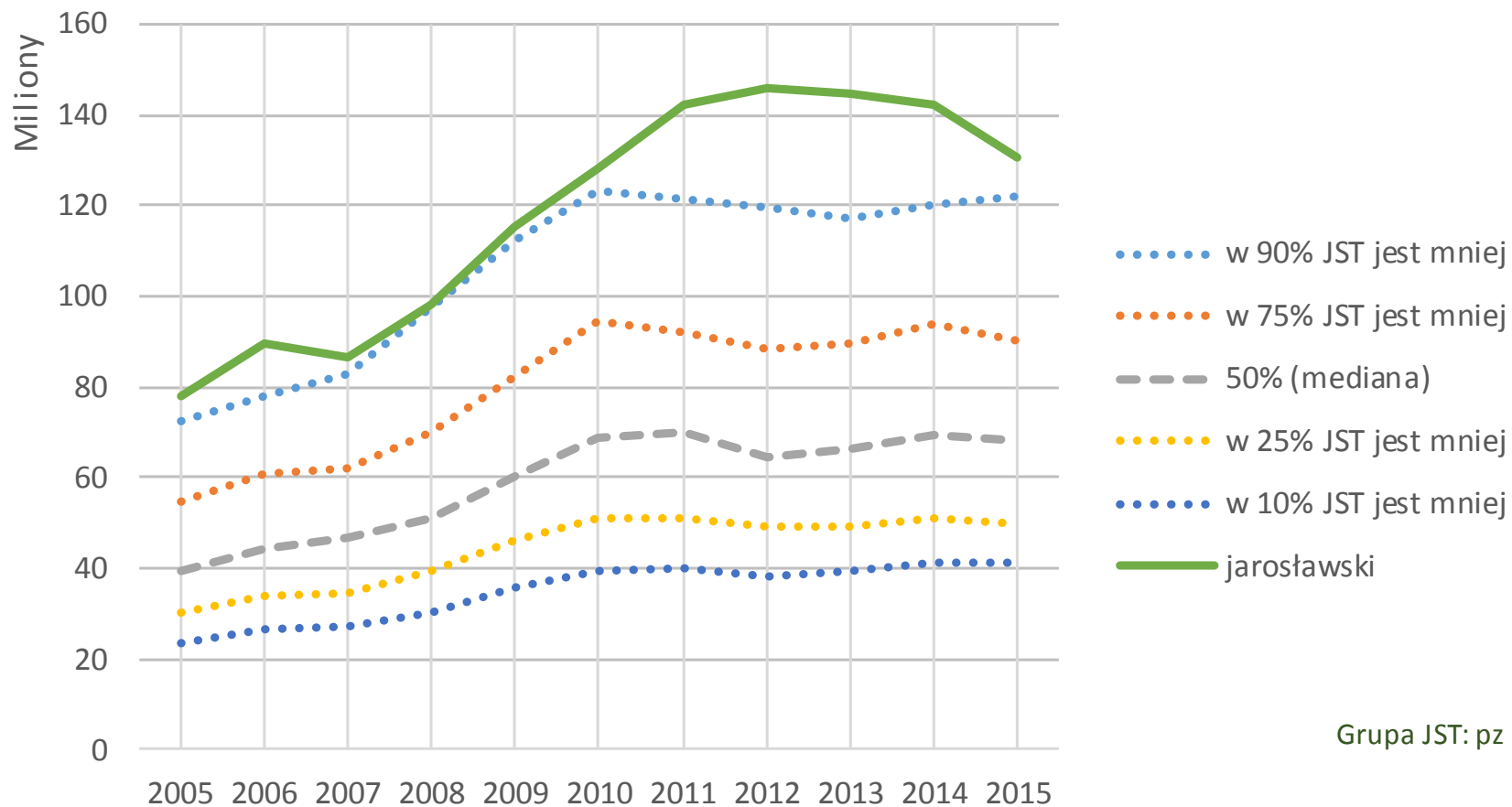
>Nośnikami dochodów są uczniowie

- subwencja otrzymywana przez konkretną JST jest zależna od liczby uczniów, w prowadzonych przez nią szkołach
- wysokość subwencji nie zależy od wielkości oddziałów i tylko w wyjątkowych wypadkach (bardzo małe szkoły) zależy od wielkości szkoły

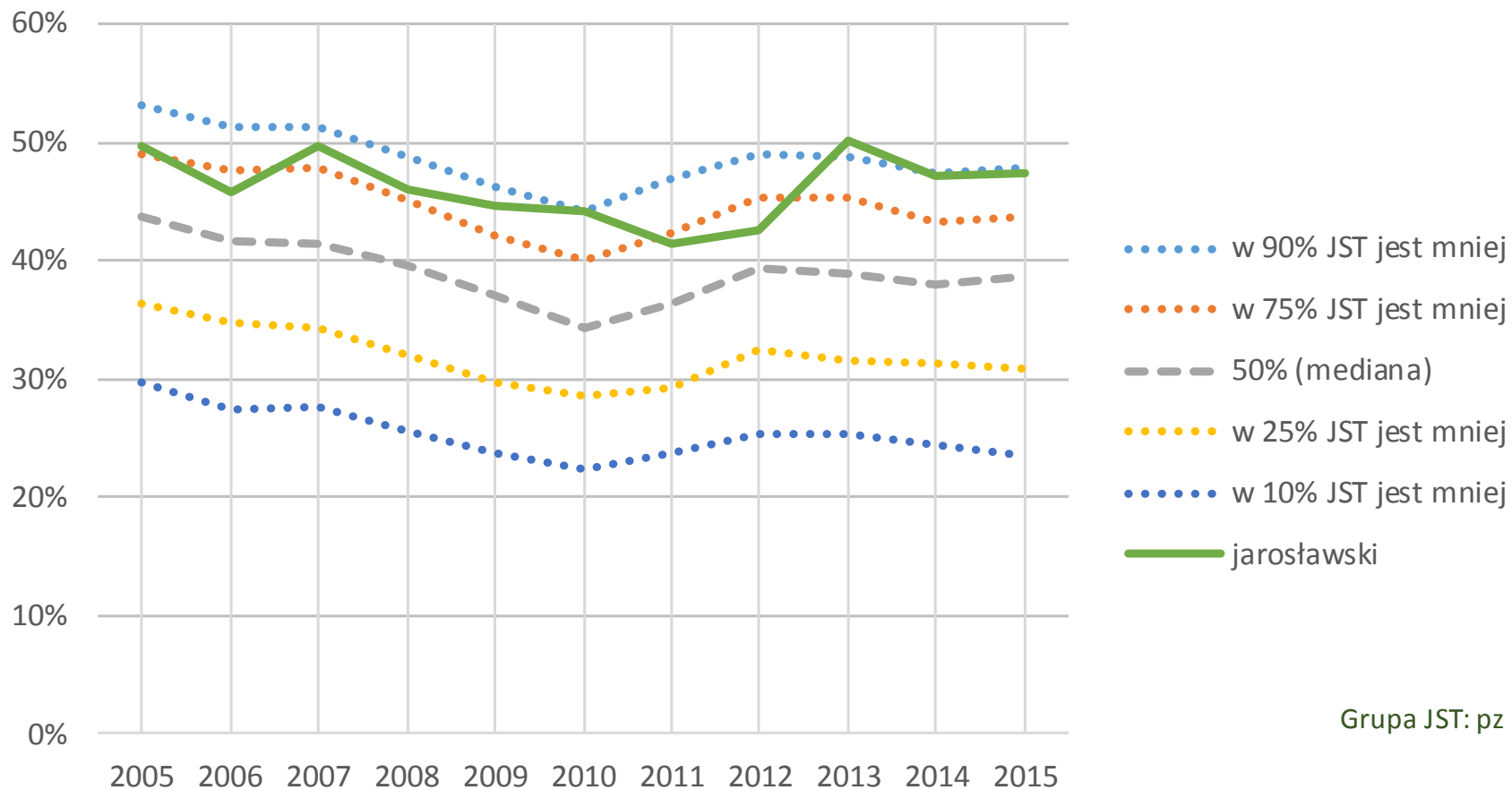
Nośnikami kosztów są oddziały i obiekty szkolne

- oddziały są najważniejszymi nośnikami kosztów – koszt utrzymania oddziału prawie nie zależy od liczby jego uczniów
- koszt utrzymania obiektu prawie nie zależy od liczby uczniów

Łączne wydatki budżetu

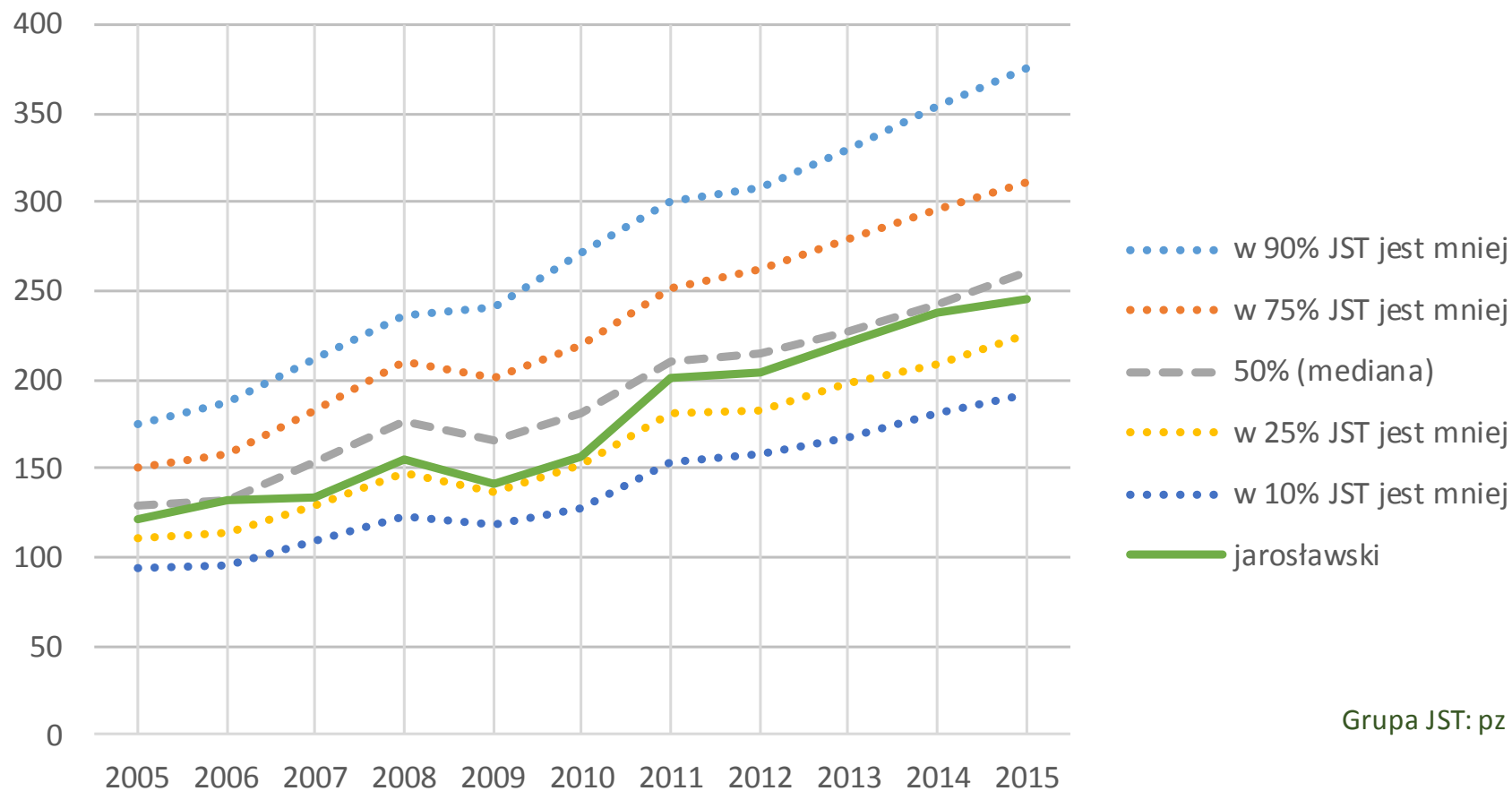

Wydatki oświatowe w budżecie

Grupa JST: pz

Dochody własne na mieszkańca (liczba mieszk. z 2014 r.)

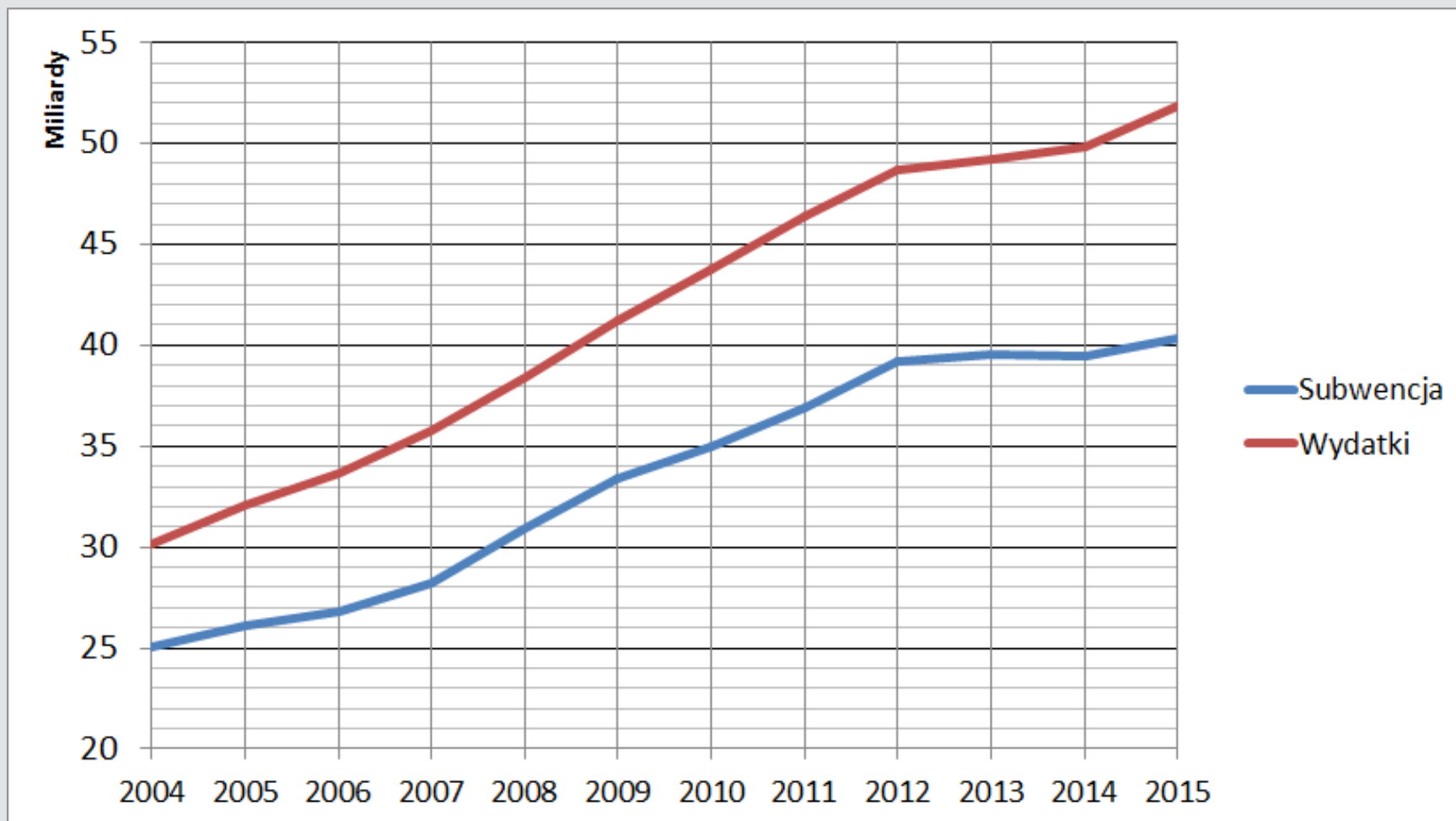

Subwencja oświatowa – główne źródło finansowania oświaty

Źródła finansowania oświaty samorządowej

- > Budżet państwa
 - > Subwencja oświatowa
 - > Dotacje
- > Dochody własne
- > Wpłaty rodziców
- > Środki europejskie i inne środki zagraniczne

Subwencja oświatowa a wydatki na zadania objęte subwencjonowaniem

Wskaźnik nadwyżki wydatków nad subwencją

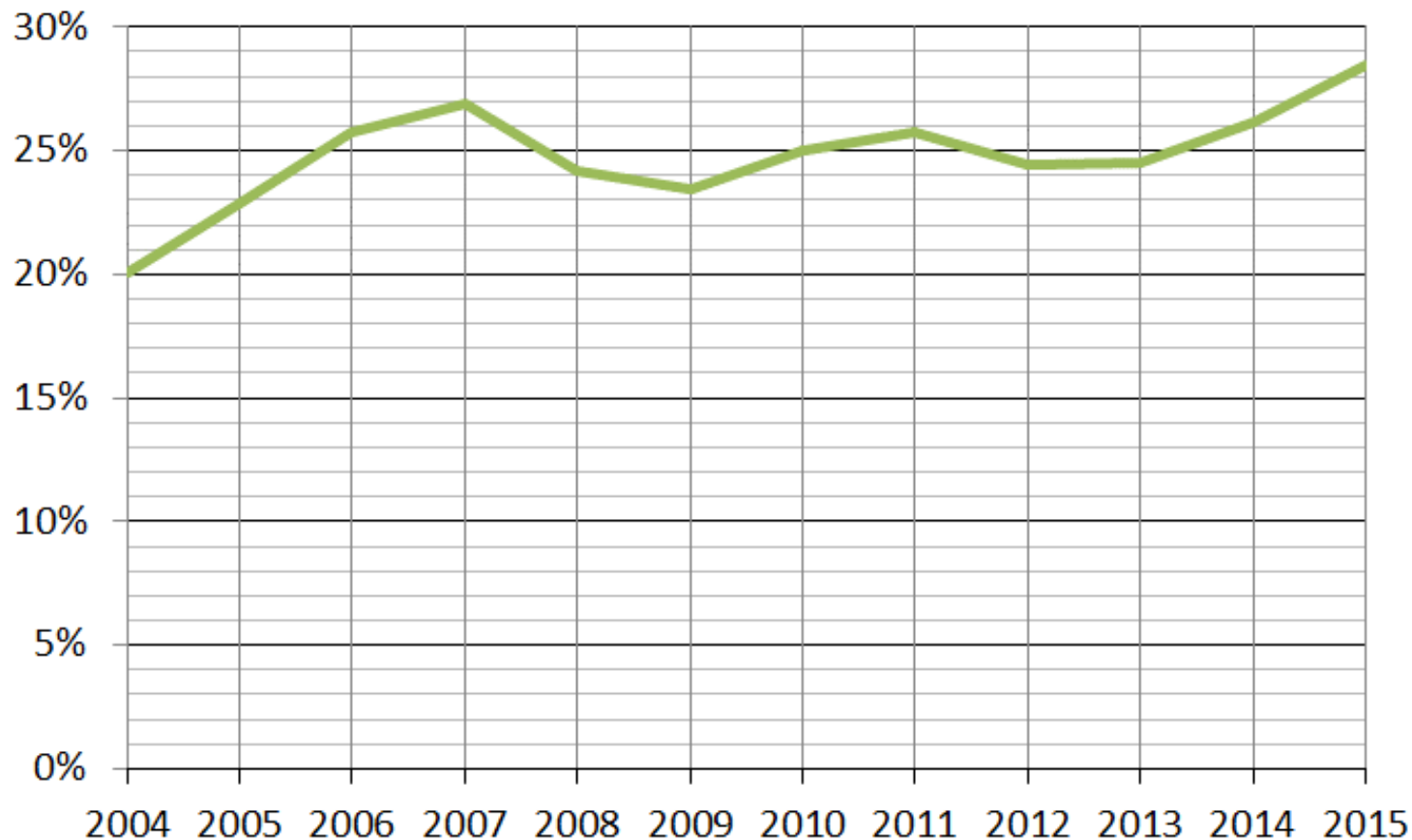
$$\frac{\text{wydatki oświatowe}}{\text{subwencja oświatowa}} \times 100\% - 100\%$$

- > wydatki oświatowe to wydatki wykonane z działów 801 oraz 854 z wyłączeniem paragrafów wydatków majątkowych oraz rozdziałów 80103, 80104 i 80113
- > subwencja oświatowa – przyznana danej JST część oświatowej subwencji ogólnej

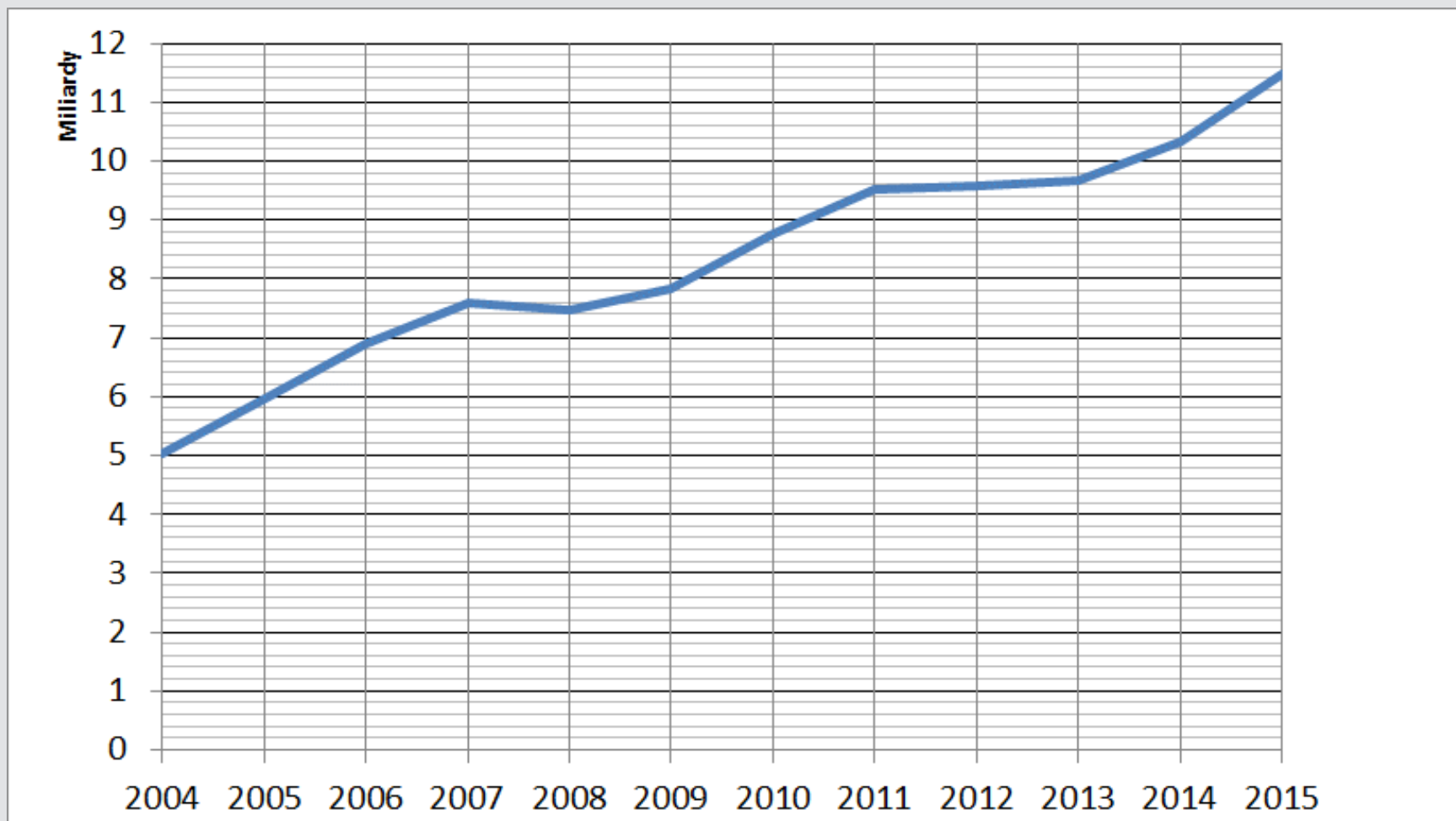
Interpretacja wskaźnika nadwyżki wydatków nad subwencją

- > Jeśli wskaźnik wynosi 0, to wydatki na zadania finansowane przez subwencję oświatową są równe tej subwencji.
- > Jeśli wskaźnik wynosi 15%, to wydatki są o 15% wyższe od subwencji.
- > Gdy wskaźnik wynosi minus 5%, to wydatki są o 5% niższe od subwencji.

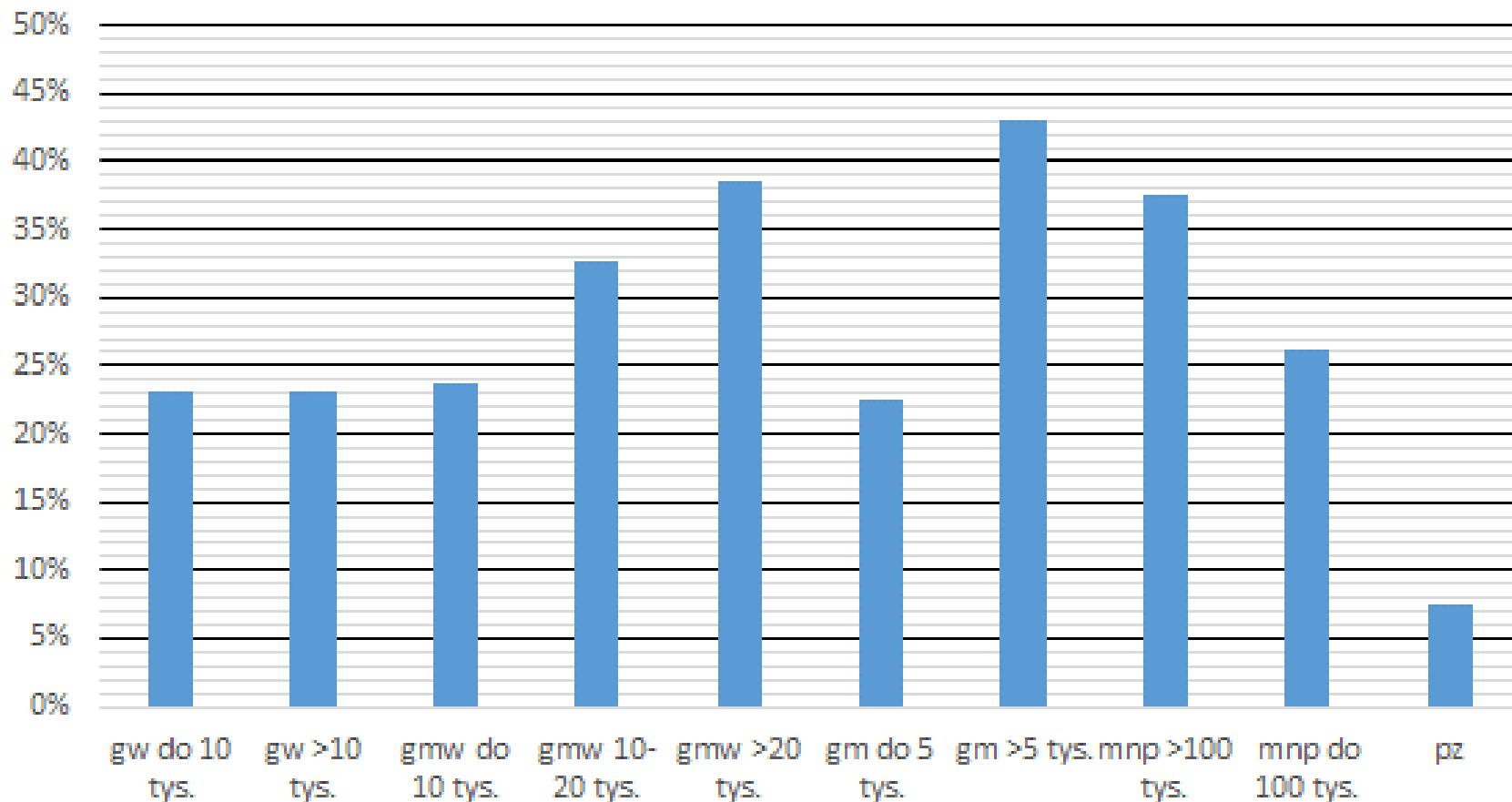
Wskaźnik nadwyżki wydatków nad subwencją w skali całego kraju

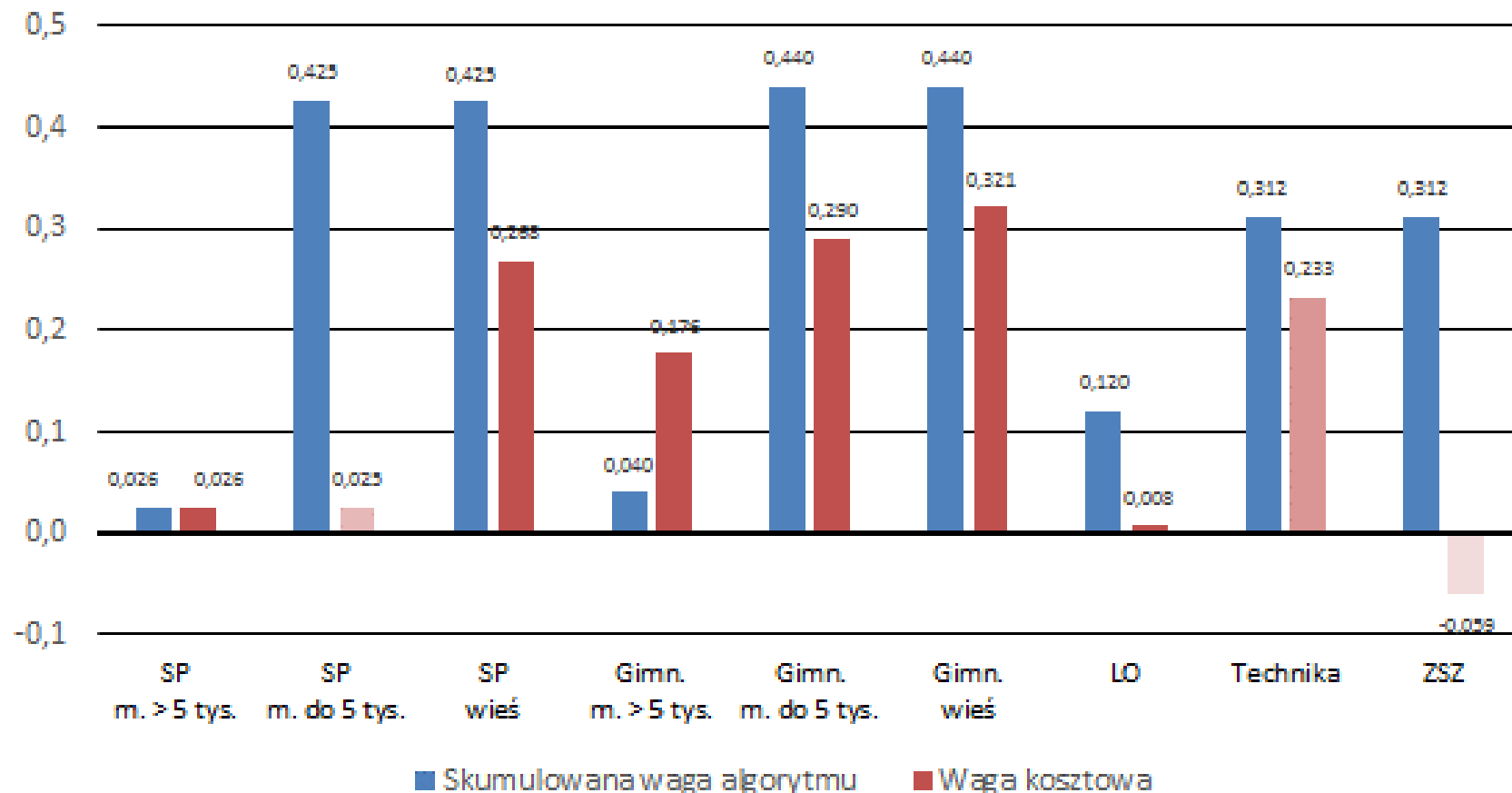
Kwota nadwyżki wydatków nad subwencją

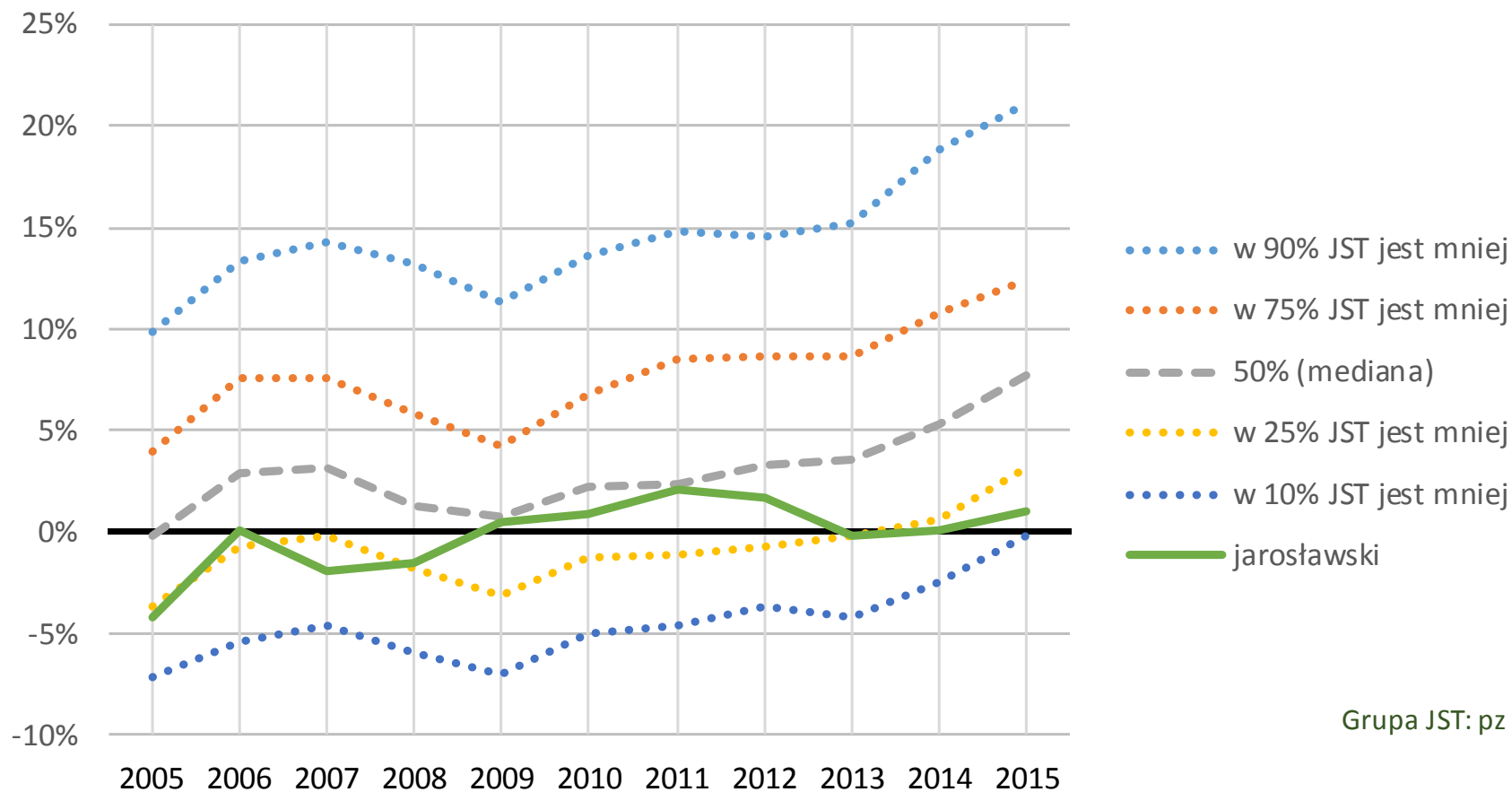
Średnie nadwyżki wydatków nad subwencją w różnych kategoriach JST (2015 r.)

Wagi algorytmu a rzeczywiste proporcje kosztów mierzonych liczbą etatów przeliczeniowych na ucznia

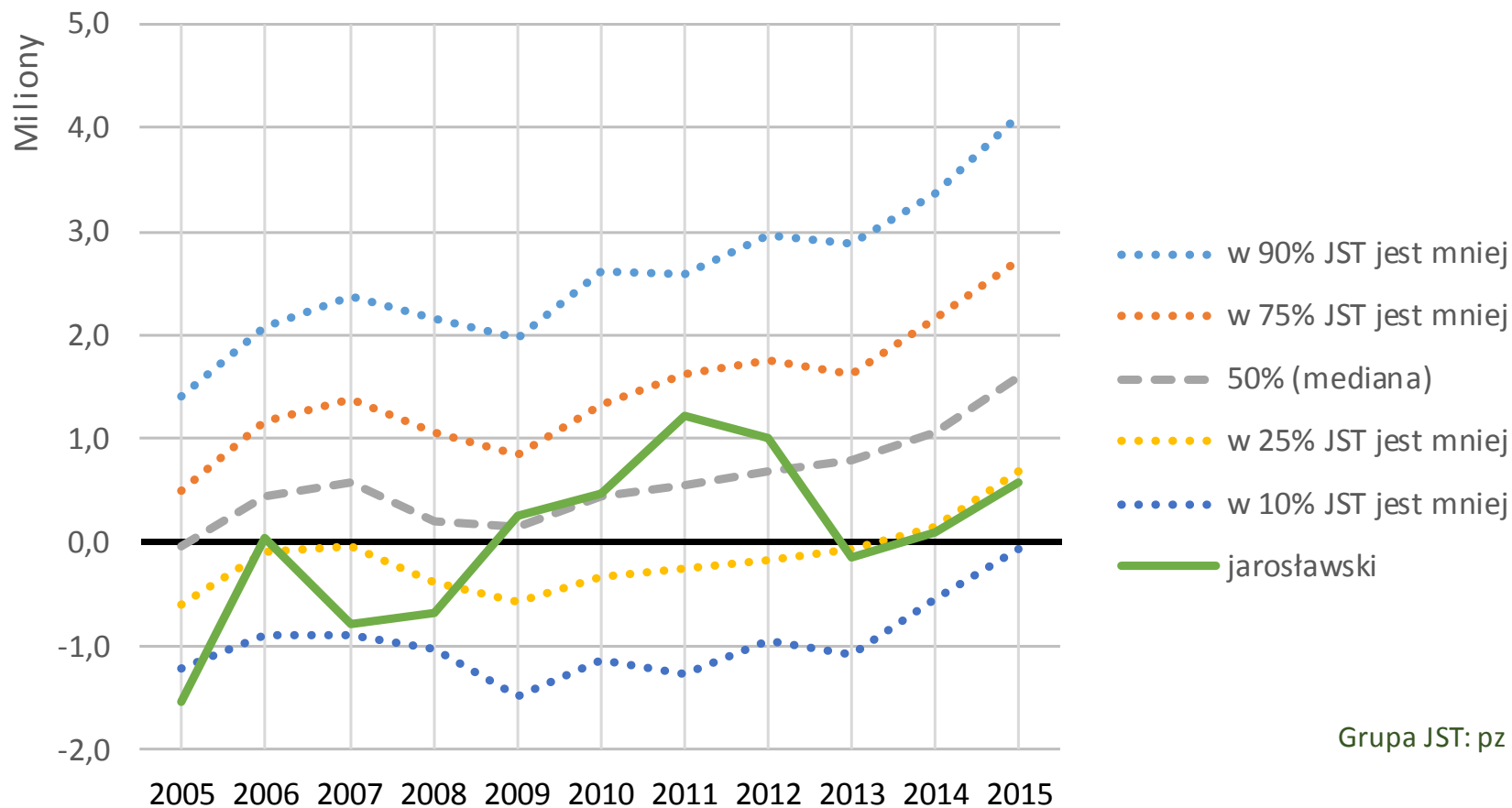

Wskaźnik nadwyżki wydatków nad subwencją – powiat jarosławski

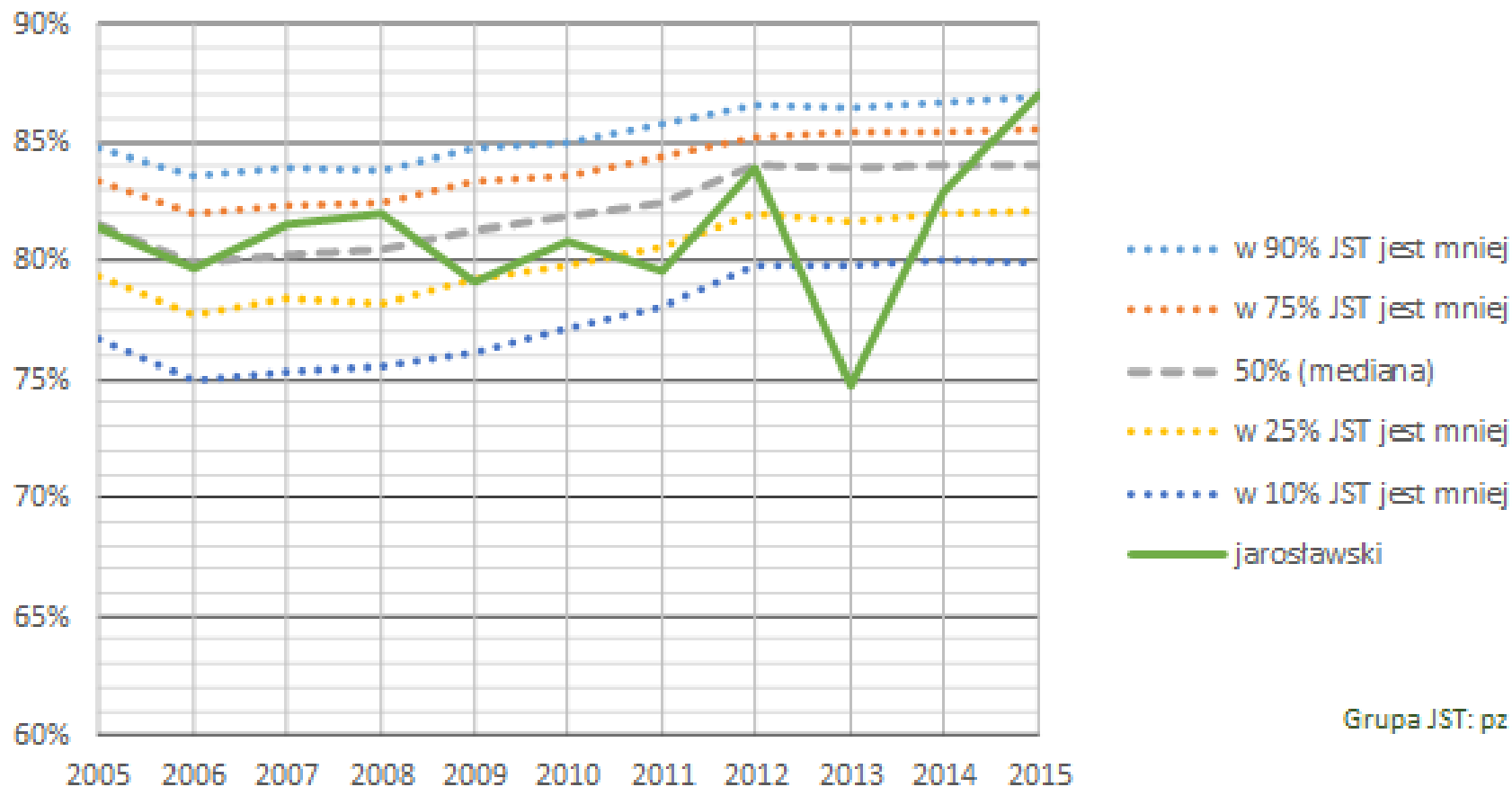
Grupa JST: pz

Kwota nadwyżki wydatków nad subwencją

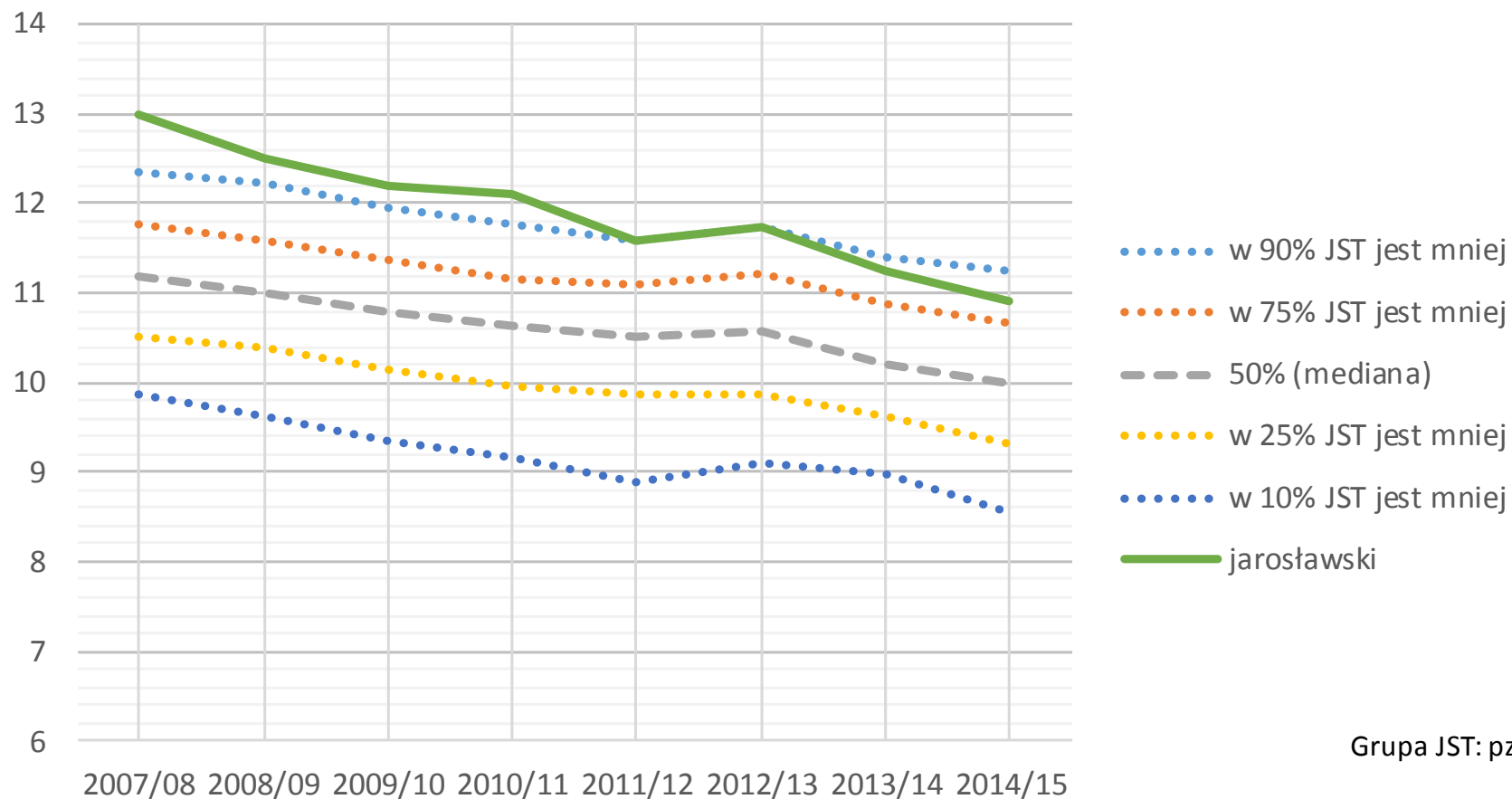
Uczniowie a nauczyciele

Udział wydatków osobowych w wydatkach bieżących

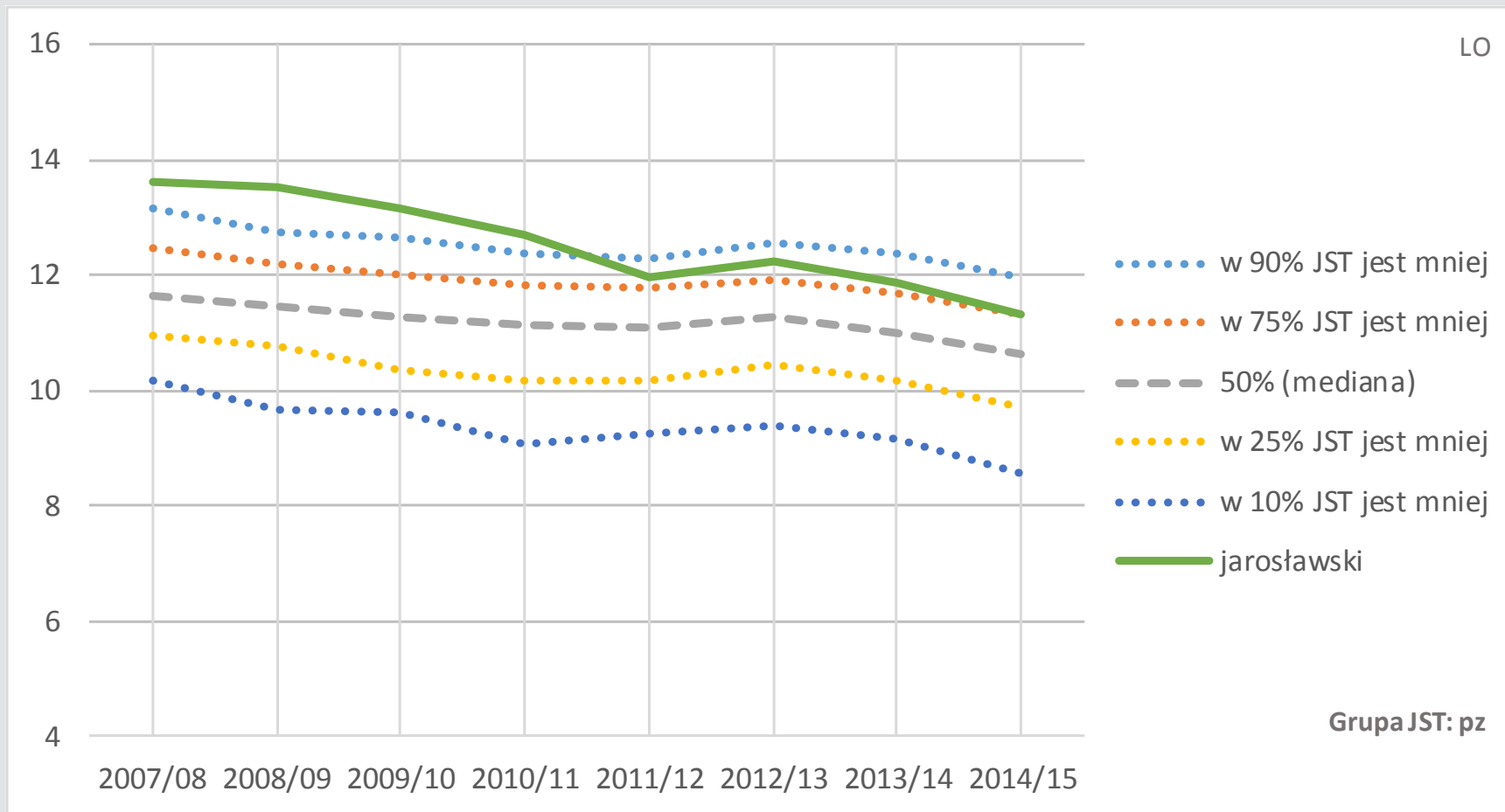

Grupa JST: pz

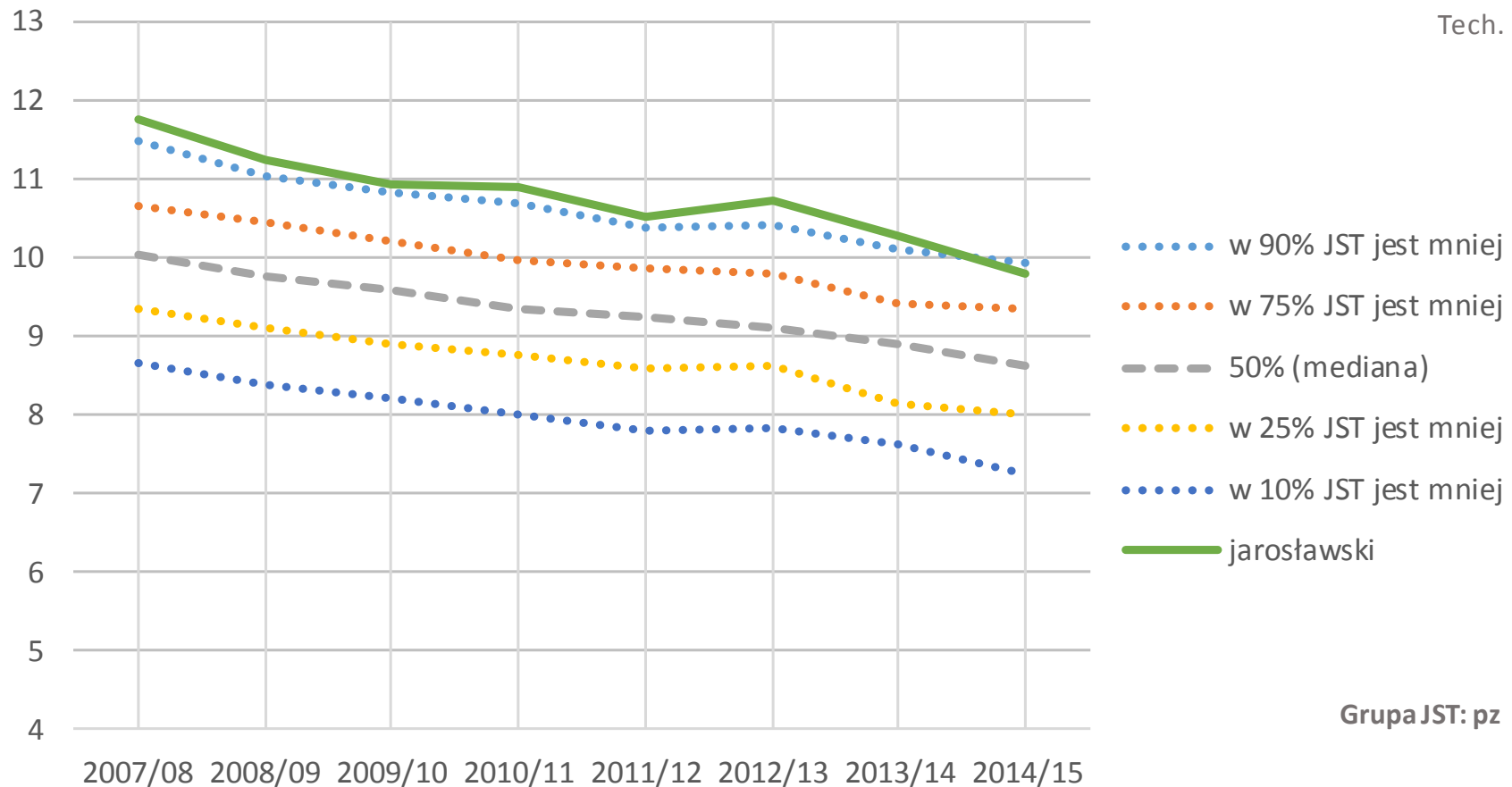
Liczba uczniów przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w szkołach (bez szkół specjalnych)

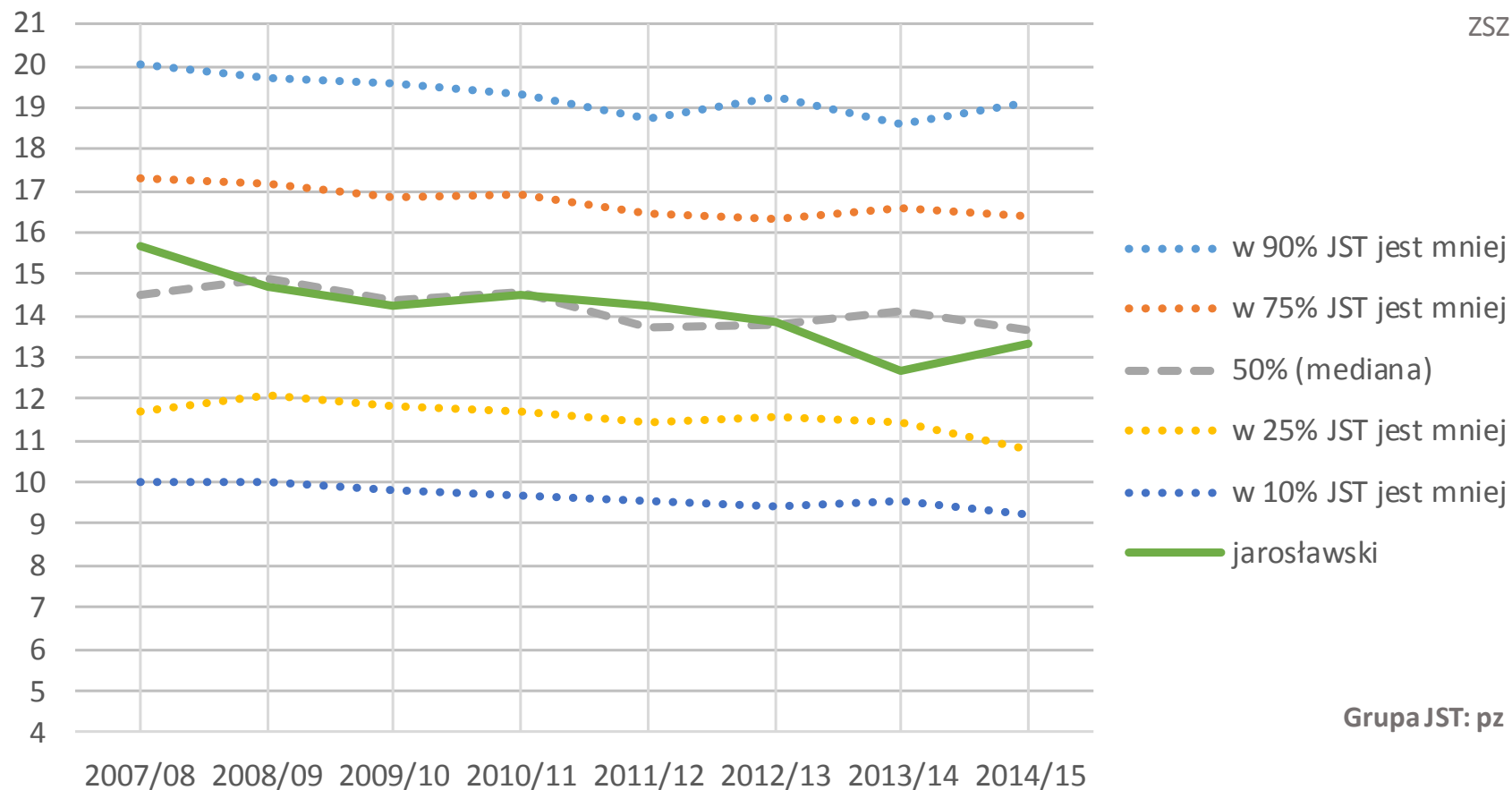
Liczba uczniów przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w LO

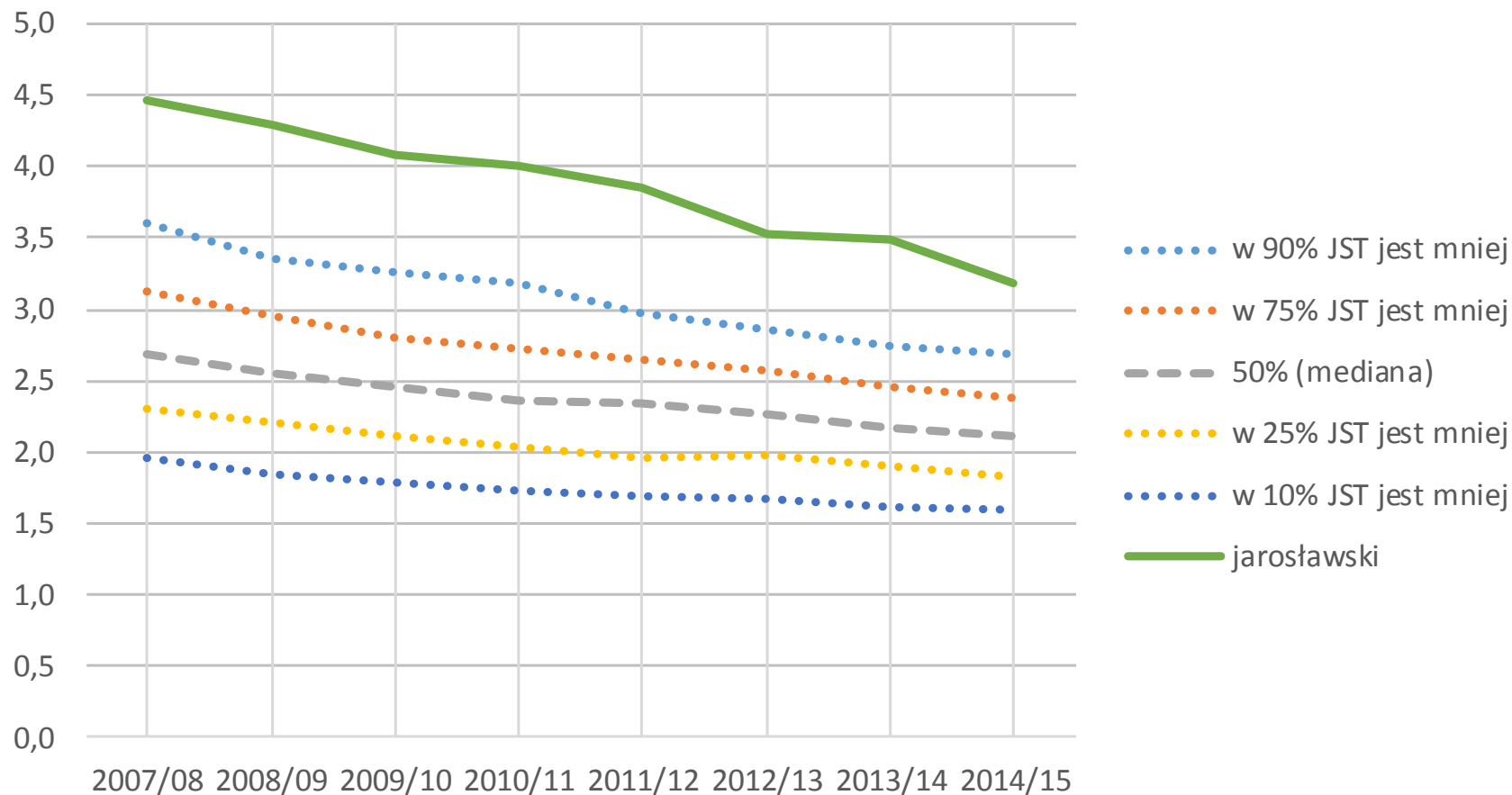
Liczba uczniów przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w technikum

Liczba uczniów przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w ZSZ

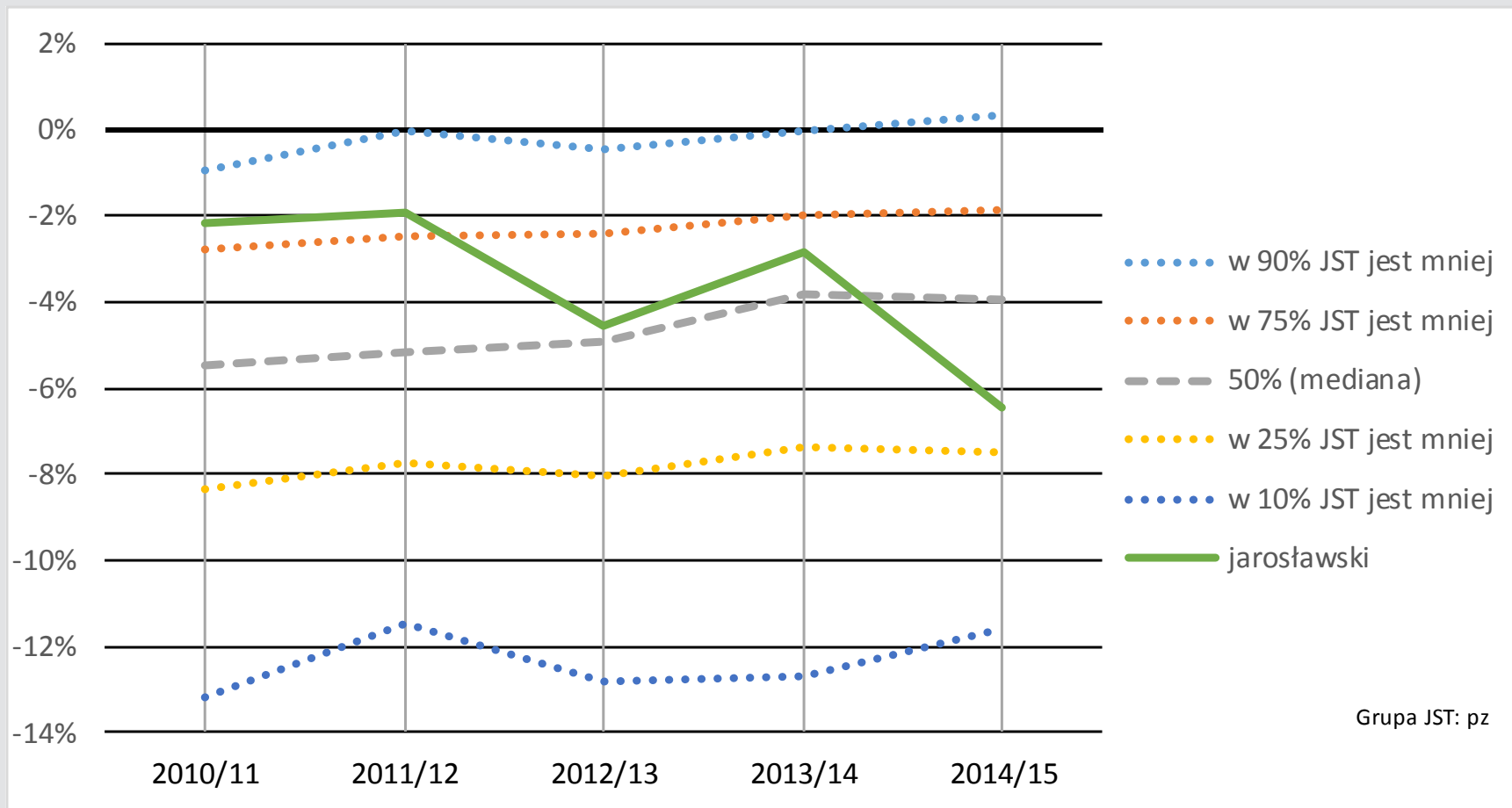
Liczba uczniów przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w szkołach specjalnych

Odchodzenie uczniów przed końcem nauki

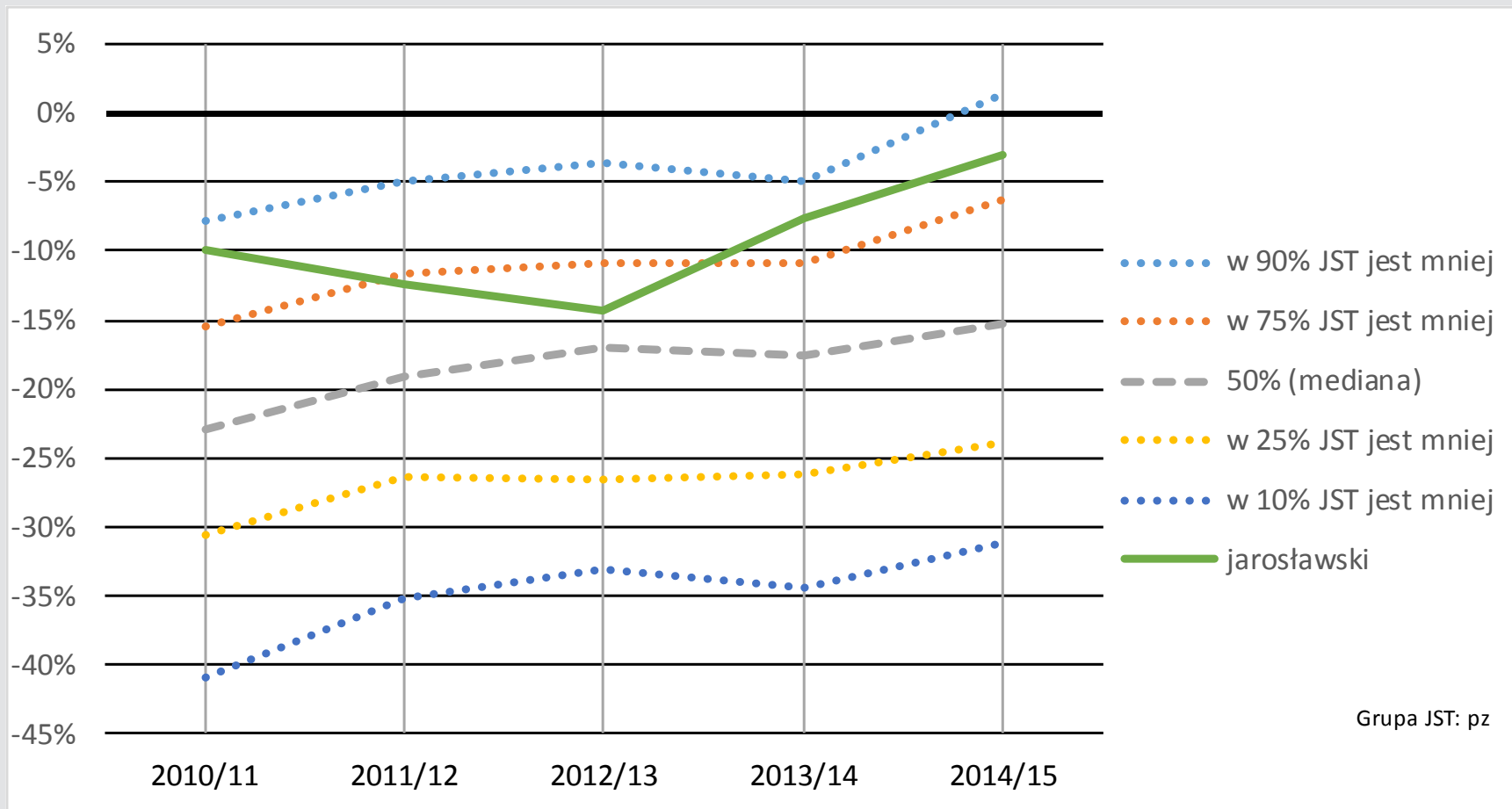
Problem organizacyjno-finansowy
i dydaktyczno-wychowczy

Zmiany liczby uczniów LO od klasy I do III – w procentach

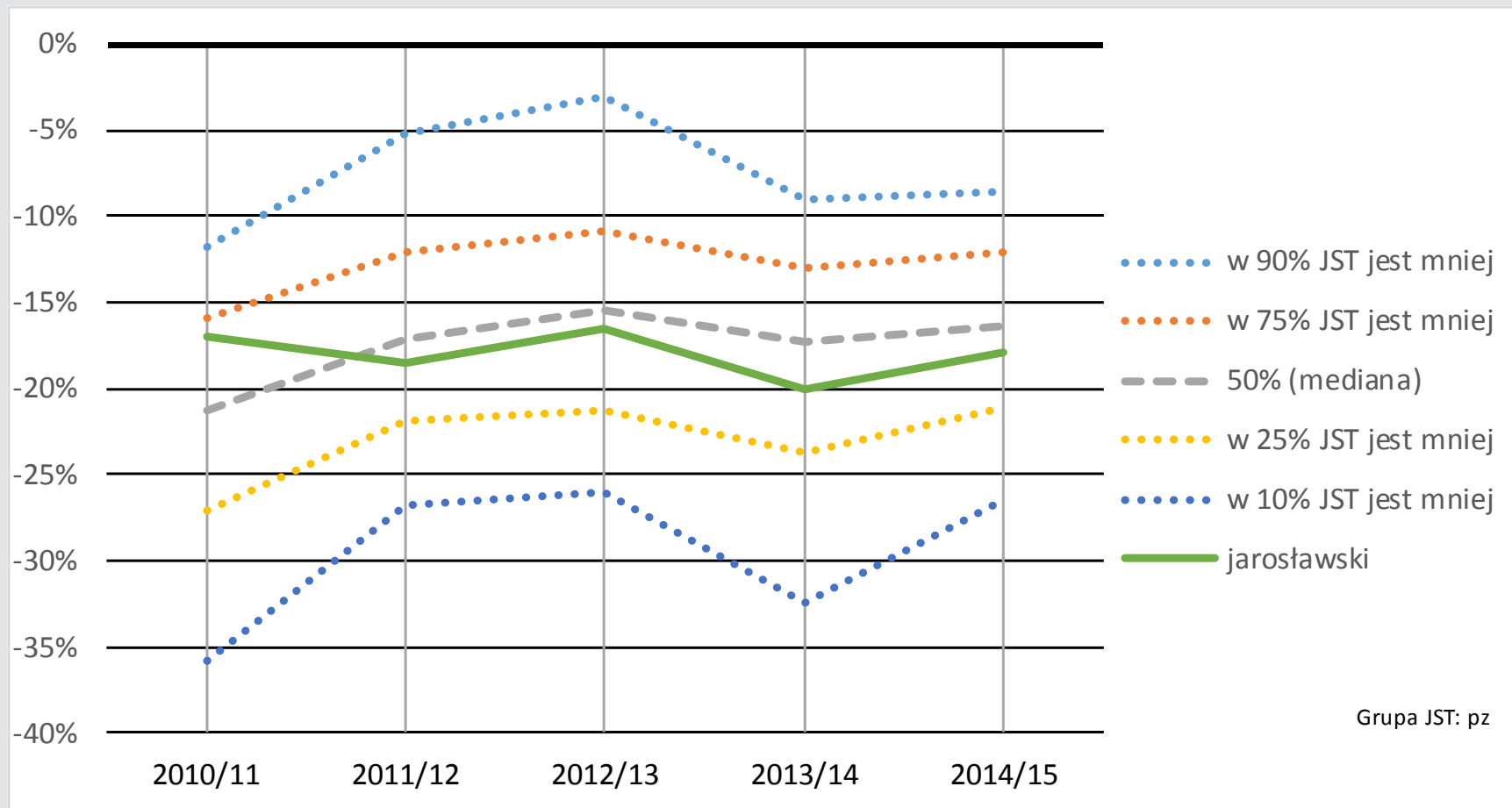

Grupa JST: pz

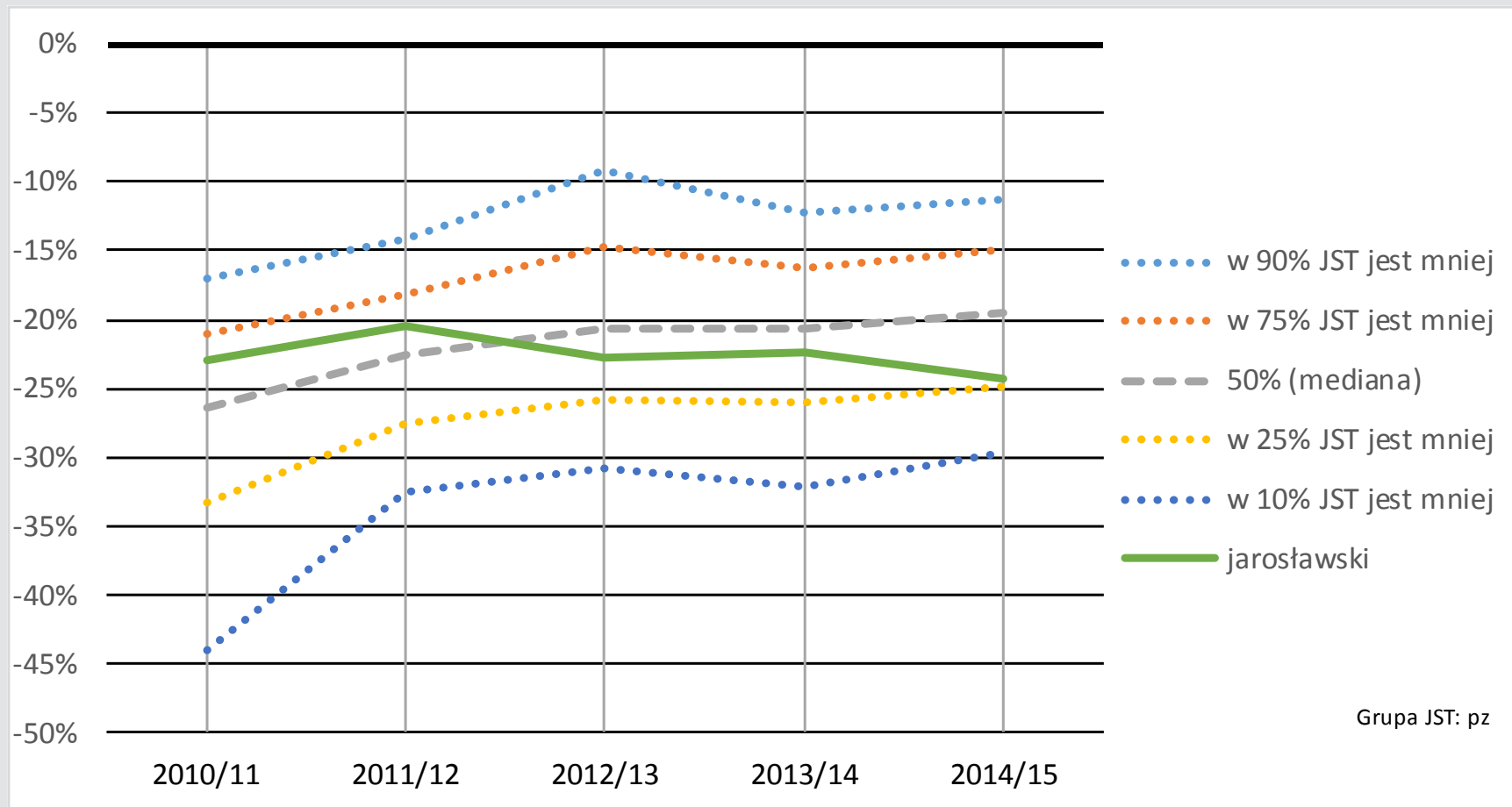
Zmiany liczby uczniów ZSZ od klasy I do III – w procentach

Zmiany liczby uczniów techników od klasy I do III – w procentach

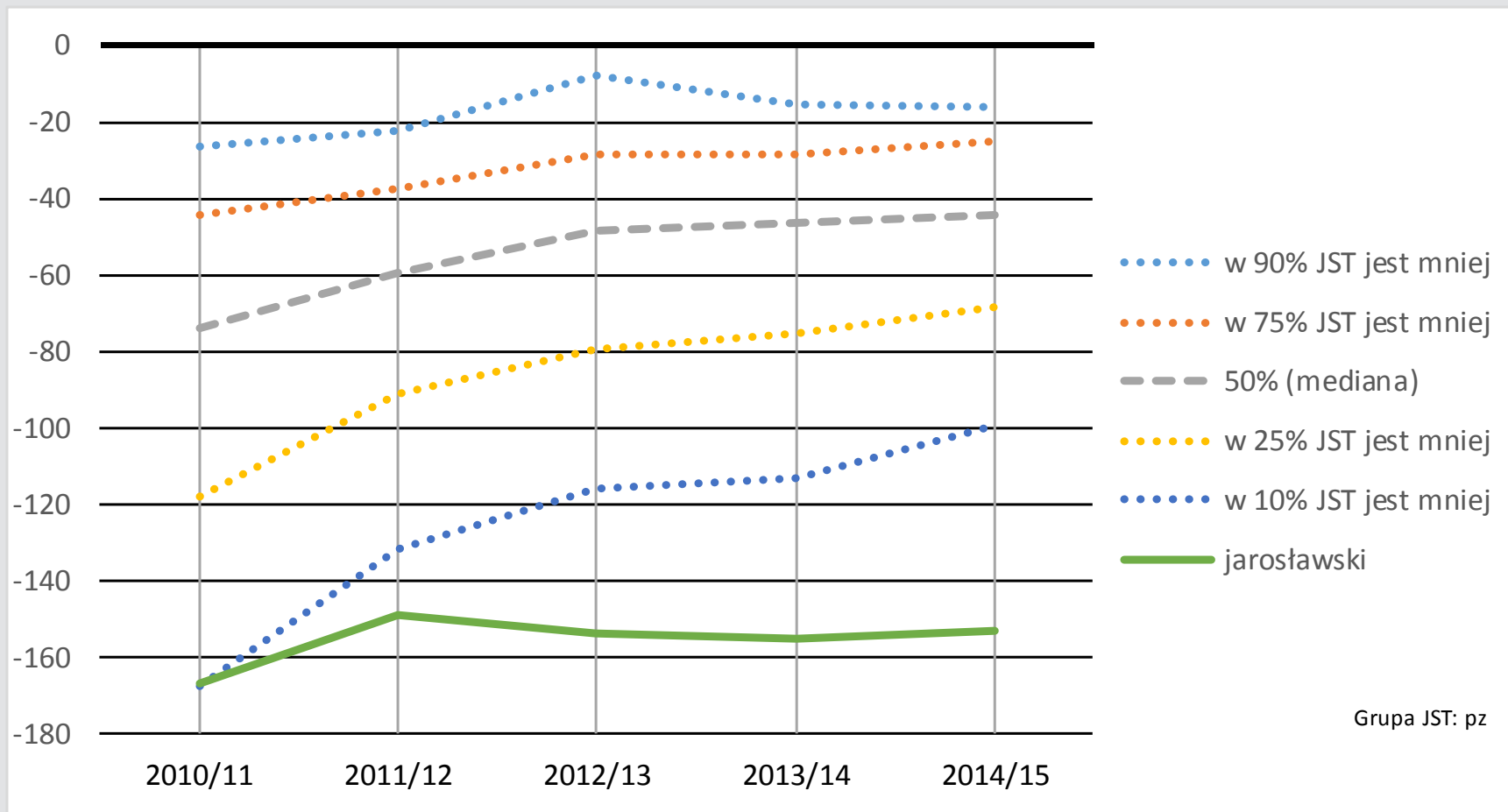

Zmiany liczby uczniów techników od klasy I do IV – w procentach

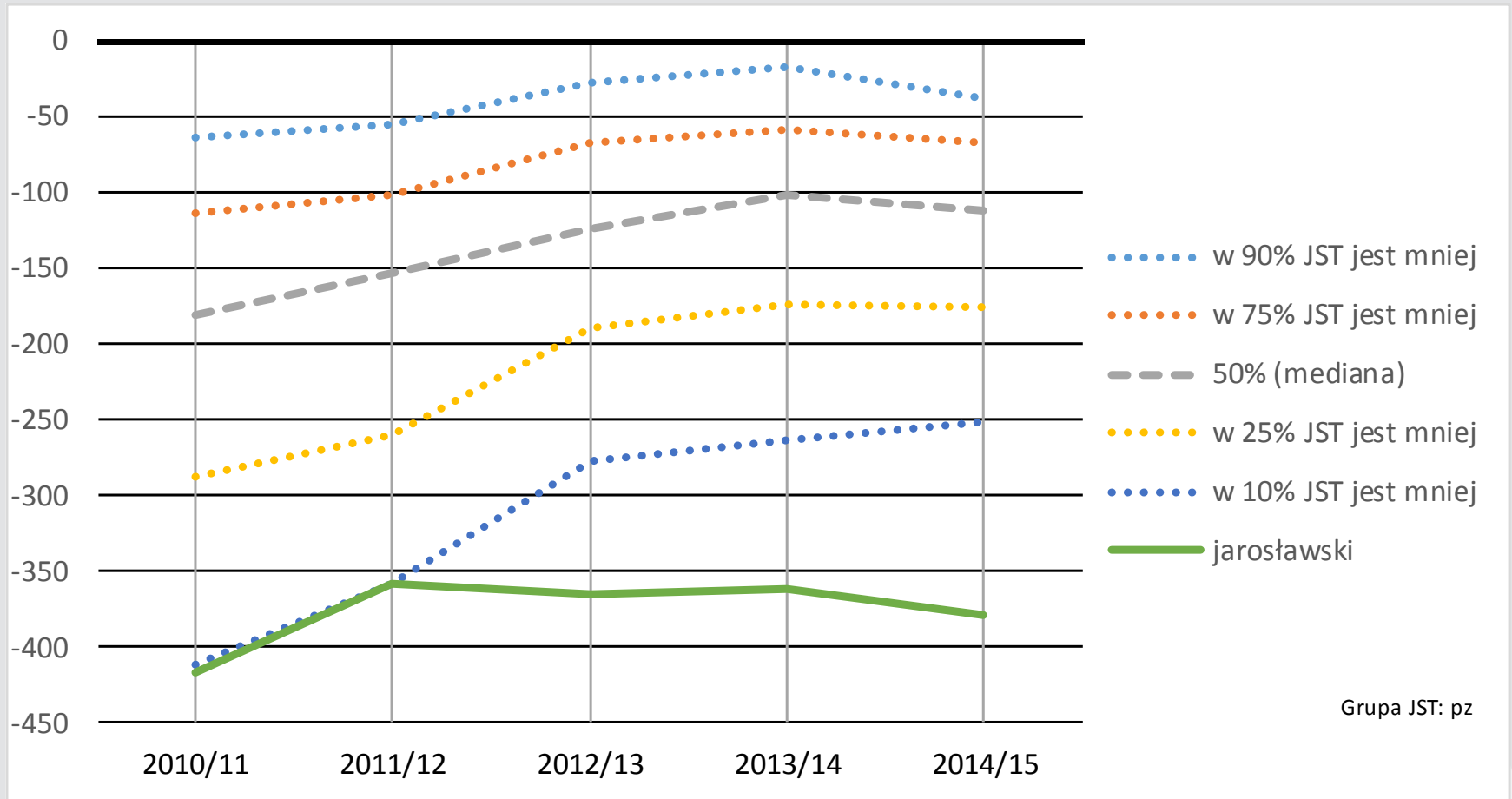

Grupa JST: pz

Zmiany liczby uczniów techników od klasy I do IV

Różnica między rzeczywistą liczbą osobołat a liczbą osobołat wyliczoną przy założeniu, że wszyscy uczniowie, którzy rozpoczęli naukę w klasie pierwszej byli uczniami także na początku ostatniej klasy technikum

Jak ograniczyć odchodzenie uczniów przed końcem nauki?

- > Podnieść progi przy rekrutacji?
- > Lepiej pracować z uczniami, którzy mają trudności?

Wnioski i rekomendacje

Stan sieci szkół

- > Średnie wielkości LO, techników i ZSZ są względnie stabilne i zbliżone do przeciętnych w grupie powiatów ziemskich
 - > Jednak zwraca uwagę duża liczba małych LO (trzy jedno- i dwa dwuciągowe)
- > Mimo tendencji do spadku wielkości oddziałów, ich średnie wielkości są wyższe niż w zdecydowanej większości powiatów ziemskich
 - > Z perspektywy organizacyjnej i ekonomicznej problematyczne jest funkcjonowanie Zespołu Szkół Ogólnokształcących, Zawodowych i Rolniczych w Radymnie
- > Mimo długoletniego spadku liczby uczniów, łączny bilans miejsc w szkołach na jednej zmianie jest ujemny (zatem niektóre szkoły muszą pracować w trybie wielozmianowym)
- > Deficyt miejsc na jednej zmianie maleje, ale zwiększy się wskutek zmiany ustroju oświaty (w roku 2019/20)

Finanse oświaty

- > Nadwyżka wydatków nad subwencją oświatową w 2015 r. wyniosła tylko 1%.
- > W przyszłości utrzymanie tego wskaźnika na tak niewielkim lub niższym poziomie może być bardzo trudne:
 - > Niepokojący jest silny trend wzrostowy dotyczący całej grupy powiatów ziemskich – jeszcze w 2013 r. mediana tej grupy była równa 3,6%, w 2014 r. – 5,3%, a w 2015 r. już 7,7%
 - > Wydłużenie okresu nauki w szkołach prowadzonych przez powiat zmniejszy jednostkowe koszty utrzymania obiektów, ale w niewielkim stopniu będzie przeciwdziałać wzrostowi kosztów zatrudnienia nauczycieli
 - > Powiaty ziemskie są obecnie względnie uprzywilejowane w podziale subwencji oświatowej, co się może zmienić po zapowiadanych zmianach zasad finansowania oświaty

Finanse oświaty powiatowej w kontekście reformy edukacji

- > Jeśli teraz jakiś powiat dopłaca 5% do subwencji i to jest 3 mln zł, to być może po zmianie będziecie dopłacać też 5%, ale to będą 4 mln – wbrew pozorom reforma może być dla powiatów większym problemem niż dla gmin
- > Oświata nieoptymalnie zorganizowana na 3 poziomach będzie zorganizowana nieoptymalnie na 4 poziomach, czyli dopłaty (kwotowo) wzrosną
- > Dodatkowe pieniądze od państwa związane z większą liczbą uczniów w szkołach prowadzonych przez powiaty będą przeznaczone na realizację nowych zadań, a nie na realizację obecnych

Sugerowane zmiany

Warto rozważyć następujące zmiany w sieci szkół:

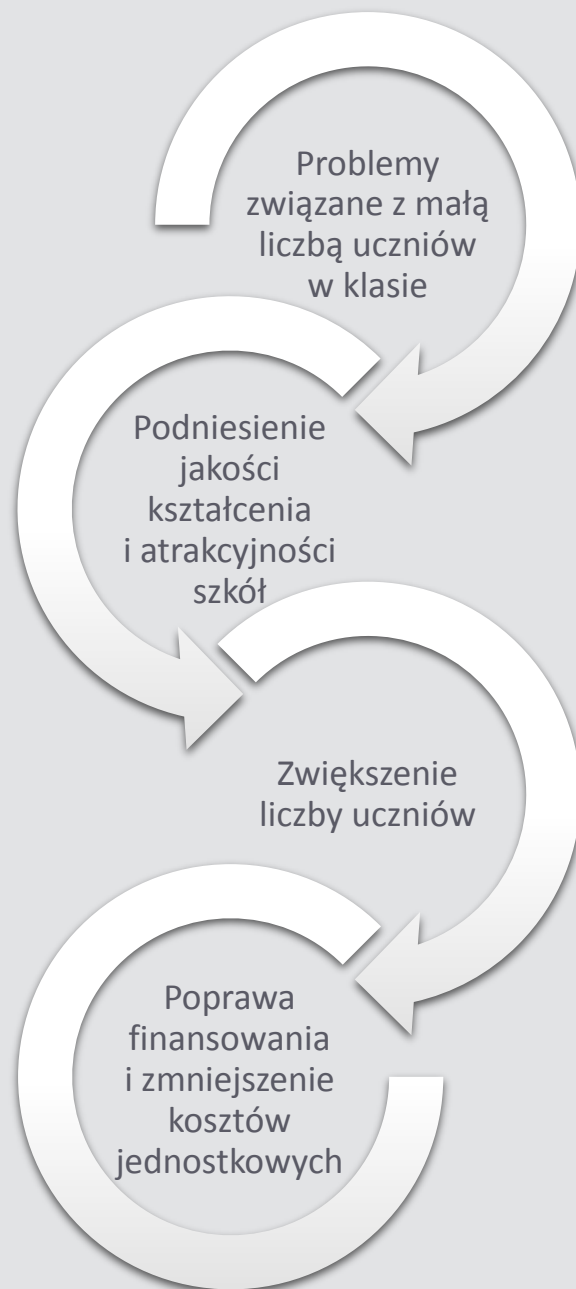
- > Wyłączenie Technikum nr 7 ze struktury CKZiU i przeniesienie uczniów tego technikum (wraz z budynkiem przy ul. 3 Maja) do Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych w Jarosławiu (zmiana przede wszystkim o charakterze funkcjonalnym, zgodna z projektowanym Prawem oświatowym).
- > Likwidacja Zespołu Szkół Ogólnokształcących, Zawodowych i Rolniczych w Radymnie (zmiana oszczędnościowa).
- > Szkoła rekrutuje za mało uczniów, a wydłużenie czasu nauki nie poprawi sytuacji na poziomach poszczególnych klas

Alternatywą dla likwidacji zespołu szkół w Radymnie może być zwiększenie liczby jego uczniów dzięki podniesieniu atrakcyjności szkół, które wchodzą w jego skład

Inne działania oszczędnościowe

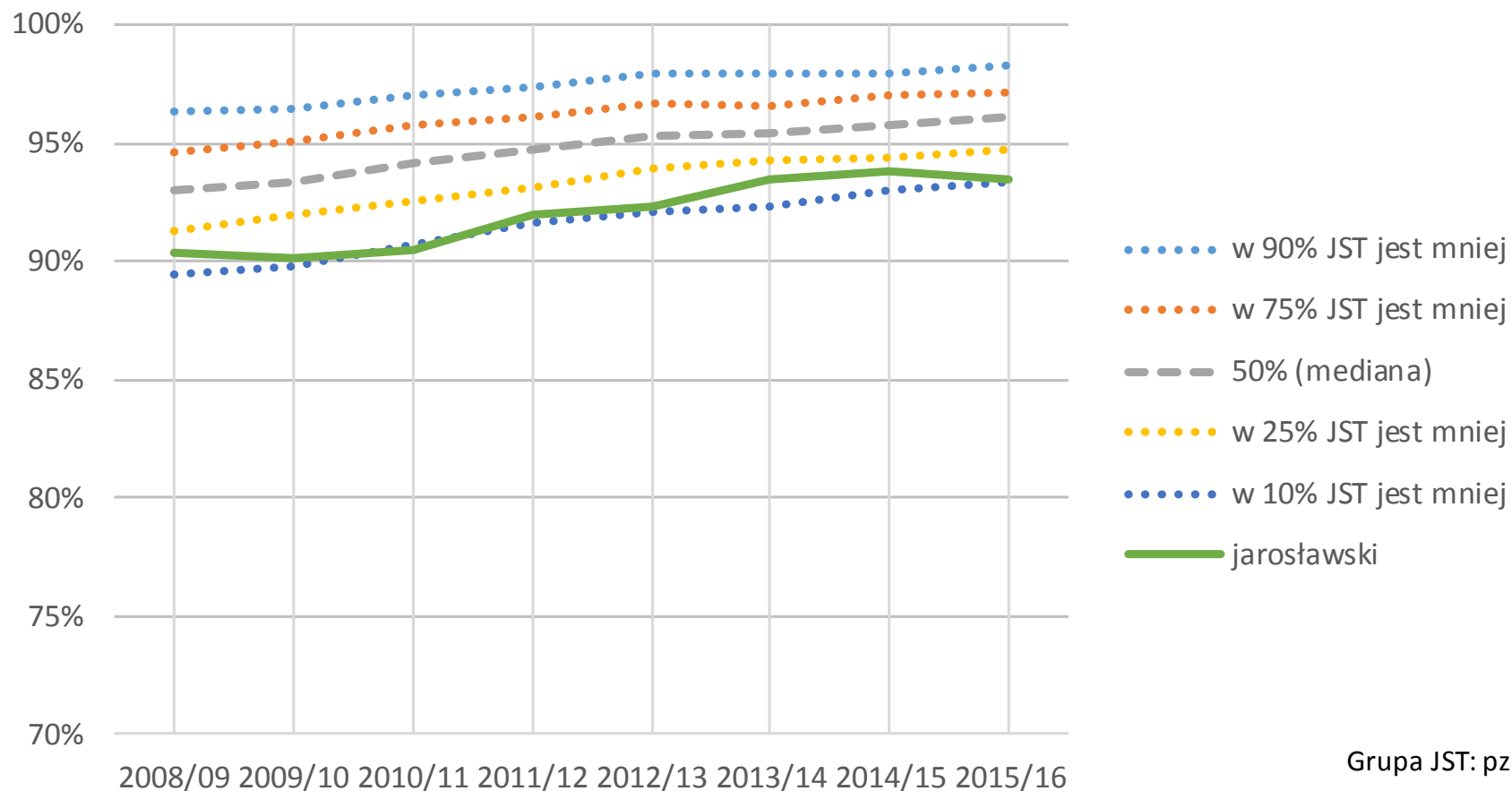
W celu przeciwdziałania niekorzystnym trendom organizacyjnym i finansowym trzeba też:

- > Konsekwentnie stosować standardy zatrudnienia nauczycieli i pracowników administracji i obsługi (bon organizacyjny).
- > Na etapie rekrutacji do szkół unikać tworzenia oddziałów wielospecjalnościowych i powielania kształcenia w tych samych zawodach w różnych szkołach.
- > Ograniczyć odchodzenie uczniów techników przed ukończeniem nauki.
 - > Obecnie aż co czwarty uczeń pierwszej klasy szkoły tego typu odchodzi z niej przed czwartą klasą. Zjawisko to przyczynia się do zwiększenia jednostkowych kosztów kształcenia (oddziały w kolejnych klasach są coraz mniejsze) przy jednoczesnym spadku dochodów z subwencji oświatowej.
- > Rozważyć scentralizowanie obsługi finansowo-płacowej jednostek oświatowych oraz powierzenie centralnej jednostce obsługi również innych zadań obsługowych, a także obsługę jednostek samorządowych spoza oświaty.

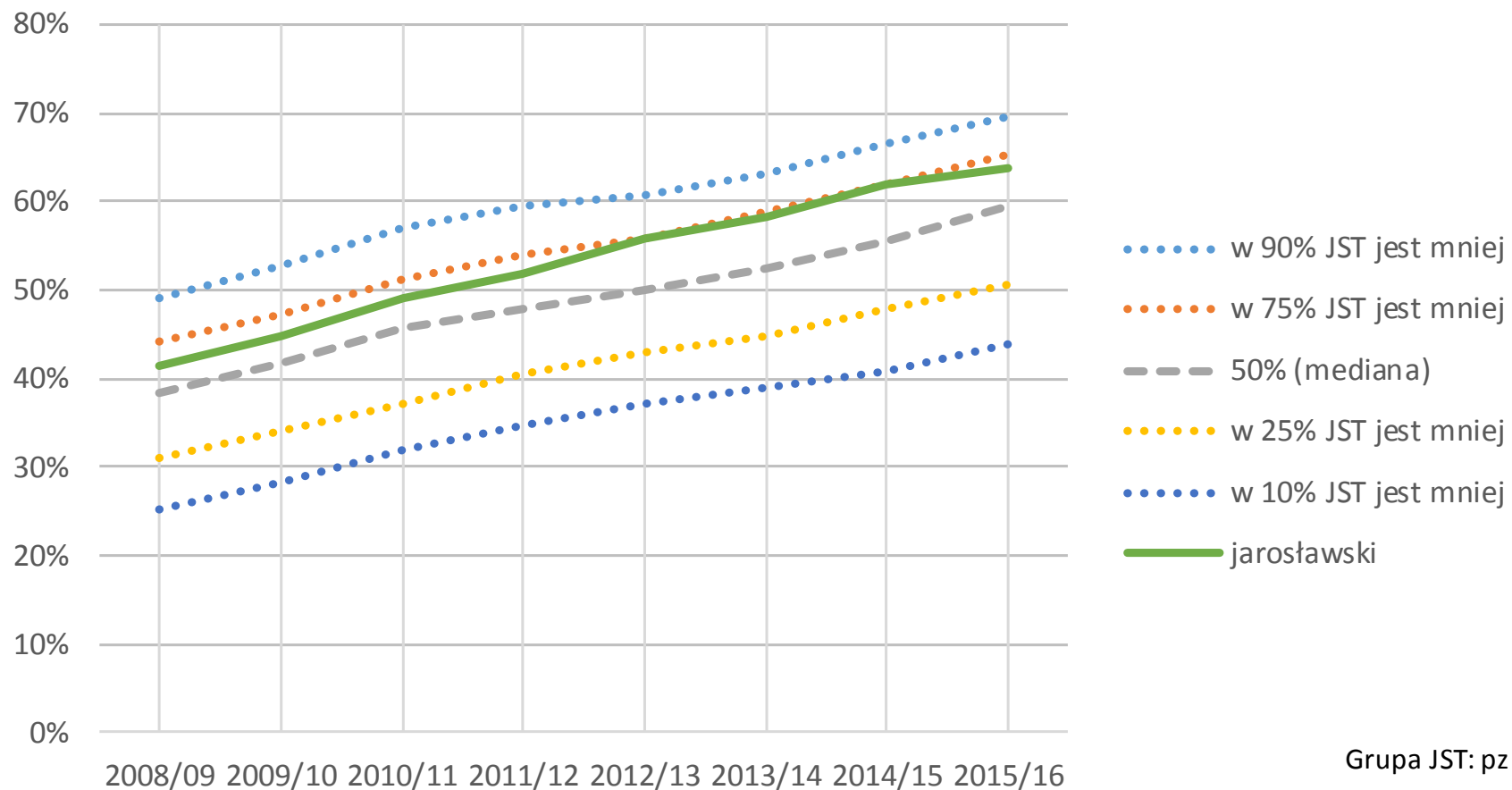

Wybrane informacje o nauczycielach

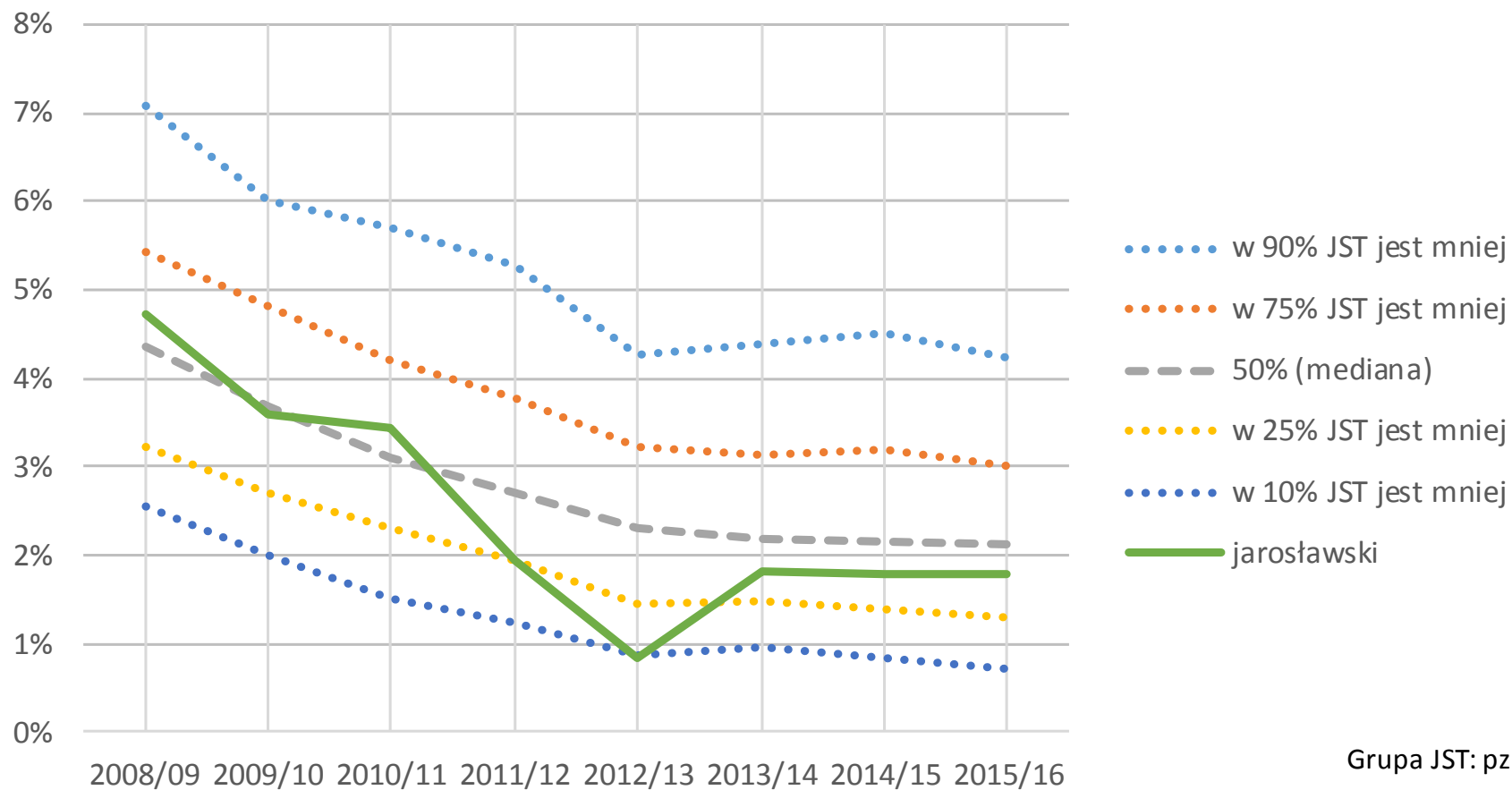
Procent nauczycieli z wykształceniem magisterskim z przygotowaniem pedagogicznym

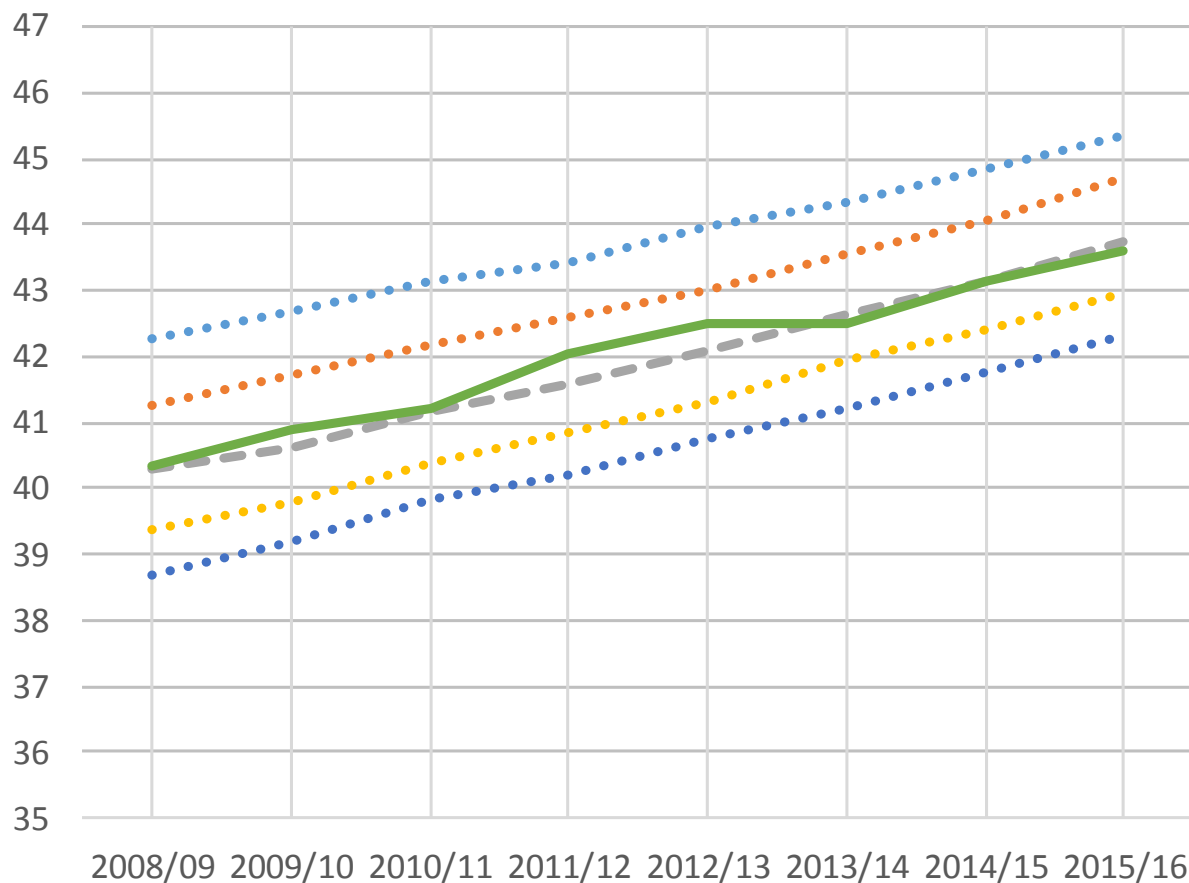
Procent nauczycieli dyplomowanych

Procent nauczycieli stażystów

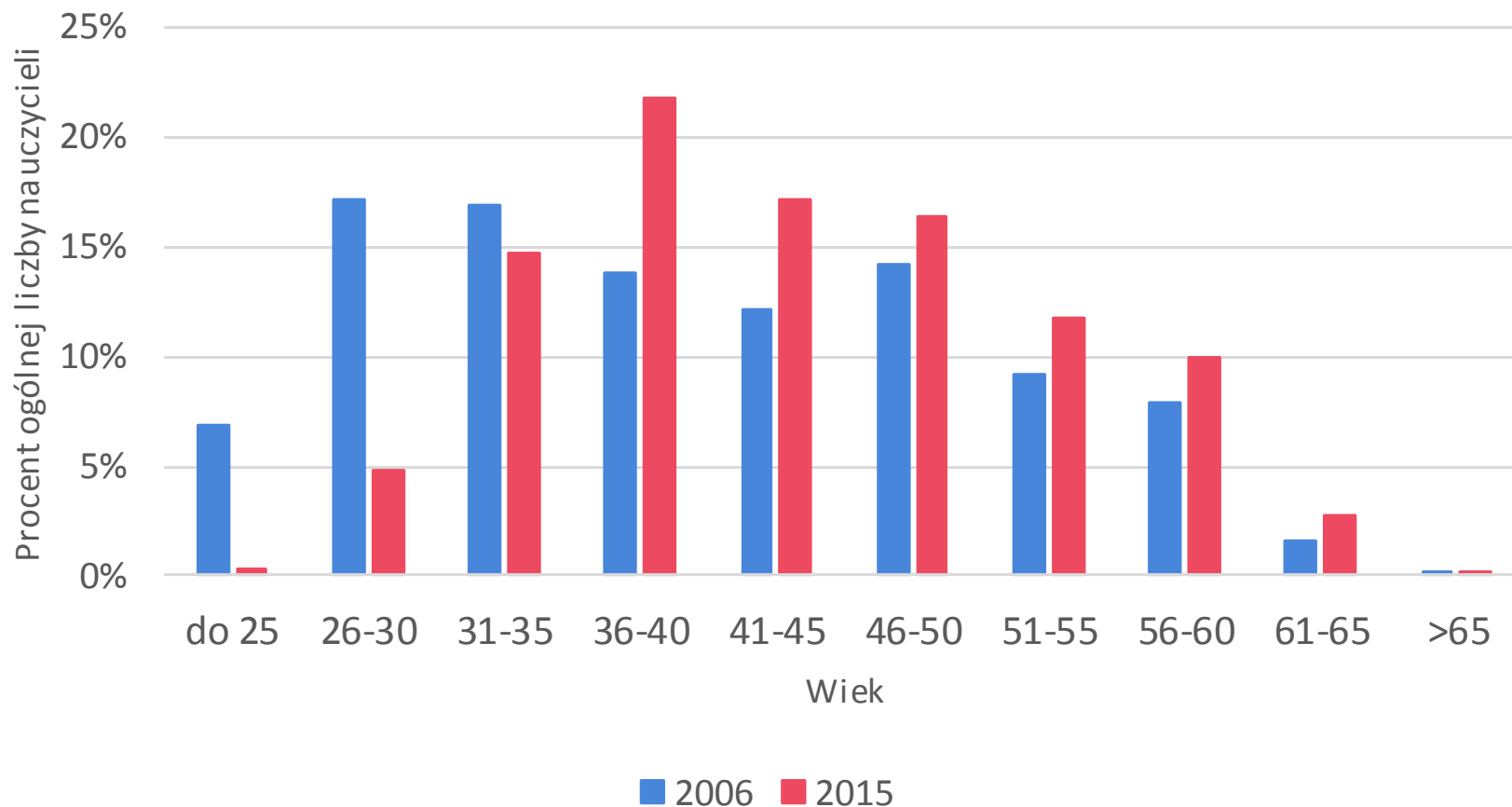
Średni wiek nauczyciela

- w 90% JST jest mniej
- w 75% JST jest mniej
- — — 50% (mediana)
- w 25% JST jest mniej
- w 10% JST jest mniej
- jarosławski

Grupa JST: pz

Zmiany struktury wieku nauczycieli

Wyzwania

- > Obecnie prawie nie ma nauczycieli początkujących, „do ukształtowania”
- > Żeby podnieść jakość kształcenia, trzeba poprawić pracę nauczycieli, którzy już mają spory staż w zawodzie oraz utrwalone nawyki, przyzwyczajenia, sposób pracy itp.
- > Trzeba dobrze wykorzystać możliwości związane z przejęciem części nauczycieli szkół gminnych